

הכל

הכל חייבין בראיה חזק
מחרש שוטה וקטן
בן איתנן לאוקומה
למחנני חזק חייבין הכל
לאתויי מאי מי שחצוי
עבר וחצוי בן חורין
שחיב בראיה. ודחינן
ולרבנן דפוטור בתיא מאי
ומקום חזק לאתויי מי
שלה חזק ביום ראשון
ואהיה יכול לעלות לה
הבית שפטור ואם נתפשט
כלומר נתפרא ביום שני
חייב. אמרין הניחא לה
אושע' דאמר כולן
שטומותיו לזה וזה וכו'
חני בכתובתה לאתויי מאי

הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

א מ"י פ"ו מהלכות
עדים הלכה א סמך
עשין פו טושי"ע י"ד סמין
רפו ספ"ק סג
ב מ"י פ"ב מהלכות
אשוח הלכה ב ופ"ב
מהלכות גירושין הלכה טו
ופסוקי מהלכות מורה
הלכה ג ג טושי"ע א"ע
סמין קבל ספ"ק ו וז"ח
סמין ללה ספ"ק יח וז"ח
סמין נה ספ"ק חן
ג מ"י פ"ב מהלכות
חגיגה הלכה א סמך
עשין רטו
ד מ"י פ"ב הלכה ד סמך
סג

רבינו חננאל

ואמרין (לאחר מצי)
לאחריו סומא באחת
מעיניו שחיב בראיה
דלא כיוחנן בן דהבאי
שחיה פטור ואסיקנא
לעולם לאחיו חזיו
עבר וחזיו בן חורין
שחיב ומתני כמשה
אהרונה דחנן כופין את
רבו ועושהו בן חורין
וחזרו ב"ה להורות כדברי
בית שמאי דביק דוראי
לשחרור קאי אפי"פ
שעדין לא שחיתור
חיב בראיה: ירושלמי
מתניין בראית קרבן
אבל בראית פנים אפילו
קטן אביו חיב להעלותו
שנאמר הקהל את העם
האנשים והנשים והקטן
והגדול וקטני עבדים
שאינן משוחררין לגמרי
פטורין כמשה ראשונה
היא שניה. דרש ר'
אלעזר בן עזריה אנשים
באין ללמד נשים באות
לשמע וטף ליתן שכר
למביאיהן. חזין מחרש
אחיו לאוקומא בחרש
שאינו לא שומע ולא
מדבר לא תחרש המדבר
ואינו שומע או שומע
וחזיו מדבר חיב ואי
תניא להא דחנן רבנן
הרש מדבר ואינו שומע
זהו חרש שומע ואינו
מדבר זהו אלם זה
זהו הרי הן כפחין
לכל דבריהם. ואקשינן
איני התניא מדבר ואינו
שומע שומע ואינו מדבר
פטור מן הראייה ואחא
רבינא ותרצה ואמר חסורי
מחסורא והכי קתני הכל
חייבין בראיה ובשמחה

תקנתם את רבו. כמה שהיה לו מעיקרא יש לו עכשיו זהו העדוה ואת עזמו לא תקנתם שאינו יכול לישא אשה ואי משום עבדות הא לא איכפת ליה כלל כיון דמעיקרא היה כולו לרב ועכשיו בזימו לעזמו והר"ר משולם גרים תקנתם את עזמו ואת רבו לא תקנתם כלל שגם הרב

מפקיד הוולדות:
לישא שפחה אינו יבוי. ולמחר עזמו לא מצי כדי לישא שפחה דהא גר אינו נמכר בעבד עברי דנענין ושכ אל משפחתו (ויקרא כה) וליכא כדאיתא בזהר נשך (ב"מ דף ע"א.) ועוד מאלמר דלא קיים פריה ורביה ציהדות לא נסבין ליה כנענית לזר חירות שבו ודכיותיה מלניו פס"ק דקדושין (דף כ.) אין לו אשה וצניס אין רבו מוסר לו שפחה כנענית וא"ת ישא בת מינו ליתי נד חירות ולשתמשי נדל חירות ולד עבדות נדל עבדות דומיא דפרדיה שפחה אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור אלא מינה בפרק אותו ואת בנו (חולין דף ע"ט.) וי"ל דהתם לא קפיד קרא אלא ככלאס דתרי מינים והא ליכא אכל הכא אמאן קפיד קרא אלא חירות דלא לשתמשי נד חירות בעבדות והא איתא ומעט דשרי הרבנה שרי גס לרכיז על הפרידה ובמסכתא דמסכת כללאס (פ"ה) וירושלמי (פ"ה) תניא אמר רבי איסי בן יהודה אסור לרכיז על הפרידה מק"ו ומה במקום שמוח לנכוש שתי חלוקין אסור בתעורבותו מקום שפסור לנהוג שני מינים אינו דין שפסור בתעורבותו אמרו ליה והא כתיב (ו) והרכבתם את שלמה בני על הפדרה (מלכים א' א) אמר להם אין למדים מורה מן דהתקועה א"ל והא כתיב (ועש הישר בעיני ה')

לישא שפחה אינו יבוי. וממורת

לא ישא אע"ג דעבד מותר בממורת לפי שקדם ועומד דמתן פרק האומר (קדושין דף סט.) יכולין ממזרים ליטור ביזר ממזר נושא שפחה וזר חירות שרי זה דמתן פרק עשרה יוחסין (סג) שחוריו ימזרי שרי לזא זה בזה דהא י"ל דאין לנו לתקן כדי להרבות ממזרים בעולם ועוד כיון דתפסי בה קדושין אחי נד עבדות ומשתמש בנשאת איש ומתיה נמי לא ישא דלע"ג דממורת ומתיה ושחוריו מותרין לזא זה בזה דהא הוה התפסת קדושין ואחי נד עבדות ומשתמש בנשאת איש אי נמי נתינה אסור נדל עבדות דלאו קדש ועומד הוא אע"ג דמותר בממורת משום דלא מקרי קהל מחזר בלאו דלא יהיה קדש (דברים כג) וא"ת וליתי עשה [דלשבת יצרה] וליתי לאו דלא יהיה קדש וי"ל דהא אפסר לקיים שניהם על ידי כפייה אי נמי דלא אחי עשה ודחי לא תעשה אלא כגון מילה נצרת דנעידה דמעקר לאו מקיים עשה אכל הכא משעת הערלה עובר ליה בלאו ועשה ליכא עד גמר ביאה:

לא תהו בראה. האי עשה אלס טפי מפרו ורבו כדאמר במגילה בפרק בתרא (דף כ"ה) מוכר אדם ס"ת לישא אשה וללמוד תורה ומיתיי לא תהו בראה אכל י"מ משום דעבד לא מייקיד אפריה ורביה דלמר (ה) היו לו צנים בעבדותו ומשתחרר לא קיים פריה ורביה ולא מילתא היא דלמר בירושלמי דמור"ק (פ"ה) עבד מהו שישא אשה במועד אמר להון נשמעין מן הדין מתניתין יבטל והלא לא נברא העולם אלא בשביל פריה ורביה ואמר שמעון בר אבא משום רבי יוחנן כל שחור מלוי על פריה ורביה לא ישא אשה במועד (ו) ועוד דנקט הכא והלא לא נברא העולם אלא בשביל פריה ורביה ואמר דלמריהו קאי והא דלמריהו לא קיים פריה ורביה היינו מטעם דנענין ורבו יוחסין אחרי ואפילו ישראל שיש לו בן מן השפחה אינו קרי (ו) אחרי ועוד פרו ורבו אכוליה בני נח כתיב אף כנענין: **בופין ארבו.** אפילו לשמאל דלמר (נעין דף ק"ה) המפקד עבדו יואל לחירות וא"כ שחור הכא דעבד ליה לעשות שחרור גמור ואע"ג דלמריהו (דברים דף ק"ה) המשתחרר עבדו עובר בעשה נחא לן דלעבד הרב איסורא וטעא ולא לעבד העבד איסורא רבה כדאמר בעירובין פ"י בכל מערבין (דף ל"ג) וס' ולא דמי להאי דריש שבת (דף ד' וס') וכי למריהו לו לאדם עמוד וחטא בשביל שחור חבירן דהתם פושע דבר הכי הו' שלא היה לו לאפות הפה מדע דשריין ריש תמיד נשחט (פסחים דף ע"ג וס') להקריב לכהן אחר תמיד של בין הערבים כפרת חבירו כדי שיאכל קרבן פסח לערב אע"ג דליכא עשה דהשלמים:

נשים ועבדים. לא שייך לאקשוי אמאי תני נשים לשון רבים ותנא קטן (ו) חרש לשון יחיד כדדייק בפרק קמא דנדה (דף מ.) גבי קטנות והכא תנא אשה דהכא תרי ענייני ולא דמי חד לאידך דלרש שומע וטעא פטור מכל המצות כדאמר לקמן וקטן לא ידעין דפטור מקרא רק מק"ו דנשים פטורות דכתיב וזכר נטלים לא לא עקן דהכי דייקין בפרק קמא דקדושין (דף ל"ג וס') טפלים חייבין נשים לא כל שכן:

תקנתם את רבו ואת עזמו לא תקנתם. כל תקנת רבו כלא היא אכל תקנת העבד אין כלא אלא נתקן במשפט הממוין לא נתקן בפריה ורביה: **לישא שפחה אינו יכול.** מפני נד החירות שבו וכתוב לא יהיה קדש וגו' (דברים כג): **בס חורין אינו יכול.** מפני נד עבדות שבו לא סו בראה. לא נברא הקצ"ה

את הארץ להיות בלא יישוב אלא לשבת יצרה: **כדסן.** בריש מסכת תרומות (מ"ב): **חרש שדכרו בו חכמים בכל מקום.** ששאו אותו לשוטה לפוטרו לא דכרו אלא כמי שאינו שומע ואינו מדבר הכי קים להו לרבנן דמי שאינו שומע ואינו מדבר דלאו בני דעה נינהו: **מדבר ואינו שומע.** תחילתו היה פקח עד שלמד לדבר ואח"כ נחמס: **סניא.** במתניתין: **לא דמנו רבנן.** כדרייתא ולמדנו שהצרייתא הוה עיקר וסומין עליה: **זה וזה כפסחים.** היינו במתניתין דלא פטר אלא חרש הדומה לשוטה: **ואי בעית אימא.** אלא כמשמעו נוטריקון אישתקל מלוליה ניטל דכורו: **פטור.** מן הראייה. קשיין אהדי מתניתין וברייתא: **אמר רבא.** מתניתין דמי אלא ראייה חרש דומיא דשוטה: **חסורי מיחסרה והכי קתני.** (א) דלע"פ דלא דומה לשוטה פטור וכי תני מתניתין דומיא דשוטה גבי שמחה הוא דמי ותרמי מיני חרש תנא מתניתין וחסורי מיחסרה מתניתין והכי קתני הכל חייבין בראיה חוץ מחרש כל דהו או שומע ואינו מדבר כל מדבר ואינו שומע: **ואף על פי שהוא פטור.** בעולת ראייה לראות: **חיב**

שפטור מן הראייה חייב בשמחה ואת שאינו לא שומע ולא מדבר ושומה וקטן פטור אף מן השמחה הואיל ופטורים מכל מצות האמורות בתורה תניא נמי הכי הכל חייבין בראיה ובשמחה חוץ מחרש המדבר ואינו שומע ואינו מדבר שפטורין מן הראייה ואף על פי שפטור מן הראייה חייב

שפטור מן הראייה חייב בשמחה ואת שאינו לא שומע ולא מדבר ושומה וקטן פטור אף מן השמחה הואיל ופטורים מכל מצות האמורות בתורה תניא נמי הכי הכל חייבין בראיה ובשמחה חוץ מחרש המדבר ואינו שומע ואינו מדבר שפטורין מן הראייה ואף על פי שפטור מן הראייה חייב

שפטור מן הראייה חייב בשמחה ואת שאינו לא שומע ולא מדבר ושומה וקטן פטור אף מן השמחה הואיל ופטורים מכל מצות האמורות בתורה תניא נמי הכי הכל חייבין בראיה ובשמחה חוץ מחרש המדבר ואינו שומע ואינו מדבר שפטורין מן הראייה ואף על פי שפטור מן הראייה חייב

(א) ויבמות ט"ז גיטין כג.
נעמות ג"ג ערכין ה"ז.
(ב) וזה י"ג: תרומות פ"ה מ"ב.
(ג) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(ד) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(ה) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(ו) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(ז) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(ח) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(ט) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(י) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(יא) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(יב) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(יג) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(יד) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(טו) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(טז) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(יז) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(יח) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(יט) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כ) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כא) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כב) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כג) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כד) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כה) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כו) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כז) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כח) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(כט) וזה י"ג: גיטין ע"א.
(ל) וזה י"ג: גיטין ע"א.

תורה אור השלם

1. כי בזה אמרין בורא השמים הוא יצא להו' יצא דהיינו ויפשה הוא בונה לא תהו בראה לשבת יצרה אפי' אין עור: יצירה מה י' ואפי' בורש לא אשקע וכאלם לא יפתח פיו: תהלים לא יד

הגהות הב"ח

(א) י"ג: ד"ה חסורי מתקרא והכי קתני דגבי ראייה אע"פ: דלא: (ב) י"ג: ד"ה יצא לשא שפחה וי"ל ולמכור י"ג: אמר ליה והא כתיב אשר עשה דוד את הישר בעיני ה' ולא סר מכל אשר צוהו כל ימי חייו רק בדבר אוריה החתי הפס' יצא עין בריש פ' תקוע: (ג) דלאס פ' תקוע מוקע עזמו דכר נלכה וי' נלכה שדל ונשע וזא על פין רבו עולה היאלי שהיה מעיר תקוע: (ד) ד"ה לא מוה י"ג: בן מן השפחה איש קרי מייחס אחרי: (ה) ד"ה נשים וי' ותנא קטן שומה חרש לשון יחיד:

מובא רש"י

תקנתם את רבו. שאינו חסר כלום (גיטין פ"ה) שאינו מפקיד כלום מן הראייה לו, ואת עצמו לא תקנתם. מה תנא עלי (פסחים פ"ה) לישא שפחה אינו יבוי. דלר חירות אסור בה דכתיב (דברים כג) לא יהיה קדש, לא יכא אימתא אמה. פסחים פ"ה. לא תהו בראה. יולר הארץ לא על מהו להיות יקיימת ברא אמה, כי אם לשבת. להיות כפי יצור, וצרה יצור שש. חרש שדיברו בו חכמים בכל מקום. להוציא מכלל בן דעת (נדה י"ג). המדבר ואינו שומע דכדורו מן חכמים בכל מקום דהו חרש. ולא יבוי חרש שדכרו בו חכמים בכל מקום דהו יסודיו לשוטה. דהו ספקא לכל דבריו. כדקתני נהדיא (גיטין ע"א).

תקנתם את רבו. כל תקנת רבו כלא היא אכל תקנת העבד אין כלא אלא נתקן במשפט הממוין לא נתקן בפריה ורביה: לישא שפחה אינו יכול. מפני נד החירות שבו וכתוב לא יהיה קדש וגו' (דברים כג): בס חורין אינו יכול. מפני נד עבדות שבו לא סו בראה. לא נברא הקצ"ה את הארץ להיות בלא יישוב אלא לשבת יצרה: כדסן. בריש מסכת תרומות (מ"ב): חרש שדכרו בו חכמים בכל מקום. ששאו אותו לשוטה לפוטרו לא דכרו אלא כמי שאינו שומע ואינו מדבר הכי קים להו לרבנן דמי שאינו שומע ואינו מדבר דלאו בני דעה נינהו: מדבר ואינו שומע. תחילתו היה פקח עד שלמד לדבר ואח"כ נחמס: סניא. במתניתין: לא דמנו רבנן. כדרייתא ולמדנו שהצרייתא הוה עיקר וסומין עליה: זה וזה כפסחים. היינו במתניתין דלא פטר אלא חרש הדומה לשוטה: ואי בעית אימא. אלא כמשמעו נוטריקון אישתקל מלוליה ניטל דכורו: פטור. מן הראייה. קשיין אהדי מתניתין וברייתא: אמר רבא. מתניתין דמי אלא ראייה חרש דומיא דשוטה: חסורי מיחסרה והכי קתני. (א) דלע"פ דלא דומה לשוטה פטור וכי תני מתניתין דומיא דשוטה גבי שמחה הוא דמי ותרמי מיני חרש תנא מתניתין וחסורי מיחסרה מתניתין והכי קתני הכל חייבין בראיה חוץ מחרש כל דהו או שומע ואינו מדבר כל מדבר ואינו שומע: ואף על פי שהוא פטור. בעולת ראייה לראות: חיב שפטור מן הראייה חייב בשמחה ואת שאינו לא שומע ולא מדבר ושומה וקטן פטור אף מן השמחה הואיל ופטורים מכל מצות האמורות בתורה תניא נמי הכי הכל חייבין בראיה ובשמחה חוץ מחרש המדבר ואינו שומע ואינו מדבר שפטורין מן הראייה ואף על פי שפטור מן הראייה חייב

לבלוב והגנים כדי לשמור
על שביעית. שטות
שטות! מן הראיה: חז'
איהו שטות! חז' הרצא
והחן בליל וחלן בבית
הקברות והמקרק את
שמותו רב הונא אמר עד
ועבריתו כלומר ר' יוחנן
הוא ואפילו אחד מה
דעותי' דעביתורו דר' יוחנן
הוא וקילין כר' יוחנן
דחגא איהו שטות! חז'
המבאר כל מה שנתנו
לנו טעמים ואודותינו
שטות: חז' וכר להוציא
הגנים שהן שטות.
הגנים להוציא הגנים
שטות. וכו' להוציא
טעמים ואודותינו כל
לברות הקטנים אתנו
לאימוקא בקטן שהגיע
לחילוקין ונזהה הקטן
שהגיע לחינוך מרובם
יניחו וקרא את אלה
[אלן] לברתהי' חגא
אחרים אומרים המקמץ
המקמץ נחשת הבורסין
שטות! מן הראיה שגא
לברות כל מה שיכול
לעלות על כל מוכר
אלו שאין יכולין לעלות
עם כל מוכר. נשים
וערבס איקומט מה
שחצי' עבר וחצי' בן
המכר והמכר והמכר

מחשבות. שאין הולכין בלא מנעול דלון אדם נכנס להר הציון בזמנעו
 דכתיב מי נקש זאת מידכם רמזו חז"ל: **פטורים מן הראייה.**
 דלון חייבין לשלוח עולות ראיותיהן על ידי שליח: **עמא.** אינו (חייב)
 בריאה שאינו יכול ליכנס למחשד כדכ"ז וי"ב (מחשד) ה' טמא

שמתו אחיו מחמת מילה: הכי גרסין:
דמרבי ליה ערל בעמא: איש איש.
 מורע אהרן והוא לרוע או זו:
לרבות את הערל. שהוא כעמא
 שלא יחלל תרומה אם כן הערל:
עבד. שהוא תביר לרבו עד שרבו
 מנפה ושופא מתי יראהו יתרחק
 מעליו: **יתרחק מעליו.** איך הגיע
 יום שנפך לו לשונא ורחקו וזהו
 שלא יראהו שנאמר: כי תבוא וגו':
תוכחה. שמוכח פסעו בפניו: **מאי**
היא. מנה לו דמיימיה: **כולי האי**
ואולי. כל היסורין הללו יקבל ועודני
 בפקק אם תהיה לו תקוה: **ויש**
נפסה בלא משפט. יש בלא ואין
 עין בידו ולא היה משפטיה לספית:
ומי איכא דאורי כל' הש"ס מקל
 בני לה: **אמר ליה.** מלאך
 לשלוחו: **אייתי לי מרים מגדלא**
גשיא. הרג את מרים המקלעת
 שיער הנשים: **הכי יכלא לה.** מאחר
 שלא הגיע זמנה: **הוא נקיטא**
מפארא בידה. הימה אחות בידה
 האחד של תנור שקורין פורגוני:
 וקא

עשיירות האִיפּה ועוד (1) הֵם הוּא לִיָּה
לְאַתּוּי לְהוּא עֵרֶל וְטוֹמֵא לְמִיפְסֵט
מִינֵה דַמְשַׁל שְׁפִיר וְנִרְאֵה בְּשִׁי
הֵהֵם בְּקִרְבָּנוֹת מְלֹרֵעַ מְלֹרֵעַ
מִמִּירי וּבְשִׁמְיִי לְרַפּוּאָה כִּי בְּשִׁי
לְאַתּוּי בְּקִרְבָּנוֹתוֹ חָזַר וְנִטְרָע הֵלֶכְךָ
לְהִי קִרְבֵּן דְּמַחֲבִיז לֹא מִנִּי מִימִי
בִּיּוֹן לְדָלָא בִּר בִּיָּאָה הוּא אֲבָל בְּנִדְרִים
וְנִדְבוֹת מִצִּיָּא שְׁפִיר אִף מְלֹרֵעַ כְּמוֹ
שְׂאָר טַמְאִים וְהֵם הָאֲרַחְתִּי בְּדָבָר
לְפָרֵשׁ מֵהֵיָּא דְעֵרֶל וְטוֹמֵא מִשְׁלֹחִין
בְּקִרְבָּנוֹתֵיהֶן וְלֹא בְּעִינִן סְמִיכָה כְּמוֹ
בְּהִיָּא דְהַשְׁוֹלָה חֲטָאֻתוֹ מִמִּדְּנֵית הֵים
דְּכִרִין (גִּישׁוֹן דִּקָּה כח: וסג) דְּשִׁרִין
וְהוּא בְּשִׁי מְחִיבֵי וּמִקּוֹי לֵה בְּקִרְבָּן
בְּשִׁים אִו בְּחֲטָאֵת הַעוֹף דֵּהֵם בְּעֵרֶל
שְׁמַתּוֹ אַחֲרֵי מַחֲמַת מִילָּה וְטוֹמֵא כְּמוֹ
מְלֹרֵעַ אִו זכ דִּלִּין טוֹרֵרְתוֹ תְּלוּיָה
בְּרַפּוּאָה וְאַפְסֵר שְׁלָא יִתְרַפֵּא
עֲלֵהֶם וְהוּא לִיָּה מַחֲבִיז קִרְבֵּן הֵלֶכְךָ
בְּעִינֵי לֵנו שְׂרִיב בְּלֹא סְמִיכָה אֲבָל הֵם
בְּגִיטִין יֵשׁ לֵנו לְהַמְחִין עַד שְׂרִיבָא
עוֹד הָאֲרַחְתִּי הֵם בְּפִרְק ג' דְּגִיטִין
(סס:) **דְּמַרְבָּה עֲרֵשׁ כִּי טַמֵּא.**
אֲחֵר הֵרֵב ר' אֶלְחֵנִן דֵּהָא לְאַטְרִיךְ
הַלְכָּהּ הַלְכָּהּ הַלְכָּהּ הַלְכָּהּ הַלְכָּהּ הַלְכָּהּ

[illegible]

דברי המכמה דברים מני לפטור עמו
דליכא מילתא דכתיב כאוריינתא
 נר כך וכן דרשמי ועשיתי מעשה צוא
 יוסף לא היה שואל כך שעל זה לא
 שארע לו כבר דהאי עובדא דמרים
 קד: (עס):

מוסיפנא

הציננ בשער משפט אורי יצנו וגו' כולי תמי ואורי

וְהַבְּמָה, שֶׁלֹא יוּכַל לְהִשָּׁב תְּשׁוּבָה מִעֲמִילָהּ לְהִסְפִּיר (דף ק"ה). יְכוּלֵי לִפְתּוֹר כָּל הָעוֹלָם מִדִּין שֶׁל תַּפְלָה: שְׂקִיִּים הֵכֵל דִּמְנָה יָדַע וְהָא לֹא הִיָּה צְדוּרוֹ אֱלֹה הִיָּה אֱלֹהֵי אִיכָא אִינִישׁ דְּרֹאִי' בְּכֹא וְיִמְנִיָּה. ל"ג אִמְר שְׁהִי רַב פְּרִיךְ לִיָּה: הוּא שְׂבִיבָה נִבְרָה מִפְּאֵר הַמִּיתָּ. דִּמְסַפֵּר מִיָּא צִבִּית שְׁנֵי הִיָּה דְהִיתָה אִמּוֹ שֶׁל פְּלוּנִי כְּדֹאִיתָא צִבִּיתָא (דף ק"ה).

של הקדוש ברוך הוא על אחת כ
קצת כדאיתא בפרק הדר ויעי
דא קיימתיה. לא צעי למימר שיעיד
העשירי שכן למדת גם אתה: **אמר**
ומתוך לו הש"ס כלום אלא הש"ס ק
מגדל נ

יביכין ואע"פ שיש
 מפורש מלאכי שלום.
 הלהיזם ששלח הקדוש
 לעשות שלום לא קבלו
 כח וחזרו ביהמ"ד בפני
 נפש מפני גוה מפני
 גאות של ארץ עטילה
 מהן ותנהל לעושה
 כוכבים ומקשה ומי אינא
 ביה קמה דקב"ה ודא
 תיב עזי וחזרה בדקא
 ופרקינ' כי ליאם כיה
 בבתי גואי ומקום הקדוש
 מסתרים בבתי כראי הוא
 איני ריקה ה' אליהם
 צמאת חיה הוה לכי
 ומספר ונו הנה דקב"ה
 דראו לכי. ופרקינ' שאני
 חורבן ביהמ"ד שאפילו
 מלאכי ששלח ככו שפיר
 פ"י אוראלם צעקו חיה
 מלאכי שיש יביכין
 פ"י יקרה ה' אליהם
 צמאת ונו קרא אתו
 חיוס כלומר קבעו נה
 ביה ומספר דלירות.
 תיב דמע תומע תדע
 עני דמעה. ג' ידועות
 גילוי אחת למקדש ראשון
 ואחת למקדש שני ואחת
 שני נשבע עשר ה' ריקן
 שגלו אין לך ביטול חיה
 מקדש. חזן רבין שלמה
 הקדוש ברכת ענין הקדוש
 יום. פ"י אומה הקדשה
 ידוע לכוחת על ארץ כלל
 ראש של פאשאר ה'

בנוגעה אמר להם לא ידעיתם כמה משרדנו כבועה לבי שבור מלאק ואפיה לא איסרף ואומר רבן כ"מ שנחנו תחמים יבתינו אם מיתא לא עניי. שדורה לבי שבור מלאק ונכרורו מלאק רב אע"ג תחמים ונחשתינו עני מהם אמר חזקוני אדברו כן רש אסור ולי טרטיה ובעל דור סוכרוב כן ענינו כי נר נפשיה ר' יודישע כן חזניא אמר

מה תאל עני מינא? כלומר איך אדם בינוני עשה כן להיחשב כמחור אמר להם אדבר אשה מכנים מחנה תחמת האדומות: כי הנה יתיר הדין ונמני לאדם כן שדור. אמר רב פלע שיתח לך שובן איש מלאק מנדיא לאדם

בשבעת מיתות כלומר איך אדם הרבה שיתח אפילו עשה אשתו אלא אם צריך לארבעה כבן אשה בעוטא אבן לירצוח: כי אשמינא בכתבתיהם חכבא נפשיה מקבש לעולו ומפרסיהו עמי שכיבוס עמי המלאכים כדכתיב מלאכי שולם מר

הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

(א) ס"א (ב) א"י (ג) וכן לקח
וכן יתכן כמסורת קטנה.
(ד) יבמות (ה) (ו) פסוק לו:
וזמיר קטן: (ז) (ח) היה לו
פסול ואח"כ בשנת מ"ל
לנ"ר ופ"ש: (י) (שמות דף):
(י"א) ג"ל כ"ס: (י"ב) ופ"ש:
מסופות כי קטן: ד"ה
בנפשות: (י"ג) (דברים ו' ע"ד)
קודם ד"ה יפנה:

תורה אור השלם

1. וזה לא ע"ה כי
אמרה לאישה עד יגמול
הנער וזבאתיו ונראה
את פני ו' וישב שם עד
עולם: שמואל א א כב
2. וישלח את נערי בני
ישראל ויגלו עולת
ויזבחו ויבחי שולמים ל'
פרים: שמו"ה כה

גליון הש"ס

נפלא עולה שהחריבו
במדר: כמ"כ (שמות כ)
יגמול עולת ויבחות ה'
כללות נאמרו בסני'
נקמה נאמרה תורה כס'י
לא נפסקה לו: כגון כס'י
לחם (שמות כ) וזכחת עול'
את עולותיך ואת שולמיך:
לא פירש ממן דמי כ"ל
הקטנה לימורים והפסד
ימות וכל של עולה נפסקה
וקרא נחלה מועד פסח
(שמות י"ז) ונערי ונחית
קודם:

מוסף רש"י

עולה שהחריבו ישראל
במדר: כמ"כ (שמות כ)
יגמול עולת ויבחות ה'
כללות נאמרו בסני'
נקמה נאמרה תורה כס'י
לא נפסקה לו: כגון כס'י
לחם (שמות כ) וזכחת עול'
את עולותיך ואת שולמיך:
לא פירש ממן דמי כ"ל
הקטנה לימורים והפסד
ימות וכל של עולה נפסקה
וקרא נחלה מועד פסח
(שמות י"ז) ונערי ונחית
קודם:

רבינו חננאל

ב"א כל שאני יכול
לאחוז בידו של אביו
ולעלות מירושלים לחר
הבית שנאמר שלש רגלי
ממקום מושבותיהם מי
הבית הקטנים ופרקים
ממקומם שהיה אמן
חיבת לעלות ולשבות
הביאנו אמו מ"ן ואילך
שאני חיבת בראיה
משלימותו לאביו ומקשה
לכ"ש דאמרין אם יכול
לרכוב על כתפיו של אביו
ולעלות חייב: והא שמאל
דכ"ל לרכוב היה וזכ"ב
יתנה לא עולת כי אמרה
לאישה עד יגמול הנער
והביאותיו ונראה את פני
ה' וישב שם עד עולם:
ורח"ו ב"ש ולעמיתך חנה
גופה אמאי לא עולתה מי
לא מייחייב בשמחה אלא
חנה מפקדתא יתירתא חות
בשמאל (והשתא)
(וחששה) משום חילשא
דאורחא משום הכי חנה
נמי פטורה דאמר (ל) חורין
ימשיכהו פטורין מן
הוראה: כפי ר"ש אבא
קטן חגר שיכול להפסד

עד הכא מאן אחיה: עד ירושלים מי הביאו (ו) והלא משהוא יכול
להיות חור מאמו יכול לאחוז ביד אביו דכדי עליה מירושלים לחר
הבית אתה אומר שיחזקוהו ועד ירושלים מי הביאו: מחייב בשמחה.
לעלות לרגל ולשמות חנה שם בעלה דעל השמחה נעטו נשים דכתיב

עד הכא מאן אחיה אמר ליה אביו עד הכא
(א) דמייחייב אימיה בשמחה אייתיה אימיה
מכאן ואילך אם יכול לעלות ולאחוז בידו של
אביו מירושלים לחר הבית חייב ואי לא פטור
השיב רבי תחת בית הלל לדברי בית שמאי
יוחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמול
הנער והביאותיו והא שמאל דכ"ל לרכוב
על כתפיו של אביו היה א"ל⁶ אבוא ולעמיתך
תיקשי לך חנה גופה מי לא מייחייב
בשמחה אלא חנה מפקדתא יתירתא חוויא
ביה בשמאל וחשה ביה בשמאל לחולשא
דאורחא בעי רבי שמעון⁷ קטן חגר לדברי
בית שמאי וסומא לדברי שניהם מהו ה"כ
דמי אילימא בחיגר שאינו יכול להתפשט
וסומא שאינו יכול להתפתח השתא גדול
פטור קטן מיבעיא לא צריכא בחיגר שיכול
להתפשט וסומא שיכול להתפתח מאי אמר
אביו כל ה"כ הגדול מייחייב מדאורייתא
קטן נמי מחנכין ליה מדרבנן כל ה"כ
הגדול פטור מדאורייתא מדרבנן⁸ (א) קטן נמי
פטור: ב"ש אומרים הראייה שתי כסף
כ"ד בית שמאי אומרים הראייה שתי
כסף והחגיגה מעה כסף שהראייה עולה
כולה לגבוה מה שאין כן בחגיגה ועוד מצינו
בעצרת שריבה בהן הכתוב בעולות יותר
מבשלמים ובית הלל אומרים הראייה מעה
כסף והחגיגה שתי כסף שהחגיגה ישנה לפני
הריבוי מה שאין כן בראייה ועוד מצינו
בגשיאם שריבה בהן הכתוב בשלמים יותר
מבעולות ובית הלל מאי טעמא לא אמרי
כבית שמאי דקא אמרת ראייה עדיפא דעולה
כולה לגבוה אדרבה חגיגה עדיפא דאית
בה שתי אכילות ודקא אמרת גילף מעצרת
דנין קרבן יחיד מקרבן יחיד ואין דנין קרבן
יחיד מקרבן צבור ובית שמאי מ"ט לא אמרי
כבית הלל דקאמרת חגיגה עדיפא דישנה
לפני הריבוי ראייה נמי ישנה לפני הריבוי
ודקאמרת גילף מנשיאים דנין דבר הנוהג
לדורות מדבר הנוהג לדורות ואין דנין דבר
הנוהג לדורות מדבר שאינו נוהג לדורות
ובית הלל מאי שנא חגיגה דישנה לפני
הריבוי דכתיב⁹ ויזבחו ויבחי שולמים ראייה
נמי הכתיב¹⁰ ויעלו עולות קסברי בית הלל
עולה שהחריבו ישראל במדר עולת תמיד
הואי ובית שמאי סברי עולה שהחריבו
ישראל במדר עולת ראייה הואי אמר אביו
בית שמאי¹¹ (א) ורבי אלעזר ור' ישמעאל כולוהו
סבירא להו עולה שהחריבו ישראל במדר
עולת ראייה הואי ובית הלל ורבי עקיבא ור'
יוסי הגלילי כולוהו סבירא להו עולה
שהחריבו ישראל במדר עולת תמיד הואי
בית שמאי הא דאמרן ר' ישמעאל¹² דרנניא
ר' ישמעאל אומר כללות נאמרו בסני'
וקרבת לימורין של שלמים: דמיבעיא ליה אמאי לא קאמרי בית הלל עולת ראייה כבית שמאי:
ופרטות

(א) דמייחייב אימיה בשמחה פירש רש"י בפרק קמח דקדושין
(דף לז: ושם) גבי אשה בעלה משמחה בבגדי
לנעוין ב"ש בבגדי פשתן והכא משמע דבשלמי שמחה מיי
והתם (ב"ה אשה) פ"י וכן בפ"ק דר"ה (דף ו: ושם):
דיכול לרכוב על כתפיו של אביו:
שהיה גדול קטן אצל לא

מאי לאחוז בידו ולעלות ברגליו:
בחיגר שיכול להתפשט: מקמי
גדולו מאי מי אמרין
דכיון דגדול המייחייב מדאורייתא גבי
קטן נמי מייחייב בחיגר דמדי הוא
טעמא דקטן אלא משום לחנכו ידיע
כשהוא גדול או דלמא כיון דגדול
כבני לא מייחייב גם קטן לא:
הראייה שתי כסף: ומדרבנן
הוא דמדאורייתא אין
לו שיעור לקרבן רק לאש מעילות
(שבעה העדות) דכתיב ביה כסף
שקלים (ויקרא ה) ותנן בכריתות (דף
טז:) המפרש שמי סלעים לאש והא
דאמרין צומחים (דף מה:) [לא יא
ספיקו חומר מודלו מה ודלו חטאת
בת דנקא אף ספיקו אש בת דנקא]
ובמנחות (דף קז:) יצא לאש הוא
ונסביו כסלע לאו דוקא קמשיב
דאמרין בפרק ב' דכריתות (דף יז:)
יצא לאש כסלע וכן הא דאמרין
בפ' הוליו לו צימא (דף נה:)
נישקול ארבעה זוזי ונשדי בנהר לאו
דוקא דלא בעי כולי האי ופ"כ דמנחות
(דף קז:) ושם ד"ה (כ"ס) פליגי:
ישנה לפני הרבוי: וס"ל עולת
(א) ראייה הואי דקאמר במקום:
ע"קרבן יחיד: כגון חגיגה ופ"ה
דיומא (דף נה:) (שם)
דקרי ליה קרבן צבור היינו גבי פסח
שני דקאמר התם חגיגה מ"ט מקריא
קרבן צבור דאמאי כנפולא פסח
נמי איתא כנפולא איכא פסח שני
דלא איתא כנפולא:
דנין דבר הנוהג לדורות: ולא
בעי למימר דנין יו"ט מיו"ט
לאפוקי נשיאם דחול היו דלא מצינו
ליה האי חילוקא בשום מקום (א) אפ"כ
דלקמן פרק חומר בקדוש (דף כג:)
(שם) ילפינן לזיוף קף אחת הכתוב
עשה כל מה שזכך אחת ולא פרכין
דורות משעה לא ילפינן דהתם ליה
דליכא למלפי מדורות ילפינן ליה
שפיר משעה אי נמי שאני התם
דמי ביה קרא תריסר זמני כדאמרין
בפ"ק דמנחות (דף טז:) ובפרק הקומץ
רבה (שם דף יט:) גבי כלי הלל מקדש
הלל ויליף שמואל דורות משעה
דמי ביה קרא תריסר זמני:
ורבי ישמעאל ורבי אלעזר וכו':
ואין להקשות ושקין ב"ה
ועבדי כב"ש הלל ב"ש במקום בית
הלל אינו משנה וי"ל דסבירא להו לא
נחלקו בית שמאי וכו"ה בדבר זה:
בית שמאי הא דאמרן ר' יצחק
לאקשיי מנא ליה דאית ליה
עולת ראייה הואי דלמא לעולם
סבירא להו עולת תמיד וטעמא דידהו
עדיף להו דהי משמע מדבעי
מאי טעמא לא אמר בית הלל
כותיהוואי הא לאו מילתא היא
כדאמר ר' יוחנן דאיתא כבית שמאי:
מ

כד א מ"י פ"ה מהל'
תנינה הלכה א סג
עין רט:
כה ב מ"י ע"כ הלכה
ג:

הגהות הב"ח

(א) נפלא עד הכא מאן
איתיה אמר ליה אביו עד
הכא אימיה דמייחייב
בשמחה אייתיה
מכאן ואילך מ"ל:
(ב) שם דגדול פטור
מדאורייתא קטן נמי
פטור מדרבנן כ"ש
אומר: (ג) שם בית שמאי
ור' ישמעאל ור'
אלעזר כולוהו (ד) רש"י
ד"ה עד הכא מאן איתיה
עד ירושלים מי הביאו
דכתיב עלייה מירושלים
(וכו') מי הביאו והלא
משמחה יכול וכו'
לאחוז ביד אביו הפ"ד
ואח"כ מה"ד דמייחייב:
(ה) תוס' ד"ה אימיה
דמייחייב בשמחה:
(ו) ד"ה ישנה וכו' עולת
תמיד הוא: (ז) דנין
יו"ט ואף ע"ב גל וכו'
בפרק אמת יו"ט משנה
משום דמי:

רבינו חננאל

לדברי (ב"ה) וקטן
סומא שיכול להתפתח
לדברי שניהם מאי ופ"ש
אביו כל ה"כ הגדול חייב
מן התורה קטן נמי כו'
מדרבנן פטור: פ"ה ב"ש
אומרים הראייה שתי כסף
כו': ת"ר הראייה שתי כסף
שהיא כולה לגבוה מה
שאין כן בחגיגה שהחגיגה
החלה והתם לגבוה והבשר
לבעלים ועוד מצינו
בעצרת שהחריבו הקב"ה
לישראל בעולות ושלמים
ורבה בעולות ובת"א
החגיגה גדולה מן הראייה
שהחגיגה ישנה לפני ממן
התורה שנאמר ויבחי
ובחי שלמים לה: פירש
רבי תימא ודא התם נמי
כתיב ויעלו עולות והנה
הקריבו נמי קודם ממן
תורה עולת ראייה הוא
עולה שהחריבו ישראל
קודם ממן תורה עולת
תמיד הוא: ועוד מצינו
בנשיאים שהחריבו פו
ואיל ובכש לעולה
והקריבו לזבח שלמים
פרים שנים וגו' ודחינן
ב"ה עצרת קרבן צבור ואין
דנין קרבן יחיד מקרבן
צבור: ודחינן ב"ש עולה
שהחריבו ישראל במדר
עולת ראייה הואי קרבן
נשיאים אינו יתנה לדורות:
אמר אביו ב"ש ור'
ישמעאל ור' אלעזר כולוהו
סבירא להו עולה שהחריבו

(א) נמא לא מצינו כי רק גבי
סוטה כס"ה ד"ה ואלו
ד"ל דלמרה ור"ל דלמא
כס"ה קן דמעה חולין
ישמחין פטורין מן הדיניה

וּפְרָטוֹת בָּהֶם מוֹעֵד. משהוקם ההשכן וידיבר עמו מעל (6) הפרוכת שם פירש לו הכתוב כדכתיב: ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מזה מועד לאמר ובספר תורת כהנים דהיינו ויקרא נתפרשו כל הלכות הרבן וכן דרשים הרבה: ונשנו. פעם שנית וכל מה שנאמר כאן נאמר

בערבות מואב. מפי משה לישראל
שנאמר בעבר הירדן חצרון מואב
הואיל משה באר את התורה וגו'
(דברים 6: 1) **ואי סלקא דעמך עולם**
סיני עולם אמר הוא. וקובת
הדורות מפי הגבורה: **מי איכא מידי**
כו'. אלא ודאי עולת ראיה הוא
ומאליהם הקריביו: **והיא עצמה לא**
קצרה. והעולה שהקריבו הצבורות
עולת ראיה הוה: **ומה אני מקיים**
הזבחים ומנחה הגשם לי במדבר.
לשון חימה ומשמע שלא הקריבו לפי

שמועין היו: שבעו של לוי הקריבו
משלהם: שמחה. אף הם שלמי
שמחה אם אין לו כשר שלמים של
נדר ונדבה שהתנדב כל הנה
שמביאין בגרל ולא מעשר בזהב
מביא שלמים משלו או ממועות מעשר
שני שלו להיות לו כשר לשבע שאין
שמחת החג אלא כצער: שמגינה
ישנה לפני הדיבור. אותן שלמים
הקריבו הנכבדות אף על פי שלא
בגרל הקריבו חגיגה נקראו שבהן
נתקיים ויחזו לי במדבר (שמות) ה
שנאמר להם במצרים: השמחה
והגה בניסיון. דכתיב ושמחת אתה
וציחק (דברים יד): מה שאין כן
בשחייתן. דמאות עשה שהזמן גרמא
הן והכתוב לא ריבה אותן: הכי
גרסינן ורבי ישמעאל מאי טעמא
קא מוקמס ליה ככיה שמאי אי
סלקא דעתך וכו'. ולא גרסינן אמר
לך. והכי פירושא לאביי פריך דאמר
לעיל בית שמאי ורבי ישמעאל כו'
מאי טעמא מוקמת לה לרבי ישמעאל
דלא כהלכתא בדין שמאי שמעון
בית הלל אמי משהו משום דשמעת
ליה דאמר פרטות לא נאמרו בסבין

מה שאין בשתיהן שהגנה ישנה לפני הדיבור
מה שאין בשתיהן יש בשמחה מה שאין
בשתיהן שהשמחה נזהגת באנשים ובנשים
מה שאין בשתיהן ור' ישמעאל מאי טעמא
קא מוקמת ליה בבית שמאי אי סלקא
דעתך עולה שהקריבו ישראל במדבר עולה
תמיד הואי מי איכא מידי דמעיקרא לא
בעי הפשט וניתוח ולבסוף בעי הפשט
וניתוח והא רבי יוסי הגלילי דאמר עולה
שהקריבו ישראל במדבר עולה תמיד הואי
מעיקרא לא בעי הפשט וניתוח ולבסוף בעי
הפשט וניתוח ¹²דתניא רבי יוסי הגלילי אומר
עולה שהקריבו ישראל במדבר אינה טעונה
הפשט וניתוח לפי שאין הפשט וניתוח אלא
מאהל מועד ואילך סמי מכאן ר' ישמעאל
¹³בעי רב חסדא האי קרא היכי כתיב ¹⁴וישלח
את נערי בני ישראל ויעלו עולות כבשים
ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים או
דלמא אירי ואירי פרים הוו למאי נפקא
מינה מר זוטרא אמר לפיכך טעמים
רב אחא בריה דרבא אמר לאומר הרי
עלי עולה כעולה שהקריבו ישראל במדבר
מאי פרים הוו או כבשים הוו תיקו
¹⁵תנן התם אלו דברים שאין להם שיעור
הפאה

וקסיה לך אי סלקא דעך עולת
תמיד הוא ומי איכא מירד כו' משום
הכי לא היה לך לאוקמה כבית
שמאי (ב): הא ר' יוסי הגלילי. דשמעת
ליה בהדיא דלמר לעיל עולת תמיד
הוא ואפילו פליה בשמעין בעולת
תמיד דלית ביה הפסח וניתוח:
לפסוקי טעמים. צנגינות. אם תלמר
שני מינין תריך אחא לפסוק הטעם
אלו יעלו עולות בצתמחא כמו
שנן קורין אותו או צוקק קטן טעם
שמפסיק הדבור ממה שלאחרי ואם מין
אחד היה תריך אחא להרבות בלשון

מִשְׁחָר טַעֲמִים שְׂאֵין מִפְסִיק
עוֹלָה בִּרְגֵ' וְלֹא גִרְסֵ' כְּאֹמֶר
עוֹלָה. מֵה יֵצֵא פִּרְס אִין

נגזן פשטא אז רבי'ע: לאומר הרי עלי
 ופקא מינה לאומר הרי עלי עולה כאוזה
 פנים תיקו: תנן הכס. במסכת פאה:
 הפאה
 שר ולמאן דאמר יס לו שיעור למטה
 וסוף דלא הוי פאה אס לא שילס לו
 דמחלוקת בשנייהן אדוקין בתורף
 כל שדהו תרומה דהא בעינן ראשית
 עד שלא קצר שבות לא תמחייב
 בפאה אין לה שיעור וכי תימא
 בכורי כל ואני הייתי מפרש מפני
 ופקד ד"ה המרבה בתרומה רבי
 אה חילין ומחלה תרומה ר"ה עקיבא
 לראשית שיהו כדגן:

(ב) לכאורה צ"ל שלא סבר לה ככ"ש ואי דצ"ל דסמי ר' ישמעאל מדברי אבי.

והצבורים

לח א מיי פ"ב מהל
חגיגה הלכה י'
ל' ב מיי שם הלכה ח'
פסג שני רמב'
ל' ג ד מיי שם פ"א
הלכה ט'
ל' ח מיי שם הלכה י'
ל' ז מיי שם הלכה ח'
ט ח מיי שם פ"ב הלכה
ח פסג שני רמב'
ט ט מיי שם הלכה י'
מב י מיי שם הל' ח'

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וכשהוא
כזה וכו' דלמחר
בדחציא לקמן: (ב) חז"ל
ד"ה מצינו וכו' קבלו
מכאן אף עולות ובהלוק
בה בהרוא דפ' שני ע"ל
ותיבת ילף נמחק:
(ג) באר' אצל על
הסמיכה: (ד) ד"ה עולות
וכי' ולא אקשי ליה
ממחמתיה דהא לבתר
דמחריצין לה וכו' ולא
ממחמתיה ע"י דיוקא וכו'
והרי מתקן וכו' שמה
נדרים ונדרבות [אלא]
היבא שהקריטוס:

רבינו חננאל

דריש לקיש ואין נראה
הצאין פ"י כל מי
שאין יכול לעלות
בכללי ישראל כולו. כגון
הקמין והמצורף נחשת
והבורסקי מפני שריחו
רע ומוסרין אותו פסורין
מן הראיה שנאמר כל
זכורך מן שיכול לעלות
עם כל זכורך: "מתני'
עולות במזבח באות
מן החולין כי ושלמים
מן המעשר מעשר שני
שאינו שובנו מעות
מעשר שני לשמחה הרגל.
שלמים לשמחת הרגל
הן באין ומותר תרביצה
למחנותי הכי חסורי
מחסור והכי קמני עולות
ונדרים ונדרות במזבח הן
באות אבל לא בדרוס
ועולות ראייה באה אפי'
בדרוס וכשהיא באה אינה
באה אלא מן החולין
ושלמי שמה באין אף
מן המעשר ממעות מעשר
שני וחגיגת יו"ט הראשון
של פסח כשיא' מן החולין
ובה"א מן המעשר. תניא
נמי הכי עולות נדרים
ונדרות במזבח באות בדרוס
אינן באות כי אסיקא
קסבר ב"ש חגיגת יו"ט
הראשון היא מן התורה.

מביאין שלמים ואין שובבין עליהם. דסבירא להו כשמאי רבס
דלמחר לקמן (דף טו.) שלא לסמוך ביום טוב והלל
אומר לסמוך אצל מעולות לא מצינו פלוגתא דפליגי בה הלל ושמאי
ואמרין צפרק קמא דשבת (דף טו.) וספ' דלא נחלקו רק בשלשה
דברים ומההיא דסמיכה פריך ומשני
לה ספיר אלא התלמידים קבלו מרבס
אף עולות (ט) ולא נחלקו בהא ובההיא
דפרק שני דביצה (דף כז.) מעשה באחד
מתלמידי הלל שהביא עולות צעורה
כו' ואמר לו אחד מתלמידי שמאי
מה זו סמיכה הוא הדין דמלי למימר
מה זו עולה שהם אומרים שלא
להביא אלא לא הבין שהיה עולה
אצל (ו) הסמיכה שראה לפניו הקפיד
והא דלא הקפיד כמו כן בהלל עצמו
עצובא דמיתתי לעיל מינה דשמא לא
רסו הסמיכה ועוד שמא לא היו מוחין
אלא לתלמידיו שהיו מולקין אצל הלל
חלק עם רבס ואין נידס למחות:
עולות ונדרים ונדרות במזבח
באות וזא ביו"ט. דלף
בית הלל מודו דאין קריבין ביו"ט
והא דקאמרין צפ"ק דביצה (דף יב.)
(ספ' השומט עולת נדבה ביו"ט לוקה
דלמחר לך מני ב"ש היא ולא מוקי לה
כ"ה דהיי דאסורא איכא לאו ליכא
כיון דלית ליה ממוך דקאמרין הסס
וכן אמרין הסס פ' שני דביצה (דף יט.)
בגמרא דהאי משנה אמר רש"י לא
נחלקו ב"ש וז"ה על עולות שאינם של
יו"ט שאין קריבין וזהו דהסס כי פריך
על עולת דלמחר מחלוקת ב"ש וז"ה
בשלמי חגיגה לסמוך וכו' מצרייתא
דמינה בה פלוגתא על שלמים שאין
של יו"ט כי' ולא אקשי ליה ממחמתיה
דכא (ו) כי היכי דמתרצי לה עולות
נדרים ונדרות צמיעד באות ביו"ט
לא היינו עומא דעדיפא לאו לאקשווי
מצרייתא דמתני דהדיא ולא ע"י
דיוקא ומסורי מיחסרס והכי קמני והא
דלא מיימי להו נדרים ונדרות לעולת
דלמחר לב"ה אין קריבין נדרים ונדרות
משום דנפיק בהו משום שלמי שמחה
דלאמרין בסמוך דליכא לאוקמי
סבצר קרב שמחה כדניו והרצ רבי
אלחנן והרי' מתקן דלא אמר בסמוך
דנפיק בשלמי שמחה בנדרים אלא
היינו היכא שהקריטוס משום שמחה
אצל הביאוס לשם נדרים לא נפיק רק
משום הקדיש:

אלמא

מילתא אחריתי דאין עולת ראייה קריבה ביום טוב ואף על פי שהיא חובת הרגל הואיל ויש לה תשלומין למחר: **מביאין שלמים.** ביום טוב
לפי שיש צורך מאכל הדיוט: **ואין סומכין עליהן.** שהסמיכה שבות היא שמשמח צבעי חיים ותקן אלו הן משום שבות לא עולין
באין ולא רוכבין על גבי בהמה (ביצה דף יז.): **אצל לא עולות.** אין מביאין כלל דסבירא להו לב"ש לכס (שמות יב.) ולא לגבוה חוץ מתמידין
ומוספין שומן קבוע וכל שומן קבוע כתיב בהו צמיעד ואפילו בשבת וכל שכן ביו"ט: **וסומכין עליהן.** כיון דמותר להביאן לא גזרו שבות
לצטל סמיכתן: **ביו"ט אינן באות.** ואפי' לב"ה סבירא ליה לתנא דמתני' דנדרים ונדרות אין קריבין ביו"ט וכי שרו ב"ה בעולת ראייה ושלמי
חגיגה אע"פ שיש להן תשלומין עיקר מצותן ביום ראשון דכתיב ותגותם אותו (ויקרא כג.) ביום ראשון משמע: **וכשהיא באה אינה באה אלא**
מן החולין. והכא לא מלו לאפלוגי ולמימר טופל מעות מעשר עמהן דכי אישטרי טפילה בחגיגה הוא דאישטרי (א) לקמן) מניין שאם רצה לערב
כו' גבי שלמים יש אדם שיש לו אוכלין מרובין ונכסין מועטים ואי אפשר להביא אכילת כולן מן החולין אצל עולה למה טופלה יביא במעה
כסף: **אף מן המעשר.** דלאו דבר שחובתו הוא צמקוס שיש צמר והרי יש לו מעות מעשר שני שיש לו להוציא צירושלים ויקנה בהם שלמים
ורבי קרא לקמן) כל מיני שמחות לשמחה: **וחגיגת יום טוב הראשון.** שהוא ודאי דבר שחובתו אפי' יש לו צמר הרבה דילפינן לקמן) ומוחגותם
אזומו וגו' (ש.) ולקמיה פריך מאי שנא פסח דנקט: **וז"ה אומרים כו.** לקמן) פריך הא ודאי דבר שחובתו היא ומוקי לה בטופל: **חגיגת י"ד**
לא. כלומר להכי נקט פסח לפי שיש ערב פסח חגיגה אחרת כשהיה חצות פסח מרובה היו מביאין עמו חגיגה כדי שיהא פסח
נאלל על השבוע ואשעתי מתניתין דחגיגת יו"ט עצמו הוא דאינה באה אלא מן החולין אצל חגיגת ארבעה עשר כהא אף מן המעשר:
אמר

א"ל אביי פשיטא הי מינייהו משוית להו
פושעים והי מינייהו משוית להו ורזין אלא
קרא למאי אתא לכדאדריס דתניא (א) אחרים
אומרים המקמין והמצורף נחשת והבורסי
פטורין מן הראייה שנאמר יכל זכורך מי
שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאין
יכולין לעלות עם כל זכורך: **מתני' עולות**
במועד באות מן החולין והשלמים מן המעשר
יום טוב הראשון של פסח ב"ש אומרים מן
החולין ובית הלל אומרים מן המעשר
ישראל ויצאין ירי חובתן בנדרים ונדרות
ובמעשר בהמה והבהנים בחטאות ואשמות
ובבכור ובחיה ושוק אבל לא בעופות ולא
במנחות: גמ' אלא עולות במזבח הוא
דבאות מן החולין הא ביום טוב מן המעשר
אמאי (ב) דבר שבחובה היא (ב) וכל דבר
שבחובה אינו בא אלא מן החולין וכי תימא
הא קא משמע לן דעולות במזבח באות
ביום טוב אינן באות כמאן בבית שמאי
דתנן (ג) בית שמאי אומרים מביאין שלמים
ואין סומכין עליהן אבל לא עולות ובית
הלל אומרים מביאין שלמים ועולות וסומכין
עליהן חסורי מיחסרס והכי קתני 'עולות
נדרים ונדרות במזבח באות יביום טוב אינן
באות 'עולות ראייה באה אפילו ביו"ט
ואו ובשהיא באה 'אינה באה אלא מן
החולין 'ושלמי שמחה באין אף מן המעשר
וחגיגת יום טוב הראשון של פסח בית
שמאי אומרים מן החולין ובית הלל אומרים
מן המעשר תניא נמי הכי עולות נדרים
ונדרות במזבח באות ביום טוב אינן באות
ועולת ראייה באה אפי' ביום טוב (ב) ובשהיא
באה אינה באה אלא מן החולין ושלמי
שמחה באין אף מן המעשר ווחגיגת יום
טוב הראשון של פסח בית שמאי אומרים
מן החולין ובית הלל אומרים מן המעשר
מאי שנא חגיגת יום טוב הראשון של
פסח אמר רב אשי הא קא משמע לן חגיגת
חמישה עשר אין חגיגת ארבעה עשר לא
אלמא

(א) לעיל ד. (ב) (ג) וי' מספיק
לקמן ח. ד"ה אמאי.
(ד) ונקמן ח. פסחים ע"א.
כ"ה יט. מנחות פ"א.
(ה) כ"ה יט. ונקמן ח. מנחות
ה. (ו) ונקמן ח. (ז) דף
(ח) (ז) (ח) (ט) ודף ע"א.
(ט) ונקמה ח. (י) ודף ע"א.

תורה אור השלם

1. שלוש פעמים בשנה
יקרא כל זכורך את פני
י' אלהיו במקום אשר
יקברו בהו המצות ובהג
השבועות ובהג הסבות
ולא יקרא את פני יי
דברים טו טז

הגהות הגר"א

(א) (ב) בביא אפילו ביו"ט
וסבין דאין אינן דאין אלא
סי' כ"ל:

מוסף רש"י

המקמין. מפרש במסכת
מנחות (ע.) המקמין צדו
למח' לבנים ולומר אי כי
תקון בהו עזרת שקורין
קורדיין ששנבין אומן
למח' לבנים וקמ' ד.
והמצורף נחשת שגלסו
במקום שחפורין אותו מן
הקרקע דמפרש במסכת
מנחות (טו.) וכל אלו חומן
רע ואין יעילן לעלות עם
בשריהם דלש"י ד. אינו
בא אלא מן החולין. ולא
ממעות מעשר שני ולא
מנדרים ונדרות שאין
מחייב ועומד בהן בביצה
יט. לומר משלו ולא ממה
שהוא מחייב ועומד פסח
טו. מביאין שלמים.
ביו"ט שהן מאכל אדם
ביו"ט ומכאן אף שאם יאכל
לכל נפש (תמידה טו.) ואין
סומכין עליהן. שהסמיכה
אסורה משום שבות שכל
ממי היה קומן ויחי ליה
משמחם כבעלי חיים וביצה
יט. ועל אלו שקריטו
ביו"ט יסמח מחמתו. דלית
להי לבית שמאי חפץ
למסכה שחטה תמידה ה.
אלא סומך עליהן מערב
יו"ט ושבת ביו"ט ולקמן
אבל לא עולות. אין
מביאין עולות חוץ מתמידין
ומוספין שכן קרינ' גזר
רמנ קבוע. אצל עולת יחיד
לא יביא לפי שאין בה אכילת
הדיוט. דכתיב יעשה לכם
ולא לגבוה (ביצה יט.) אלא
לא מביאים עולות בחלותן
שיכול להביא לאחר יו"ט
(לקמן) ח. מביאין
שלמים ועולות. ומה אי
מקיים לכם. לכס ולא לנדרים
(תמידה טו.)

אלמא קסבר חגיגת ארבעה עשר לאו דאורייתא. ואין להקשות
דמניא צפ' אלו דברים בפסחים (דף ע. וסס) לא ילין מן
הסדר לימד על חגיגת י"ד שנכלת לפני ימים וילילה אחד כו' אלמא
סביבא ליה דהוי דאורייתא ועוד אשכחן תנא אחד דליני נאכלת
אלא ליום וילילה אחד משמע דאשכחן
ליה דאורייתא אבל פליג ארבעה עשר
דאמר שני ימים וילילה] ויש לומר
דסבר כהנא דממניי פרק אלו דברים

אמר מופלין בהמה
מעות למעות ורבי
ת למעות ואין מופלין
כוותיה דחוקיה תניא
א כוותיה דרבי יוחנן
מביא חובתו מן
ה לערב מערב ח"ל
להדין תניא כוותיה
אדם מביא חובתו מן

ובמועט בזמן שזא בשבת במרובה
או בטומאה אין מביאין א"כ משמע
ללא חובה דפעמים לא אחיה
כדקאמר רב אשי התם בגמרא:
"אמאי דבר שבחובה הוא. אומר
הר"ר אלחנן הוא הדין
דהוה מצי להקשות עולה היא ואינה
נאכלת ואין להקשות דמי תעשר רק
בדבר הנאכל והכי מצינו בקיפרי
פרשת עשר תעשר בכל אשר תאוו

כו' אי מה ללבו עולה ושלמתי אף
 כן תלמדו לומר ואכלתי ושבעתי
 שמה שיש זה אכילה יצאו עולות
 שאין נאכלות ויש להקשות דאמר
 בפ"ק דחולין (דף כ"א. וס') בשעתה
 דכשפט אלתרין כמשפט צעות
 העוף לומר שאינה צאה אלא מן
 החולין מפורק ליה דעולה היא ומיהו הא
 לז' קושיא הוא דהתם (נמ' פירי')
 ביום מצבים לזכות נפקא ומשני כד
 יצא וצא דתו דתו דתו דתו דתו דתו

מפרש להכניס והקריבו דהוי חלין
שמע מינה דמוזיל מכלל שאר עולות
וליימי ממעשר א"ע דלינה נאכלת
ומיהו מימיה הדיא דמנליה (דף ט.
דאמר אין בין נדרים ונדבות כו'
השקפה הר"ר יעקב מאורלייני"ש ליתני נמי
שגדורים אינם צאים
אלא מן החולין דהוה ליה חובה ונדבות אף
ממעשר וי"והיה ממך
הה"ר אלחנן דמירי בעולה דללא הכי
אינה צאה י"א מן
החולין שאני נאכלת דמדרגות:

כל מעית למעות להטורף מעות חולין ומעות מעשר לקנות בהמה
 אחד לפי סברתו מיהו יש ליתן טעם במילתא דתרווייהו דחוקיה אמר
 ר' עקיב דקנינא ליה לחוקיה הם חולק לחובתו לשני בהמות הלכך
 לה דשרי על כרחו הכי הוא דנשתי בהמות לא הוי דקנינא ליה לר'
 אילא נשם רבי אמר איתפלגון חוקיה ורבי יוחנן חוקיה אמר אדם
 בהמות וכו'.

דף פג.) מפסיקין ליה מנרא אחריתא וגם בפרק דס החטות (וזמס) ז' אשר יצרכך לטפלה דמעשר חטא כולי נמי ליימי מן המעשר: לא תוכל שאתו (דברים יד) מה להלן מן המעשר כו' ר' אליעזר ק' כהן מעשר רבי עולא בר ישמעאל נאמר כאן מקס ונאמר להלן סף כל ימות הפסח אדם יוצא ידי חובתו במעשר בהמה. אבל

[illegible]

ויהי למס עובד (בראשית מט) לא מייחזי דהני לאר מעות משתמעין גבי חג הקצוות כתיב ודרשינן ליה מזדהדר כתביה בסיפרי דמערלת הוא דרשינן לה דכתיב זכרת כי עבד היית בארץ פסקת וחג נוהג בעצרת תלמוד לומר אלה אלה נוהגין בעצרת כ':

הגהות הב"ח

יְבִינוּ חֲנָאֵל (הַמִּשְׁכָּה)

נעזת על מצות ההרגה
הוא כותב: ויחזיקו מסת
לגולה שדרם מביא מן
החולין כשיאזר עין ראשון
מן המעשר ובהיא אביה
אשתהו מן החולין מי
אילן מן המעשר. מי
אילן ראשונה בזה
אשתהו אשתהו אכל
הוא וזה אלא מן החולין
אכל יוצא מן המעשר
הזהב. אלא כשיא
לפטר אלא לעשור או
לעשר ביום משם
ויקראו שיקור על הכהנה
אשמונא מצאנו כצדק
ביום.
החולין הוא ואמיתן מסת
מלשון מן כדכתיב מסת
החולין תאשתהו מן על
איו: 'מסת' ישראל
הוא חזק בן בדרים נובות
איו: 'חזק' ישמעאל נובות
ובנות מן מני שמות
ששחמה מני אבדו שמות
החולין וכן בדרים נובות
הכעשעשע ברה. והכתיב
ובכברו
תחטאתו ואשם
ובכשו לול א
מנחות ונפשות תלמוד
איו: 'חזק' ישמעאל נובות

(א) מ"ק ס"ה (ב) ז"ל
מדרקמא (ג) דברים טו,
(ד) ע"א (ה) ע"א
(ו) ירמיה כ"ג (ז) ירמיה כ"ג

חוריה אור השלם

1. ושמת בחג אתה
ובגד ובתך ועבדך
ואמך ודולד ודגור
הזיתים והאילנות אשר
בשערך: דברים טו יד
2. איש כפחת ידו
בכרתו י' אלהיך אשר
נתן לך: דברים טז ה

הגהות הב"ח

(א) נ"ל דלא לקריננו
משום דלית שום זיוס
ואלא דלית ליה אולנן
לימאן האל דלא לקריננו
משום דלית ליה:
(ב) ר"י ד"ה אילנא וכו'
לנחמה אבל משום:
(ג) ד"ה חור וכו'
דרחמנא אמר וכו' דשני
משלמין: (ד) תוס' ד"ה
חגך וכו' ולא משמע ליה
בחגך ולא באשתך ולא
פליגין: (ה) ד"ה חור וכו'
היי לפניו עשר כהמות
והקריב חמש ביום טוב
הראשון המותר והוא
ששה ל"ט וכו' דר'
יוחנן דאמר אדם טופל
מעט למעות ואין אדם
טופל בהמה לבהמה
הוא דהוא אמר דוחה
וריש לקיש דאמר אדם
וכי' מעט למעות הוא
דהוא אומר איט דוחה:

רבינו חננאל

האחרון של חג ואע"ג
שאין מקריבין נדרים
וגדלות במזבח הואיל
והללו תחלת הפרשתן
לחגיגה יתה באה מותר
להקריב בירושלם ור' יוחנן
אמר כיון שפסק שוב
אינו מקריב א"ר אבא
ולא פליגי כאן בסתם כאן
במפרש הא דר' יוחנן בגין
שהפרישן בסתם והקריב
מהן חמש: ואיכא שהות
ביום לשחוט השאר וגם
יש לו בני אדם שצריכין
לאכלם וכיון שלא שחטם
שיירי ויגדלו ונעשו
כנדרים ונדבות שלא
בסתם יריש שאין קריבין
ביו"ט: וריש לקיש בגין
שפירש ואמר שאלי
השארם אקריב ביו"ט
האחרון בגין זה מותר הכי
נמי מהתבאר דכי אתא

ולאו אלו שאין חגיגה כזה מהן.
חגיגה חלב כחב כזה לא ילין
חלב חגי וגר' (שמות כג): **מתני'**
אולנן מרובין. בני בית רבים
מביא שלמים רבים שלמי חגיגה רבים
מיעט: עולות מרובות. דכתיב (ד')
איש כפחת ידו: **בב' טופל**.

מעט חולין ומעט יחד: **אילנא**
הכי קאמר ליה הרי אמרו צהמה
לצהמה (ט) מעט למעות לא. כחוקיה:
לימא ליה הרי אמרו אין טופלין
מעט למעות. כיון דלמיסר טפילת
מעט אתא ושמינן לחוקיה צהדיא
דאין טופלין הרי שניק מילתא
צהדיא ומוציא מדיוקא: **אלא אף**
טופלין קאמר ליה. דשמינן לר
חסדא דקאמר בטופל ומביא פר
גדול דוקא מעט למעות אבל צהמה
לצהמה לא ואמר ליה איזה הרי
אמרו אף טופלין צהמה לצהמה
כמאן וכו': **וכי פוסא אמוראי הוא**
דפליגי. חוקיה ורבי יוחנן הוא
דפליגי צהמה ובמעות (ט): **אבל**
מסנייא. דליתנין לעיל תניא
כוותיה דמר דמר: **לא פליגי**. במעות
אלא צהמה דהך דקתני אס רבא
לעבר הוא דקאמר מעט דוקא אבל
אידך מתניתא ס"ל דין מעות דין
צהמה ור' שש כדרייתא צהרייתא
סזירא ליה: **והא קתני אכילה**
ראשונה מן החולין. וקא סלקא
דעתך דסעודה הנאה ראשונה על
השולחן ע"י כולה מחולין: **דמי**
אכילה ראשונה. כלומר אכילה
ראשונה סתמא קתני דלית ליה
בין צהמה ענמה בין מעט שיעור
אכילה ראשונה: **חזור ומקריב סמך**
ביום טוב שני. ולא אמרינן אמר
הוא צלל חסוף (א) ורמנא אמר
ומגוסא (אומ' ח) יומא וכו' לא
דהך נמי דחד יומא הוא ושי
תשלומין דראשון: **בסתם**. אס
הפרשן סתם אינו חור ומקריבין
כדמפרש ואולי: **חלון במפרש**
דאמר צהדיא ליום ראשון אי מפרש
אס כולן חור ומקריבין שאינו אלא
תשלומי ראשון: **האי סתם**. דלמדת
אסור להקריבן היכי דמי: **משום**
דלא הוה ליה שהוס הוא. ומסתמא
ליום ראשון הפרשן: **שיורי שיה**.
שהיה צדעמו לחוג שני ימים: **ס"ג**
מספנדא. דמדה ר' יוחנן דמפרש:
אימאר נמי. דהיכא דמוכח מילתא דלא
היה צדעמו לחוג שני ימים מודה ר"י:
לא

במפרש ש"מ איתמר נמי אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן לא

אין חור ומקריב ומביא א"ר אבל
ביום לשחוט השאר וגם יש לו אולנן
לקיש בגין שפירש שאלו הנשארם יקריבם ביום טוב אחרון בגין זה מותר הכי נמי מסתברא דכי אתא רבין אמר רבי יוחנן הפרש עשרה צהמות לחגיגתו הקריב חמשה וכו' חור ומקריב וכו' קשיא אהדידי כו' אלא לאו כו' איתמר נמי אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן לא שני דכיון שפסק (שז) אין מקריבין אלא שלא גמר היום שפירש חמשה וראייה לדבריו משמע צירושלמי דמיכלתין היו לפניו (ט) עשרה צהמות הקריב חמשה ביום טוב ראשון והמותר מהו שידחה יום טוב האחרון רבי קריספא אומר איתפלגון ר' יוחנן וריש לקיש חד אומר דוחה וחד אומר אינו דוחה ולא ידעינן מאן אמר [דא ומאן אמר דא] אמר רבי ירמיה נפרש מליהון דרבען מן מליהון דרבי יוחנן דו אמר דוחה ריש לקיש דו אמר אדם טופל צהמה למעות דו אמר אינו דוחה אמר רב שמן בר אבא צהמה ר' יוחנן לעולם הוא מוסף והולך דוחה יום טוב עד שיאמר אין עוד צדעמו להוסף משמע דלענין דחית יום טוב מיירי:
זה

מי שחגיגה באה מהם. פרש"י דכתיב לא ילין חלב חגי ומיהו
לקמן (דף י'): לא מפקינן ליה לפי המסקנא אלא מגזירה שזה
דמדבר מדבר ושמה מכל מקום משמעות המקרא משמע חגיגה
ולקמן מפקינן ליה ממדבר מדבר שמה אלשון דיוחננו קא סמך דמשמע

חגיגה דאי ממדבר הוא חגיגה עולה
ושלמים צהמה מהם וליכא למימר אס
כן לא יכו צהמין שלמי שמה שמה ממעשר
רק על ידי טפילה כמו חגיגה דהא
בספרי ילפינן ליה מגזירה שזה דכתיב
זו שם צהמין וגם צהמיה (מנחות
פג). מדבר גזרה שזה שם שם לשלמים
הקשה ה"ר אלחנן לילין שמה מהר
עצב דכתיב (דברים כ) וזבחם שלמים
ומיהו ממעטין עופות ומנחות וכן
דרש רבי יהודה בן צהירא בפסחים
(דף קט). ועוד אמאי לא מוקמינן
קרא צהמין חולין דמיקרי שפיר
שמה ומיקר דודאי ילפינן מהר
עצב מה שמה דלהלן שלמים אף
כאן שלמים וצירושלמי איכא אלא לא
צדעמו ומנחות דכתיב זבח צהמין
בחגך ולא באשתך. וז"ל דמפיק
לה מדרשה ושמת בחגך
מי שחגיגה וכו' י"ל דמרייהו שמעינן
מינה דליכא צהמין חג ומיהו מלינו
למימר דפליגי עליה ולא משמע ליה
(ו) והא דאין נושאים נשים צדעמו
מוקי טעמא כלידך דהתם:

מי שיש לו אובלין מרובין. צירושלמי
אמרין עני ידו רחצה קורא
אני עליו איש כמתנת ידו עשיר וידו
מעטה על זה נאמר כנרת ה'
אלהין עני ידו מעטה על זה נאמר
משה כסך שמי כסך אין פחות
ממעה כסך ואין פחות משמי כסך:
חזור ומקריב (ו) (הוא) ביו"ט שני.
פרש"י ואינו עובר משום
כל חסוף דרמנא אמר וצדעמו
איתו חג חד יומא והוא חוג שני
ימים דהוה ליה תשלומין דראשון
אלא צהמין אסור כדמפרש ואולי
ולא שייך לאקשויי כיון דלא הוה חזי
צדעמו אף הוה חזי צהמין וואלי
ושמינן ליה לר' יוחנן כסמין
תשלומין דראשון דהוה חזי צדעמו
קרינן צהמין וואלי וליכא שם הרבה
כהני שקרינן צדעמו צהמין אמת
ומיהו ר"ח פירש צדעמו אחר וזהו
לשון אמר ריש לקיש הפריש עשרה
צהמות לחגיגתו הקריב חמשה ביו"ט
ראשון מקריב חמשה ביו"ט אחרון
ואע"ג דאין מקריבין נדרים ונדבות
ביו"ט וואלי והללו תחילת הפרשתן
לחגיגה היתה מותר להקריבן ביום
טוב ורבי יוחנן אמר כיון שפסק שז

אין חור ומקריב ומביא א"ר אבל
ביום לשחוט השאר וגם יש לו אולנן
לקיש בגין שפירש שאלו הנשארם יקריבם ביום טוב אחרון בגין זה מותר הכי נמי מסתברא דכי אתא רבין אמר רבי יוחנן הפרש עשרה צהמות לחגיגתו הקריב חמשה וכו' חור ומקריב וכו' קשיא אהדידי כו' אלא לאו כו' איתמר נמי אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן לא שני דכיון שפסק (שז) אין מקריבין אלא שלא גמר היום שפירש חמשה וראייה לדבריו משמע צירושלמי דמיכלתין היו לפניו (ט) עשרה צהמות הקריב חמשה ביום טוב ראשון והמותר מהו שידחה יום טוב האחרון רבי קריספא אומר איתפלגון ר' יוחנן וריש לקיש חד אומר דוחה וחד אומר אינו דוחה ולא ידעינן מאן אמר [דא ומאן אמר דא] אמר רבי ירמיה נפרש מליהון דרבען מן מליהון דרבי יוחנן דו אמר דוחה ריש לקיש דו אמר אדם טופל צהמה למעות דו אמר אינו דוחה אמר רב שמן בר אבא צהמה ר' יוחנן לעולם הוא מוסף והולך דוחה יום טוב עד שיאמר אין עוד צדעמו להוסף משמע דלענין דחית יום טוב מיירי:
זה

מו א מ"י פ"ה מהל'
חגיגה הלכה א'
בוח ב מ"י ע"פ הלכה
א':

בוח ב מ"י פ"ה מהל'
י"י הלכה טו יצ"י
מהל' חסות הלכה י' סג
לחין ע"ה טו"ש ע"ה
סמין חקמן פ"ה א' ב
ועוד ש"ע א"ה ע"ה ע'
ט"ף ו':

ג ד מ"י פ"ה מהלס'
חגיגה הלכה ו' ו' א':
נא ה מ"י פ"ה ע"ה הלכה
ח':

גב ו מ"י ע"ה הל' ו':

רבינו חננאל

מי שחגיגה באה מהן יצאו
אלו שאין חגיגה באה מהן
רב אשי אמר מושמחת
מי שיש בהן שמה
יצאו עופות ומנחות
שאין בהם שמה. והאי
בחגך מיבעי ליה לכרוב
דאמר ושמת בחגך ולא
באשתך: **[מתני']** מי שיש
לו אולנן מרובין ונכסים
מועטין מביא שלמים
מרובין ועולות מועטין
כו' פ"ה מי שיש לו בני
אדם מרובין וכולן רוצים
לאכול בשר במזבח ואין
לו בהמות אלא מעט אמי
רב חסדא טופל ומביא
פר גדול. א"ל רב ששת
הרי אמרו טופלין בהמה
לבהמה ואחין למימד
פאי אמר רב ששת וכו'
חומא הכי קאמר ליה לרב
חסדא אמאי אמרת טופלין
מעט למעות חגיגה וקרינ'
פר גדול מכלל שאין
טופל בהמה לבהמה הרי
אמרו אף טופלין בהמה
לבהמה ומקשינן כמאן
אמר רב ששת הריא
סברא לא כחוקיה ולא
כרבי יוחנן דהא אין
אחד מהן אומר טופלין
בהמה לבהמה ומעות
למעות ורי חומא דחוקיה
דר' יוחנן הוא דפליגי
אבל מתניתא לא פליגי
דהוא דאמר דבני מתניתא
והקתני אכילה ראשונה
מן החולין כלומר בהמה
הראשונה שאכל בתחלה
תהיה מן החולין. לאו
מכלל שטופלין בהמה
לבהמה ואין טופלין מעט
וקנה בהמה אחת. מאי
אכילה ראשונה דקתני
בעינן ממעות חגיגה כדי
שיעור אכילה ראשונה
ממעות חולין א"ר שמעון
בן לקיש הפריש עשר
בהמות לחגיגתו חזרו
חמש ליו"ט ראשון חזרו
ומקריב חמש ליו"ט

מסורת הש"ס

תורה אור השלם

תורה אור השלם

-

ועבשוו אין לך למלות טעמא של שר
שלזומין לשני: **קסבר ר' יוחנן**. אין
להקריב קרבנותיו ממחר הלכך מחוייב
עבדו להביא אלב חגר ביום ראשון
אין עליו שום חובת ראייה לפיכך
אין לו עליו משלומין; ומי א"ר **יוחנן**.
אין לילה מחוסר זמן: והא"ר **יוחנן**
ראה אחס בלילה. וז' סספר שבעה
נקיים כחשפטו וטובל והטריב שמשו
וחזר וראה אחת בלילה ושמים למחר:
מביא. קרבן על טומאה שנייה ו'
גד מן הקרבן שביעה על הראשונה
יביא שני קרבנות כשטעה והואל
ולא ראה השנייה עד שיא' לשעה
שהיא ראייה להביא קרבן יש לו
משלומין ואף על השנייה יביא אע"פ
שתחילתה בתוך קרבן הראשונה
לא אמרין אלא טומאה היא. ופי' א'
יוסף את הטעם בזמן כריתות' לפי
שהראייה הראשונה של וז' אינה אלא
בכרי' בעלמא ובי חזי אינך למחר
מנטרפת בבדיהו הי"א אע"פ שהיה
ראייה ראשונה בתוך קרבן ראשון
כי הדר חזי אינך למחר מנטרפין
לדיהו: ואי **פלקא דעקד לילה אין**
מחוסר זמן. אפילו ראה שלשן
בלילה זה כבר יא' מומן ראשון ושני
ויבות הן אי לאו דסבירא ליה לילה
מחוסר זמן הלכך אם ראה שנים
בלילה הויא לה יוצא אריתא: כי
א"ר יוחנן. הריא לדברי האומר
לילה מחוסר זמן אמרה אלב לדידיה
סבירא ליה אפילו ראה כוונ' בלילה
מביא: **לדברי האומר פשיטא**. אי
אמרת בשמלתא טעמא דנפשיה קאמר
זשמעינן ביה דסבירא לילה מחוסר
זמן אלא אי לדברי האומר כו' קאמר
מאי זשמעינן בה: מהו **דמיא**
כאקפחא דרב שיא. דלמחקיק
בכריתות' על הטעם שנתן רב יוסף
על הדבר כמו שפירשתי למעלה מדע
דהא ראייה ראשונה של כל הוצים
קרי בעלמא הוא ובי הדר חזי תרתי
מנטרפין בבדיהו הי"א אל שנא
ומחקיק לה עד שיא' חזי דמי הנה
ובולה בזמן חיובא חויניהו הכא לאו
בזמן חיובא דהאי קרבן חוייה:
להמלאות מיבעי ליה. אלב חקרין
נופל לשון מילוי שסבר מציא אחת
לא יתמלא עוד חקרין זה משאמר:
שמעיהו חבירי דרב מלוה. שחסר
לו בא עמנו ולא הלך נמלא שחסר
עמנו מאותו מנין לא יוכל לימנות
עוד בזהו מנין שכבר עשו את
המלוה: היינו **לדיק היינו עובד**
אלהים. מי הוא לדיק ומי הוא עובד
אלהים הלא אחד הוא: אינו **דומה**
שנה פרקו. כו'. אע"פ שגמתי
לדיקים לא עבדוהו בשוה שזה עבדו
יותר: עשרה פרסי. ישיכר לך אדם
א. ולא בשא כמו שזוסיפס הסקף בשא
ותקן: **נערד מן העולם**. אין לו עוד
יתו אין זה מעוות: **אלב בקרו טלה**.
יד אין לא הוליד לא: **בשא איש**. בלא
בעלה לפיכך הוליד אין לא הוליד לא:
בראון

אלא למד' רגל כפני עמי
יחזקן כהואיל ויש לטומוסה
חסרין זמן כמי שהגיע ליל
הוא בקרבן אלא שהילה
ואלא אלא למד' ^ב ^אשני
אי איכא למומר אלא
בי יוחנן ^גלילה אינו
תחת הכי ^דוהאמר רבי
ה ושתיים ביום מביא
ביום אינו מביא ואי
לילה אינו מחוסר זמן
אחת ביום מביא כי
מדר ^הלילה מחוסר זמן
שנים ביום ואחת
סלקא דעתך אמינא
א בריה דרב אידי
ה הרגל ולא חג אינו
ה נאמר מעוות לא
יוכל להימנות: א"ל
להימנות להמלאות
משמנהו חבריו לדבר
מהמן ^ותניא גמי הכי
זה שביטל ק"ש של
מע של ערבית או
חרית או תפלה של
להימנות זה שנמנו
לא לא נמנה עמהן א"ל
אי דכתיב וישבתם
ע בין עובד אלהים
ויק היינו עובד אלהים
ק עבדו א"ל עבדו
לא גמורי ניניה ואינו
ה פעמים לשונה פרקי
חד זימנא קרי ליה
למד משוק של חמרין
ד עשר פרסי בתרי
הי וא"ל לה אלעזר
גרפתוך ולא בכסף
מדר שחור הקב"ה על
ממר שמואל ואיתימא
ברוא סומקא לסוסיא
לא יוכל לתקון זה
לא הוליד לא והא
שיחזור גנבו ויתקן
איש ואסרה לבעלה
אין אומר בקרו גמל
פירש מן התורה רבי
התורה עליו הכתוב
יאומר ימה מצאו
באחותו פנויה כאן
יש ולא קשיא כאן
באונס

[illegible]

נח א מיי פ'ס הלכה
קרן פסח הלכה א
פסח עין דר
נח א מיי פ'ס מלכות
מחוסר כפרה הלכה
ס
ס ד מיי פ'ס הלכה ד:
ס ד מיי פ'ס מלכות
פסח הלכה מ טור
ש' ח'ס מ' קק ס'ס:

רבינו חננאל
הוא כיון דנשמת בשעה
שחור אתו דהבאי בע
קרן חייב על כל אחת
ואחת לחיוב דלא
אחא (אליהו) ושיעור דלא
פסא אפירוקא דר' יומי
הניחא לר' נתן דפסח פסח
והשולמי דרסבון ודא
איכא לשנוי בשנינו.
אבל לא דרסבון פסח
וגל בפני עצמו דרא. מאי
ית' ל' מלמיך דברי ר'
סך מן מלמיך פסחים
פסח מן שיה טמא או
סך מן רוחקו דחלתא
(ופריק שאני טומאה אהת)
ל' השולמיך פסח שני
ונדחא דברי ר' יומי.
ומשני לילי שמיני ושנאן
דרון וכן נסמא וי
שמני שני באורי שיה
ל' כבר נסמא בעת
שנתיבין בעת קרבן לפיכך
משלימין בעת שחורין.
ומקשינן עליה דר' פסא
זמן סבר ל' יוחנן לילי
אין מחוסר זמן. והאי ד'
יוחנן בכריתות שני פריק
אשכין וכו' אר אהר אהר
אחא כלילה ושתיים כיום
שמיני לילי מביא קרבן
אחר. שתיים כלילה ואחת
כיום שני לילי מביא קרבן
שמיני כלילה ואר אהר אהר
דר' יוחנן אמר לילה אינו
מחוסר זמן אפילו שתי
שחורין. וכן יוחנן ואחת
כיום לילי שמיני ואחת
כיום יבא דהא אמרת
לר' יוחנן לילי שמיני
כיום שמיני והוא ופריק
ר' פסא כי אמר ל' יוחנן
שתיים כלילה ואחת כיום
אינו מביא לדברי האומר
לילה מחוסר זמן ואמרני
לילה פשוט זמן ואמרני
אחא ר' יוחנן לאשמעין.
ופריק אצטורק למימר
ל' דהא ראייה אחת
כלילה ושתיים כיום מביא.
מהו דתמא כיום כלילה
מחוסר זמן הוא לא
תתפרק הארשונה שתיים
כלילה הבריה שתיים
דרבא כיום כחך פסחא
שדא שישא אהר אהר
אזי ההם כיון דלא בזמן
חיובא הוא לא תתפרק.
חייבא ר' יוחנן לאשמעין
כרב יוסף דאמר תדע
דאצטורק ל' דהא חייבא
חזיה לראשונה מצטרפא
דהא ארשונה של
זב שכבה דרע כמעלמא
וזב ודכחיו אחתנייה
מצטרפא בהריהו. והא
כרב יוסף דרבך יוסף
מיפרשא כלירותו יוסף
עבר ראשונה ואמרני:
פסח הרגל לא חגג איה
חייב באחריותו על זה
נאמר מעות לא יוכל
לחגוג וזי זה ששמו
בתיבוי דרבך חזיה לא
גמנה עמדה. שני זמי
הבי מעות לא יוכל לתקן
זה ששכיל קיש של
אלה לא גמנה עמדה.

המורחות בארץ כאשר שני
במשנתנו. מנא לן שגא' כי
יא ר' יהודה אומר משום
בבועה קאמר אשר נשבעתי
אל הוא דאחא דאמר גמר
ואקיימה. מכלל שיש דרך
ת המצות. אבל הא דאמר
האי מלתא דשמואל לית
ין על מה שנתן לך אבא
הא אמרה הראוי לכל

מסורת הש"ס

מלאכת מחשבת. שהיא
מלאכת אומות, אהרה
תורה. שמונה פרקים
שבה. (מלאכת המסכן
ניקרא, והם מלאכת
מלאכת חיים. (בראיתא.)
ומלאכת מחשבת שהעושה
אותה משקין למלאכה
נמורה אלף שנה שבה וזו
סבור שמלאכה זו מותרת
(ברכות ז.) ומשקין לעשות
מלאכה וקצור חיים וזה
ויקח דו' ששש לעשות זאת
(מנחות יב.) ששש נתיחיו
ומלאכה זו עולה בנתיחיו
יש. מדבריו קבלה.
נזילים ומכוסים מכל
על הברית מכל ונתיחיו

והיו אצלו מעות הקדש וטעה זה אינו שלטו: קדושתו חב: מעות הקדש לחולין, ואילו לא נצית רמיא מעילה אשליה ככל ממאי קא עביד. הא לא עביד בגנבה עסקין, בפרסא: הרי י' דגוזר יס ל' רשות ליתן וזה הוא יסלם להקדש (ברכות א:).

1. והחיות רצוא ושוב

כמראה הבקע

2. וארא והנה רוח

סערה באה מן הצפון

ענן גדול ואש מתלקחת

ונגה לו סביב ומתוכה

ענן החשמל מתוך

האש: יחזקאל א ד

3. וארא החיות והנה

אופן אחד בארץ אצל

החיות לארבעת פניה

יחזקאל א טו

4. ותשאני רוח ואשמע

אחרי קול רעש גדול

בין כבודי מן המזרח

יחזקאל א יב

5. או ושרי רוח ובני

ישראל את השרה

הואת לי לאמור לאמר

אשריה לי כי גאה גאה

סוס ורכבו רמה בקים:

שמות טו א

6. ודמות פניהם פני

אדם ופני אריה אל

הקנין לארבעתם ופני

שור מהשמאל

לארבעתן ופני נשר

לארבעתן: יחזקאל א י

7. וארבעה פנים לאחד

למראה פני הכרוב

ופני השני פני אדם

והשלישי פני אריה

וקרובי פני נשר:

יחזקאל א יד

8. שרפים עומדים ממעל

לו שש כנפים שש כנפים

לאחד בשתיים כנף פניו

ובשתיים כנף רגליו

ובשתיים יעופף: וקרא זה

אל זה ואמר קרוב קרוב

קרובי לי בצאתם מלא כל

הארץ כבודו:

ישעיהו י כג

9. וארבעה פנים לאחת

וארבע כנפים לאחת

להם: יחזקאל א י

10. התעוף עיניך בו

ואינו כי עשה יעשה לו

כנפים כנשי: יעוף

השמים: משי' כג ה

11. ורגליהם רגל ישרה

ובן רגליהם כנף רגל

על הצלעם כנף נחשת

קלל: יחזקאל א י

12. נהר דור נגד נפק

מן קדמוהי אלף אלפין

ישמשוהו ורבו רבבן

קדמוהי יקומון דתא יתב

וספרון פתוח:

דניאל ז י

13. היה מספר לגדודיו

ועל מי לא יקום אורחה:

איוב כג א

14. דנה סערת יי חמה

יצאה וסער מתחולל על

ראש רשעים: ודול:

ירמיהו כג יט

15. אשר קפמו ולא עת

נדה יוצק יסודם:

איוב ככ טו

רבינו הגנאל

מן עתה חשתי עתים
מללתי שיר כעני שנאמר
עני ודודתי בסקיפיו ועתים
חשתי כשהרבו יוצא
מלפני הקב"ה והחיות
רצוא ושוב כמראה הבקע.
אזנה היתה וחיותה
כמש אל נאות הולכות
יחיותיה כמראה הבקע
דכתיב: כמראה: כלפנים
בכרובים ירצע: כענין
האש כעת שמתנבחה
ושלחבת כשנפץ נואה
כיוצא וחרותה כפי
הכבשן: איז יוסי כ"י
הניא כאור היצא מבין
החרסים: פי' כשיתחנן
פי' הכבשן כחרותן ויש
כנייהם נקבים לשון האש
יצא משם וזהו מראה הבקע.
וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אולא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כ"י וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניא סנדלפון שמו וקושר כתריו לקושר. כבר פירשונו בפירוש
משיביו ואולי יתיר במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם ויחליהו שיש שם פדחת כל עיקר וראש וגוף כדך הבוראים אלא ליקבל מלכותו כדך שמוכרין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כ"י. אמר רבה כל שראה יחזקאל
ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל תמה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיס המלך וראה מרכבות ויחילת והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שראה הטכסיסין הללו בכל יום ליפכך איני תמה מהן. אשריה לה: כי גאה גאה
שירי למי שנתמנה על הגאים כלומר מלך ע"ה המלכים שד' מלכים בעולם אדם בכני אדם אורה כחיות שור ככחותה נער כעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכלם. וארבעה פנים לאחת. פני האחד פני הכרוב וגו' אה (כ) תרגום
רשית עשר אופן לכל ברייתא דאז. שיתין וארבעה אופן לארבעה ברייתא [וארבעה] אופן לכל אופן שיתין וארבעה אופן לברייתא דאז וי' פני לארבע ברייתא. קרי' ל' כרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כפי עופות. אמר ר' אבהו הם גדולים
ומי רבין הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבלי קרין ליקרא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל כמראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן וכמראה השני אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הכרוב פני שור כלל.
א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ותרפם פני השור לפני כרוב ומקשיני וכו' בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקין כ"י אדם פנים גדולים כ"י אדם פנים קטנים: ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד יחזקאל ראה

והחיות רצוא ושוב. פ"ח לפי שהן מנחלים עימות ודרכן
למות לשאר שרפים ולהוציא להם והניחן חזר והיינו
לנול ושוב: **שלא** יאמרו ביד אומה שפ"ה ספר את בניו.
והיינו כפי' דההיא דלמר גגיתין (דף נ:). כל המילר לשרלל נעשה
ראש כלומר ככר נעשה ראש קודם
שמילר להס:

וקושר בתרים יקושר. מתפלגן
של נדקים הוא עושה
עשרות: **לבן** כפר שראה (ו) המלך.
שניך לו להניא סימנים לחתים
קודם שיאמינוהו לפי שראהו שלא
נמקומו ולכן דרכו להתראות שם
וה"נ אמר יחזקאל שראהו על נהר
כבר לפיכך נתמחו שומעיו:

כתוב אחד אושר שש כנפים
אחד אחר אושר ארבע
כנפים. ואע"ג שזה בחיות כמיז וזה
בשרפים מ"מ מסתבר שגם החיות
(ו) שש כנפים כמו השרפים:

מויעתן ש"ה חיות. ויואלים ממנו
מלאכים ואומרים שירה
ומיד נטרדים (ט) והכי מליני נטרדים
(ואיכ) (ג) חדשים לנקדים שזורה
מלאכים ככל יום ואומרים שירה
ונטרדין לכן כדלמר כסמון משום
שם אות מלאכים הקבועים
(ס) שממתינים זה לזה לומר שירה ואלו
החדשים שאינם יודעים הדם ממנהרין
לשור ונמתינו כלים והיינו אשר
מקנו ויסדו אנשי כנסת הגדולה
צוילר ונמתינו רשות זה לזה קדושה
כולם כחלוד עוין ואומרים וגם למעלה
יוצר משרתים ואשר משרתיו כולם
עומדים נרום עולם כלומר ככל
יום צורה חדשים ונטרדין כלל
משרתיו קבועים ועומדין לעד:
ונטרדין

שמתנאה על הגאים דאמר מר מלך שבחיות ארי מלך שבבהמות שור
מלך שבעופות נשר ואדם מתנאה עליהן והקב"ה מתנאה על כולם ועל
כל העולם כולו כתוב אחד אושר **ו**דמות פניהם פני אדם ופני אריה אל
הדמין לארבעתם ופני שור מהשמאל לארבעתן וגו' וכתוב **ו**ארבעה פנים
לאחד פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי
פני נשר ואילו שור לא קא חשיב (ט) אמר ר"ל יחזקאל ביקש עליו רחמים והפכו
לכרוב אמר לפניו רבש"ע **ו**קטיגור יעשה סניגור מאי כרוב אמר רבי אבהו
וכרביא שכן בבבלי קורין לינוקא רביא א"ל רב פפא לאב"י אלא מעתה
דכתיב פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה
והרביעי פני נשר היינו פני כרוב היינו פני אדם (ט) אפי רב"כ ופני זוטרי כתוב
אחד אושר **ו**שש כנפים שש כנפים לאחת וכתוב אחד אושר **ו**ארבעה
פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם לא קשיא כאן בזמן שבהמ"ק קיים
כאן בזמן שאין בית המקדש קיים כביכול שנתמעטו כנפי החיות הי
מיניהו אימעות אמר רב חננאל אמר רב אותן שאומרות שירה בהן
(ט) כתיב הכא **ו**בשמים יעופף וקרא זה אל זה ואמר וכתוב **ו**התעוף עיניך
בו ואינו ורבנן אמרי אותן שמכסות בהן רגליהם שנאמר **ו**רגליהם רגל
ישרה ואי לאו דאימעות פניהם (ט) הוה ידע דלמא דאיגלאי וחזיא ליה דאי
לא תימא הכי ודמות פניהם פני אדם הכי נמי דאימעות אלא דאיגלאי
וחזיא ליה הכי השתא (ט) בשלמא אורה ארעא לגלויי קמיה רביה כרעיה לאו אורה ארעא לגלויי
קמיה רביה כתוב אחד אושר **ו**אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבבן קדמוהי יקומון וכתוב אחד אושר **ו**היש
מספר לגדודיו לא קשיא כאן בזמן שבית המקדש קיים כאן בזמן שאין בהמ"ק קיים **ו**כביכול
שנתמעטה פמליא של מעלה תניא רבי אבהו משום אבא יוסי בן דוסאי אלף אלפין ישמשוניה
מספר גדוד אחד ולגדודיו אין מספר ור' ירמיה בר אבא אמר אלף אלפין ישמשוניה לנהר דינור שנאמר
ונהר דינור נגד נפק מן קדמוהי אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבבן קדמוהי יקומון (ט) מהיכן נפיק מויעתן של
חיות ולהיכן שפך אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב על ראש רשעים כנייהם שנאמר **ו**הנה סערת ה' חמה
יצאה וסער מתחולל על ראש רשעים יחול ורב אחא בר יעקב אמר על אשר קומטו שנאמר **ו**אשר קומטו ולא
עת נהר יוצק יסודם תניא אמר רבי שמעון החסיד אלו תשע מאות ושבעים וארבע דורות שקומטו להיבראות

חיות אש ממללות במתניהא תנא **ו**עתיים
חשות עתים ממללות בשעה שהדיבור יוצא
מפי הקב"ה חשות ובשעה שאין הדיבור יוצא
מפי הקב"ה ממללות והחיות רצוא ושוב
כמראה הבקע מאי רצוא ושוב אמר רב יהודה
כאור היוצא מפי הכבשן מאי כמראה הבקע
אמר רבי יוסי בר חנינא כאור היוצא מבין
החרסים **ו**ארא והנה רוח סערה באה מן
הצפון ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב
ומתוכה ענן החשמל מתוך האש (ט) להיכן
אול אמר רב יהודה אמר רב שהלך לכבוש
את כל העולם כולו תחת נבוכדנצר הרשע
וכל כך למה שלא יאמרו אומות העולם ביד
אומה שפלה מסר הקב"ה את בניו אמר
הקב"ה מי גרם לי שאהיה שמש לעובדי
פסילים ועונותיהן של ישראל הן גרמו לי
וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל
החיות אמר ר' אלעזר מלאך אחד שהוא
עומד בארץ וראשו מניע אצל החיות
במתניהא תנא סנדלפון שמו (ט) הגבוה מחברו
מהלך חמש מאות שנה ועומד אחורי
המרכבה וקושר כתרים לקונו איני והכתוב
וברוך כבוד ה' ממקומו מכלל דמקומו ליכא
ידע ליה (ט) דאמר שם אתגא ואול ויתב
ברישיה אמר רבא כל שראה יחזקאל ראה
ישעיה למה יחזקאל דומה לבן כפר שראה
את המלך ולמה ישעיה דומה לבן כר
שראה את המלך אמר ריש לקיש מאי דכתיב
(ט) **אשריה לה' כי גאה גאה שירה למי**

הנהו רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אולא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כ"י וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניא סנדלפון שמו וקושר כתריו לקושר. כבר פירשונו בפירוש
משיביו ואולי יתיר במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם ויחליהו שיש שם פדחת כל עיקר וראש וגוף כדך הבוראים אלא ליקבל מלכותו כדך שמוכרין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כ"י. אמר רבה כל שראה יחזקאל
ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל תמה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיס המלך וראה מרכבות ויחילת והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שראה הטכסיסין הללו בכל יום ליפכך איני תמה מהן. אשריה לה: כי גאה גאה
שירי למי שנתמנה על הגאים כלומר מלך ע"ה המלכים שד' מלכים בעולם אדם בכני אדם אורה כחיות שור ככחותה נער כעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכלם. וארבעה פנים לאחת. פני האחד פני הכרוב וגו' אה (כ) תרגום
רשית עשר אופן לכל ברייתא דאז. שיתין וארבעה אופן לארבעה ברייתא [וארבעה] אופן לכל אופן שיתין וארבעה אופן לברייתא דאז וי' פני לארבע ברייתא. קרי' ל' כרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כפי עופות. אמר ר' אבהו הם גדולים
ומי רבין הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבלי קרין ליקרא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל כמראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן וכמראה השני אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הכרוב פני שור כלל.
א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ותרפם פני השור לפני כרוב ומקשיני וכו' בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקין כ"י אדם פנים גדולים כ"י אדם פנים קטנים: ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד יחזקאל ראה
הנהו רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אולא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כ"י וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניא סנדלפון שמו וקושר כתריו לקושר. כבר פירשונו בפירוש
משיביו ואולי יתיר במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם ויחליהו שיש שם פדחת כל עיקר וראש וגוף כדך הבוראים אלא ליקבל מלכותו כדך שמוכרין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כ"י. אמר רבה כל שראה יחזקאל
ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל תמה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיס המלך וראה מרכבות ויחילת והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שראה הטכסיסין הללו בכל יום ליפכך איני תמה מהן. אשריה לה: כי גאה גאה
שירי למי שנתמנה על הגאים כלומר מלך ע"ה המלכים שד' מלכים בעולם אדם בכני אדם אורה כחיות שור ככחותה נער כעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכלם. וארבעה פנים לאחת. פני האחד פני הכרוב וגו' אה (כ) תרגום
רשית עשר אופן לכל ברייתא דאז. שיתין וארבעה אופן לארבעה ברייתא [וארבעה] אופן לכל אופן שיתין וארבעה אופן לברייתא דאז וי' פני לארבע ברייתא. קרי' ל' כרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כפי עופות. אמר ר' אבהו הם גדולים
ומי רבין הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבלי קרין ליקרא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל כמראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן וכמראה השני אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הכרוב פני שור כלל.
א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ותרפם פני השור לפני כרוב ומקשיני וכו' בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקין כ"י אדם פנים גדולים כ"י אדם פנים קטנים: ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד יחזקאל ראה

הנהו רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אולא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כ"י וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניא סנדלפון שמו וקושר כתריו לקושר. כבר פירשונו בפירוש
משיביו ואולי יתיר במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם ויחליהו שיש שם פדחת כל עיקר וראש וגוף כדך הבוראים אלא ליקבל מלכותו כדך שמוכרין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כ"י. אמר רבה כל שראה יחזקאל
ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל תמה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיס המלך וראה מרכבות ויחילת והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שראה הטכסיסין הללו בכל יום ליפכך איני תמה מהן. אשריה לה: כי גאה גאה
שירי למי שנתמנה על הגאים כלומר מלך ע"ה המלכים שד' מלכים בעולם אדם בכני אדם אורה כחיות שור ככחותה נער כעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכלם. וארבעה פנים לאחת. פני האחד פני הכרוב וגו' אה (כ) תרגום
רשית עשר אופן לכל ברייתא דאז. שיתין וארבעה אופן לארבעה ברייתא [וארבעה] אופן לכל אופן שיתין וארבעה אופן לברייתא דאז וי' פני לארבע ברייתא. קרי' ל' כרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כפי עופות. אמר ר' אבהו הם גדולים
ומי רבין הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבלי קרין ליקרא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל כמראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן וכמראה השני אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הכרוב פני שור כלל.
א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ותרפם פני השור לפני כרוב ומקשיני וכו' בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקין כ"י אדם פנים גדולים כ"י אדם פנים קטנים: ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד יחזקאל ראה

הנהו רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אולא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כ"י וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניא סנדלפון שמו וקושר כתריו לקושר. כבר פירשונו בפירוש
משיביו ואולי יתיר במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם ויחליהו שיש שם פדחת כל עיקר וראש וגוף כדך הבוראים אלא ליקבל מלכותו כדך שמוכרין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כ"י. אמר רבה כל שראה יחזקאל
ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל תמה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיס המלך וראה מרכבות ויחילת והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שראה הטכסיסין הללו בכל יום ליפכך איני תמה מהן. אשריה לה: כי גאה גאה
שירי למי שנתמנה על הגאים כלומר מלך ע"ה המלכים שד' מלכים בעולם אדם בכני אדם אורה כחיות שור ככחותה נער כעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכלם. וארבעה פנים לאחת. פני האחד פני הכרוב וגו' אה (כ) תרגום
רשית עשר אופן לכל ברייתא דאז. שיתין וארבעה אופן לארבעה ברייתא [וארבעה] אופן לכל אופן שיתין וארבעה אופן לברייתא דאז וי' פני לארבע ברייתא. קרי' ל' כרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כפי עופות. אמר ר' אבהו הם גדולים
ומי רבין הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבלי קרין ליקרא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל כמראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן וכמראה השני אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הכרוב פני שור כלל.
א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ותרפם פני השור לפני כרוב ומקשיני וכו' בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקין כ"י אדם פנים גדולים כ"י אדם פנים קטנים: ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד יחזקאל ראה

הנהו רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אולא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כ"י וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניא סנדלפון שמו וקושר כתריו לקושר. כבר פירשונו בפירוש
משיביו ואולי יתיר במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם ויחליהו שיש שם פדחת כל עיקר וראש וגוף כדך הבוראים אלא ליקבל מלכותו כדך שמוכרין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כ"י. אמר רבה כל שראה יחזקאל
ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל תמה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיס המלך וראה מרכבות ויחילת והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שראה הטכסיסין הללו בכל יום ליפכך איני תמה מהן. אשריה לה: כי גאה גאה
שירי למי שנתמנה על הגאים כלומר מלך ע"ה המלכים שד' מלכים בעולם אדם בכני אדם אורה כחיות שור ככחותה נער כעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכלם. וארבעה פנים לאחת. פני האחד פני הכרוב וגו' אה (כ) תרגום
רשית עשר אופן לכל ברייתא דאז. שיתין וארבעה אופן לארבעה ברייתא [וארבעה] אופן לכל אופן שיתין וארבעה אופן לברייתא דאז וי' פני לארבע ברייתא. קרי' ל' כרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כפי עופות. אמר ר' אבהו הם גדולים
ומי רבין הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבלי קרין ליקרא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל כמראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן וכמראה השני אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הכרוב פני שור כלל.
א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ותרפם פני השור לפני כרוב ומקשיני וכו' בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקין כ"י אדם פנים גדולים כ"י אדם פנים קטנים: ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד יחזקאל ראה

הנהו רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אולא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כ"י וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניא סנדלפון שמו וקושר כתריו לקושר. כבר פירשונו בפירוש
משיביו ואולי יתיר במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם ויחליהו שיש שם פדחת כל עיקר וראש וגוף כדך הבוראים אלא ליקבל מלכותו כדך שמוכרין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כ"י. אמר רבה כל שראה יחזקאל
ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל תמה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיס המלך וראה מרכבות ויחילת והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שראה הטכסיסין הללו בכל יום ליפכך איני תמה מהן. אשריה לה: כי גאה גאה
שירי למי שנתמנה על הגאים כלומר מלך ע"ה המלכים שד' מלכים בעולם אדם בכני אדם אורה כחיות שור ככחותה נער כעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכלם. וארבעה פנים לאחת. פני האחד פני הכרוב וגו' אה (כ) תרגום
רשית עשר אופן לכל ברייתא דאז. שיתין וארבעה אופן לארבעה ברייתא [וארבעה] אופן לכל אופן שיתין וארבעה אופן לברייתא דאז וי' פני לארבע ברייתא. קרי' ל' כרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כפי עופות. אמר ר' אבהו הם גדולים
ומי רבין הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבלי קרין ליקרא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל כמראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן וכמראה השני אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הכרוב פני שור כלל.
א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ותרפם פני השור לפני כרוב ומקשיני וכו' בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקין כ"י אדם פנים גדולים כ"י אדם פנים קטנים: ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד יחזקאל ראה

הנהו רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אולא אמר רב לכבש העולם תחת נבוכד נצר כ"י וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניא סנדלפון שמו וקושר כתריו לקושר. כבר פירשונו בפירוש
משיביו ואולי יתיר במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם ויחליהו שיש שם פדחת כל עיקר וראש וגוף כדך הבוראים אלא ליקבל מלכותו כדך שמוכרין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כ"י. אמר רבה כל שראה יחזקאל
ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל תמה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה טכסיס המלך וראה מרכבות ויחילת והתחיל תמה. אבל ישעיה לבן מדינה שראה הטכסיסין הללו בכל יום ליפכך איני תמה מהן. אשריה לה: כי גאה גאה
שירי למי שנתמנה על הגאים כלומר מלך ע"ה המלכים שד' מלכים בעולם אדם בכני אדם אורה כחיות שור ככחותה נער כעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכלם. וארבעה פנים לאחת. פני האחד פני הכרוב וגו' אה (כ) תרגום
רשית עשר אופן לכל ברייתא דאז. שיתין וארבעה אופן לארבעה ברייתא [וארבעה] אופן לכל אופן שיתין וארבעה אופן לברייתא דאז וי' פני לארבע ברייתא. קרי' ל' כרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כפי עופות. אמר ר' אבהו הם גדולים
ומי רבין הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבלי קרין ליקרא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל כמראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן וכמראה השני אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הכרוב פני שור כלל.
א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ותרפם פני השור לפני כרוב ומקשיני וכו' בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקין כ"י אדם פנים גדולים כ"י אדם פנים קטנים: ישעיה ראה שש כנפים שש כנפים לאחד יחזקאל ראה

אין דורשין פרק שני חגיגה

טו.

עין משפט
נר מצוה

א ומי פ"א מהלכות יסוד
התורה הלכה יא:

הנהגות רב"ח

(א) גפ' אנו מודעת דלמא
מעיקרא נמי יורה: (ב) שם
למיתבא ליה רשותא חדא
שעתא בירומא למיתב
דלמיתבא וכוונא: (ג) שם
שמה חס ושלום שמי רשות
יש בשמים מיד אפקיה:
(ד) שם חס מלח שירע
בבדי ומוציא בי אמר הויל
ואלמיתב: (ה) למיתב רע
לשכח לילי ומיתב נפק
נמק: (ו) שם חס מיתב את
ששמן יצא בכל הארץ
עקר פונלא: (ז) שם כל מה
שנא הקדים בעולמו כלא
נעזו: (ח) שם לאנן ככלי
וכסית יצא פ"א ח"ל
האלהים אפילו בכלי
חרס אבל ר"ע כ"י: (ט) שם
וכי וכוית הללו אפי"ס
ששבתו י: (י) שם אמר
לי והלא כבר שמעתי:
(יא) שם למוד תורה מפיו
ויבין דהו ששבתו בן הוין
ששבתו ליה וואלון לון
וקאמר ליה לבי מלך וי:
ש" עקבא דרש ליה דה'
ברך את איוב מראשיתו
כיות מלות ומעשים טובים
שהיו ביד מלכשמו ומימי
ליה טוב אחרת דבר וכו' אלא
טוב אחרת דבר כשהוא טוב
מלכשמו וכו' הוה המעשה
אזיה אביו מנחם יושלים
היה וזיוט שגא למחול
אחר קהל וכו' אמר ר"א
לרבי יהושע עד דלנן
עסקו וכו' נשקו אבן דידן
י: אמר לון אזיה רבותי
מה כחשם לביקא את בתי
עלי אמר לי ח"י אלא יושבין
היו וחזרין בדברי מורה
וכי הדברים נמתיק נמתיק
מפיו והיתה האש מלחך
כביבוי בלחיתך מסיני
נתינת מסיני לא נאש נמתי
אמר לון בבדיה הויל וכו':
(ט) בא"ד שגא אדם אחד
שגל הנשים: (א) בא"ד ויהי
אזיה המון מפעפע גופיה
עכנא: י"ז פירוש כלרס של
עכנא: (ב) בא"ד דומה
שמתוך תפודה נפטר רבי מן
דקדוניה ירה אש מן
השמים ושרפה את קברו
ואמרו ליה לבי מלך הא
קברא דרבן אייקר מה
(ע) בא"ד וקא פריס:
(פ) בא"ד טוב לי לכל ואש
לא פ"ל ומיתב יגאל נמק:
(א) בא"ד אמר לי לר"מ
אין אמרין וכו' אמר לון אנא
מיקרב דרבי קדמיי:

לעזי רש"י

בשטרנא דר"י בקלות.

יכול אני לבעול. שהיה בקי בהטייה וזו נמי נבעלה כן: באמצעי.
כלי שרוחניו בו כל הגוף וי"ל שהטיה שם אדם שכנת זרע ונכנס
במעינה: מעיקרה. כשילח מן האדם: מאין ולאין. מאין כחא ואין
לך עורר: לופס הייתי. מתנזרין נמשיה בראשית: ואין

יכול אני לבעול כמה בעילות בלא דם או
דלמא דשמואל לא שכיב⁶⁰ וחיישין שמא באמבטי
דשמואל לא שכיב⁶⁰ וחיישין שמא באמבטי
עברה והאמר שמואל⁶¹ כל שכבת זרע
שאני יורה כחץ אינו מזרעה⁶² מעיקרא נמי
יורה כחץ הוה ת"ר⁶³ מעשה ברבי יהושע
בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר
הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר
לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי
בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין
זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שנאמר
יורוח אלהים מרחפת על פני המים כיונה
שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר להן

ביניהן. במקום חביון מקום קשר
כיפת הקרע בקרקע: גודא דגמלא.
כשנסקדן לוחין של גשר זו אל זו
אי אפשר שלא תהא ריוח ביניהם וכן
גלימי וכן כסי: סחופין. כפופין:
אחר קיץ ננטישום. קלקל ועיזת
כננס לפדס ומקץ הנטישום.
לפי שדימה אותן כמחלת הדגים
לננס לפדס נקט לישנא דקיץ
ננטישום: לא עמידה לא גרסין:
לא עורף. דכלל דליהן יש להם פנים:
עיופי. עיפוט: פולסי. מכח מקל
כשנוגדל: פונלא. לנן: ממישרא.
ערוניה: ונוחין לאכדן. על ידי שכתה:
כי

רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחוץ מכרי ורוח אלהים מרחפת על
פני המים אימת הוי ביום הראשון הברלה ביום שני הוא דהוא דכתיב
יורחי מבדיל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן
אמרי כי גודא דגמלא מר וזמא ואיתימא רב אחא אמר כתיב גלימי דפריסי
אהרדי ואמרי לה כתיב כמי דסחיפי אהרדי אחר קיצין ננטיעות עליו הכתוב
אומר יאל תתן את פיך לחטיא את בשרך מאי היא חזא מיטטרון דאתיהבא
ליה רשותא⁶⁴ למיתב למיכתב וכוונא דישאל אמר גמירא דלמעלה לא הוי
לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חס ושלום ב' רשויות
⁶⁵ הן אפקוהו למיטטרון ומחיוהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"מ כי חזיתיה
לא קמת מקמיה איתיהבא ליה רשותא למימחק וכוונא דאחר יצתה
בת קול ואמרה ישובו בנים שובבים חוץ מאחר⁶⁶ אמר הויל ואיטריד
הווא גברא מהוואו עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא נפק אחר לתרבות
רעה נפק אשכח וזנה תבעה אמרה ליה ולא אלישע בן אבויה את⁶⁷ עקר
פונלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר
שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב גס את זה לעומת זה עשה האלהים
אמר לו כל מה שברא הקב"ה⁶⁸ ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים
ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בגן עדן
ואחד בגיהנם וזה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן נחתיב רשע נטל
חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים
כתיב לכן בארצם משנה יירשו גבי רשעים כתיב ומשנה שברון שברם
שאל אחר את ר"מ לאחר שציא לתרבות רעה מאי דכתיב לא יערכנה
זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו אלו דברי תורה שקשין לקנותן
ככלי זהב וכלי פז ונוחין לאבדן ככלי זכוכית⁶⁹ אמר לו ר"ע רבך לא אמר
כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית⁷⁰ אע"פ שנשברו יש להם תקנה אף
ת"ח אע"פ שסרח יש לו תקנה אמר לו אף אתה חוזר כך אמר לו כבר
שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר
שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה
מפיו אמר לו מאיר חזור לאחרך שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום
שבת א"ל אף אתה חוזר כך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי
הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל
לינוקא פסוק לי פסוקא אמר לו אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי
כנישתא אחריתא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקא אמר לו כי אם תכבסי בנתר
ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתא א"ל
לינוקא

שדומה ללילה והיה צנוק לעולם הצא אש יגאל טוב יגאל זה הקדוש ברוך הוא שנאמר טוב ה' לכל (תהלים קמה) (ש) יגאל ואש לא
יספון לגאלך וגאלתיך אזכי אמרו ליה (ש) אין [אמרין] לך כזהיא עלמא למאן את בעי למקרנה קדמייתא לאנן או לרנן אמר לון מיקרב
לרבי קדמיו וזמר כן לאלא א"ל ושמעין לך א"ל ולא כן תנינן ימלינן חיק הספר עם הספר מלינן אלישע בזכות תורתו:
הא

תורה אור השלם

- והארץ ויהי תהו ובהו
והחשך על פני תהום ורוח
אלהים מרחפת על פני
המים: בראשית א ב
2. ויאמר אלהים יהי קוץ
בתוך המים ויהי מבדיל בים
מים למים: בראשית א ו
3. אל תתן את פיך לחטיא
את בשרך ואל תאמר לפני
המלך כי שגנה היא לך
יקצף האללה על קולך
והכל את מעשה ידיו:
קללת ה' ה'
4. שובו בנים שובבים נאם
י' כי אנכי כעלתי בכם
ולקחתיו אתכם אחד מים
ושנים ממשפחה והבאתי
אתכם ציון: ירמיהו ג י
5. ביום טהרה יהי טהוב
וביום קצף ראה גם את זה
לעומת זה עשה האלהים
על דברת שלא יעקב
האדם אחריו מאומה:
קללת י' י'
6. תחת כשתים משנה
וכלמה ירנו חלקם לון
בארצם משנה ירשו
שמתה עולם תודיה להם:
שיעור סא י'
7. יבשו דפי ואל אבשה
אני דיתו תהו ואל איתנה
אני הביא עליהם יום קצף
ומשנה שברו: ירמיהו י' ח'
8. לא יערכנה זהב וזכוכית
ותמורתה כלי פז:
אזכ כה י'
9. אף שלום אחר י'
לרשעים: שיעור סא כב
10. כי אם תכבסי בנתר
ותרבי לך בורית נכתם עונך
לפני אף אדני אלהים:
ירמיהו כ כב

גליון הש"ס

גפ' וחיישין שמה באמבטי
עברה. עין משפט נר מצוה
מהל' אשית הלכה ד יס"ח
מהל' א"ל ח"י יג:

מוסף רש"י

ונחין לאבדן ככלי
זכוכית. לא שאין להם תקנה
ששם להם תקנה להחיות ולחיות
ילעושת מן כלי אלא
שנסקדן לשעתן ואין מתקיימן
יסודותיה צא:

רבינו חננאל

דכין דהוא למטטרון
דאחריבא ליה רשותא חדא
שעתא למיתב למכתב וכוונא
דישראל אמר גמיר דלמעלה
באחור מקום אין שם ישיבה
שמה שתי רשויות הן. יצתה
בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חוץ מאחר שיש לו ארץ שהיא עליו וזה שאמר אחר משום ר' עקיבא כי רשע מתחייב בגיהנם חלקו וחלק הצדיק והצדיק וזכב בג"ע חלקו וחלק הרשע ואפסכותו אקרא זה לכן בארצם משנה
יירשו ומשנה שברון שברם. ד"א לאו דסמכא הן וקרא מדרש הוא ולא עיקר. מיהו אית לן למימר שהמחטיא את הרבים אין מספיקין בירו לעשות תשובה ועונו גדול מאד הוא ועליו ועל כיוצא בו נאמר ומשנה שברון

* א מ"י פ"ד מהלכות
ח"ח הלכה א טוש"ע
י"ד סי' רמו סעיף ח:

תורה אור השלם

הא בגדרה הא בקמן. והא דריש
 פ' בתרא דמ"ק (י) (דף טז.)
 דהו סנו שומעיה דשממיה רב יהודה
 איכא למימר דקטנים הוו דגרסי
 קמיה והוי' ישי' דלמא מימשכי א' נמי
 אפילו הוו גדולים נידרו רב יהודה
 כיון שמא מקום לנדומו וידין היה
 כיון דסנו שומעיה. הר"ר אלחנן:
כל עמר דנקי נחיה (י) אגב אימיה.
 כלומר מי שיראתו קודמת
 לחכמתו דלמא מתקיימת ודואג
 ואחיותפל כלל מגני ללו תורקת לפי
 שלא היה להם יראה כלל כדלמא
 בטוהה פרק נוטל (דף כה.):

לִידֵינִי מִשּׁוֹם דַּעַסְק בְּאוֹרֵי
ר"מ מוֹטֵב דְּלִידֵינִי וְלִיתִי לֵעַ
נָח נִפְשִׁיהָ דְר' מֵאִיר סֵלִיק
לְמִיקְלָא רַבִּיהָ (י) חֵד הוּהּ בִּינְנָה
לִיה מֵאֵן אִמֵּר מֵתִי אֲמוֹת וְאִם
קִוְיָא מִקְבְּרִיהָ דְאַחֵר פִּתְחָה
עֲמֵד לְפָנֶיךָ רַבִּינוּ בְּתוּ שֶׁל אֵל
אִמֵּר לֵה בְּת מִי אֵת אֲמֵרָה לֵה
בְּעוֹלָם וְהָא כְּתִיב ³לֹא יֵן לוֹ
זְכוּר לְתוֹרָתוֹ וְאֵל תִּזְכּוֹר מַעֲשֵׂי
וְאִמֵּר רַבִּי וְמָה לְמִתְנַגְּזֵי בְּה

גליון הש"ס

דעם"י ד"ה וס"י ינ"י יב"י
דכתיב בשיר. עין גיטן
: 97 ע"א:

לעזי רעט"י

מישטיי"ר. ארון כלים.

רבינו חננאל

שברם. והא' ברבך אחר
ביקני משום יהוה ר' **אמר**
מאר מצני לך הללו
בתשובה ולא היה לבו
חזק. ואורי' פירשנו
מקרא טיב היתה ולא
פסק זמ' יתור מביטו
בשם עמ' יתור עמד
מבטמ' ד' הרבה ספר'
בינן להרביש חפיקו
יצא להרבות ערה. וזה
שאר ר' מאיר דא' אמת
ואעל עשן מקברי כלום
ר' יוחי הרבה' באש
יודק פלה עשן כדי
לשכח לו עונותיו ויהי
לעולם ר' עובדי' ר' **אמר**
מאר למת ביקש והמים
הוא קבל תפלו ויכין
שמע עלה עשן בקברו של
הוא. ור' יוחנן אמר חד
דא' בן. כלומר אחר מן
חמ' ב'ו' מדרשני
שמא אין בן זכות לפני
הס' להצילו ויחיה

לאו קראי אהדדי ושנינן הא חכמים וגו' האמר אליהו דא כסותה ותיקה. פ"י כמגדל ה-

לִינוּקָא פֿסוק לי פֿסוקד א"ל יואת שדוד מה
תעשי כי תלבשי שני כי תעדי עדי זהב
כי תקרעי בפוך עיניך לשוא תתיפי וגו'
עייליה לבי כנישתא אחריתי עד דעייליה
לתליסר בי כנישתא כולהו פסקו ליה כי
האי גוונא ⁽⁶⁾ לבתרא א"ל פסוק לי פסוקד א"ל
² וירשע אמר אלהים מה לך לספר חקי
וגו' ההוא ינוקא הוה מנגמם בלישניה
אשתמע כמה דאמר ליה ולאלישע אמר
אלהים איכא דאמרי סכינא הוה בהדיה
וקרעיה ושרדיה לתליסר בי כנישתי ואיכא
דאמרי אמר אי הואי בידי סכינא הוה קרענא
ליה כי נח נפשיה דאחר דאמרי לא מידן
לדיניניה ולא לעלמא דאתי לייתי לא מידן

אמר ולא לעלמא דאתי ליחי משום דחטא אמר
למלא דאתי מתי אמות ואעלה עשן מקברו כי
קטורא מקבריה דאחר אמר ר' יוחנן גבורתא
אמר ולא מצינן לאצוליה אי נקמיה ביד מאן מרמי
בבה עשן מקברו כי נח נפשיה דר' יוחנן פסק
עליה ההוא ספרנא אפילו שומר הפתח לא
חזר אחיא לקמיה דרבי אמרה ליה רבי פרנסני
ויתנו של אחר אני אמר לה עדיין יש מזרעו
ולא נכר בעמו ואין שריר במגוריו אמרה לו (א)
ויתנו מיד ירדה אש וסכסכה ספסלו של רבי בכה
בך למשתבחין כה על אחת כמה וכמה ור"מ
אחר והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי
יחי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי
דומה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה
תורה מפיהו אמר ר"ל ר"מ קרא אשכח ודרש
ש ולבך תשית לדעתי לדעתם לא נאמר אלא
אמר שמעי בת וראי והטי אונך ושכחי עמך
הדרדי לא קשיא הא בגדול הא בקטן כי אתא
ר"מ (ב) אכל תחלא ושדא שיחלא לברא דרש
אגוז ירדתי לראות באבי הנחל וגו' למה
מה אגוז זה אע"פ שמלוכלך בטיט וכצוואה
ו"ח אע"פ שסרח אין תורתו נמאסת אשכחיה
מאי קא עביד הקב"ה א"ל קאמר שמעתא
מיה דרבי לא קאמר א"ל אמאי משום דקא
א"ל אמאי ר"מ רמון מצא טובא אכל קליפיה
בני (ג) אומר ציבון שאדם מצטער שכינה מה
ני מזרועי אם כך הקב"ה מצטער על דמיו של
קים שנשפך אשכחיה שמואל לרב יהודה דתלי
(ד) שיננא מאי קא בכית א"ל מי זוטרא מאי

פר איה שוקל איה סופר את המגדלים איה וקלים קלין וחמורין שבתורה איה סופר את ואמר רבי אמי תלת מאה בעיי בעו דואג ואחיי איז להם חלק לעולם הבא אנן מה תהוי עלן א"י אמרו עליו על אחר בשעה שהיה עומד מבית מדרשו אמר ר' יוחנן כל עמר דנחית ליורה סליק א"ל כל מאן דהוה ר"ע עלה בשלום ויורד בשלום ועליו הכתוב א"י שרת לדוחפו אמר להם הקב"ה הניחו לוקן

ו ויבטל ויבא לתרבות רעה ואין כח
גולם הבא מי יקחנו מיד. מרמי לשון
מנאי לשון קצר הוא: **שומר הכפת.**
סיקין וקאמר הט אונק: **העי אונק.**
לשמוע וזא מעשיהם שכי ואל
תלמידי ארז: **גדול.** היודע לחסר
[שלל לימוד] ממעשיו יכול ללמוד תורה
מפיו: **התלל.** פרי החינוך הנחלל
בתורה: **שיטלל.** גרשיה התורה:
[השטל קאמר.] עשוי שזע לקולן
ואמר שמועה מפיו: **קלני מראשי.**

הגהות הב"ח

(א) נָשׁוּ׃ כִּי הָיוּ גֵּוִיחַ
לְיִשְׂרָאֵל׃
(ב) נָשׁוּ׃ בְּנֵי־מִצְרָיִם
לְרִכּוֹב בְּגֵרָא׃ מִדֹּה וְכוּ׃
(ג) נָקְטוּ לֵרֵד׃ לִבִּי׃ (ד) נִשְׁמַר
לְחַרְוֹ׃ וְכוּ׃ וְנִשְׁמַר לְחַרְוֹ
וְכוּ׃ יִרְדֵּה אֶם אֵם הַשָּׁמַיִם
וְנִשְׁמַר׃ וְכוּ׃ וְנִשְׁמַר
בְּחֹרֶה׃ (ה) שֶׁ׃ (ו) שֶׁ׃
מִלֵּךְ אֲשַׁכֵּחַ חֲמִיר אֶל
(ז) חֲלָלִי׃ (ח) שֶׁ׃ מִלֵּךְ
כִּי דָוִד אָמַר׃ (ט) שֶׁ׃ שֶׁ׃
רָשָׁעִשׁ שֶׁנֶּשֶׁף קִי׃ עַל
(י) לֵרֵד׃ לֵרֵד׃ לֵרֵד׃
נָקְטוּ׃ וְכוּ׃ מִלֵּךְ מִזְמִיר׃
מִאֵן אִי׃ אִי׃ (כ) רִחָה
לֵעַם׃ וְכוּ׃ וְכוּ׃ וְכוּ׃
לְמִשְׁכָּן׃ (כא) הָיָה׃
נִשְׁמַר׃ אֶל אֲלֵימִי צֶמֶר בֵּן
יִזְמֵר׃ שֶׁלֵּן תִּלְגָּלִן שֶׁשֶׁהוּ
נִשְׁמַר׃ וְכוּ׃ וְכוּ׃ וְכוּ׃
וְכוּ׃ (כב) רִחָה׃ לֵרֵד׃
נִשְׁמַר׃ וְכוּ׃ וְכוּ׃ וְכוּ׃
צֹרֶבֶת מִרְבֵּן דָּהוּ שֶׁ׃
(כג) לֵ׃ עַל עֲמֵר נִשְׁמַר׃
לֵ׃ וְכוּ׃ וְכוּ׃ וְכוּ׃

מוסף רע"י

בזמן שאדם מצטרף
שפירעונת חלה עליו נטו
"שכיבה מה"
לשון אומרת. בזה לשון
אין קולת ומתחלד עני
קלל מראשי קלל
מורו. כמו שפירשנו
קלל אמר לאיני כדל עני
חיוני כדל עני. שדי
סופרים וסופרים
מבחרו. שדי קדוש
מסמית ומרסו מתרין
שוקלים
ורומרו. יעדים לרס
קל יסור. שדי במגדל
הפרח בארץ
עליוה טעמלסן מן הלד
מפי מן כפסה נטס.
לשון מ"ר מפי ששמוע
לשון במגדל פסוח בארץ
בנכנס אל ארץ עמיס
לשון יתדל אל חוץ שח
אל לל. ל"א מלח
לשונת במגדל פסוח בארץ
לשונת כסוף נטלסן חזר
בארץ כון שלל מלח
לשונת כספון קסין.
לחמן כספון לטל
קס. ולחמן נטלסן דגל
לשון מלח הלכס מרס
לשונת בארץ וטסס חס
לחלות (שדי חס)
החשש שדי מלח חס
בארץ וטסס חס
כספון עסלסן מן נטלס
לחמן קס.

גדולה. כפי אמות האפסוק עשן מקביר. ור' מאיר הכי הוא גמיר מאחר והכתים ב' שפתי כהן ישמרו דעת ויהיה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא וא"ר יוחנן א' ודמה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ואם לאו אל יבקשו תורה מפיהו. ואע"י דאמרין ר' מאיר קרא אחרונה אשכח וסמך עליה דכתיב הו' אונן ושבע דברי חכמים ולכן חשית לדעתו לרעתם לא נאמר אלא לדעתו מכלל שיש לך לקבל תורתו ולא דעתו. ואמרין כי קראי אחרדי עשינו לא דאמרין אם ודמה הרב למלאך ה' צבאות בקשו תורה מפיהו כקטן דעבדי כרתיהו רביהו וריוחיהו דלא מפיק ליה להרבות ועה אבל גדול ודכעתה נפשיה קרי עבדי חש' אונן ושבע עבדי חכמים וגו' האמר איהו דאמרין במתבתא דקריקא שנתא מכללה רגלן. ושפעתיהו דמיה' מאיר משום דגמ' מאחר לא אמרי להכתא אפילו לא ללמוד תורה מחבירי וא' שמים טפי דליה. כ' שיחלא קליפהו שביא כחותיהו וז' חמור. כ' כחול הפרוח. כ' מותהו ויהיה איהו. קלי מוראש' קלי מורוטי כ' פשיטונה כ' פשיטא כ' כחיהו הדלת. אף ר' עקיבא בדרשא כ' כחיהו הדלת. ח' עקיבא כ' פשיטונה המלאכיהו דרשמו אמר קביה' הניחו לוקן ה' ואיו הו' להסכלת

(א) ז"ל אבות, (ב) [תוספתא]
 פ"ב, (ג) מכות ה' [תוספתא]
 דסנהדרין פ"ו, (ד) [מכות ג.]
 (ה) עירובין ז': ר"ה ג. חולין
 פה. [קדושין יא. ו.] ז"ל
 שמעון, (ו) [שבת קנא.]
 (ז) [בכרים יט. א.] [שם]
 (י) [מכות ה. ב.] (כ) [דף ע'
 במגלה גופה ליתא אבל בפרש"י
 ד"ה שהרי איתא, (ל) [סוטה
 ב. א.] (מ) [בב"א: ליתא יקפא,

וכו"ה בירושל' (ז) קצת בסגנון
 אחר ירושלמי להבא ע"ר
 עליהם (ק) כדלמא הם ע"ש
 יע"ר מנחות יט. וז"ע קצת,
 (ר) |בד"ה דלמא, (ש) |בד"ה
 האר"י, (ז) ויע"ר ח"ס
 ערובין פז. ד"ה דלמא כ"ו,

(א) גפ' ללדין מיתרין נסמוך
אראשה אלא לאו: (ב) רש"י
ד"ה מאי קיבל וכו' שמעון
שס ולא קיבל הס' ד ואח"כ
מה"ד אלא לאצטרופי לא
מזטרופנא: (ג) ר"ה נסמוך
אראשה דהא ראש:

הָתָם כִּמְה נִסִּים: (1) ד"ה וְהָיָה
כִּי מִסְעִי לֹא יִהְיֶה הַיְּהוּדָה
בֶּן שְׂטָאֵי הָרוּן בְּנֵי יוֹסֵפִים
כְּעוֹן מִמֶּנִּי יִחִידָה נִשְׂא וְלֹא
יִכְבֵּל עֲלֵיהֶם עֵקֶב וְחֹזֶל
לִיה עֲלֵיהֶם דִּירָאִי וְכִי: אַל
מְחִי אֲרוּסִי יוֹסֵף אֶלֶס
(1) ד"ה לְנֶשֶׁת וְכִי דִהֲשֵׁא
דִימֵה כִי וְכִי מְחַל דִּירָאִי
פִּירְשֵׁנוּ לְנֶשֶׁת:

[illegible]

חפץ. עבירה, והואיל ואין מכירין אותו שם ליכא חילול השם, ואמר לן רבי משום רב האי גאון יעשה מה שלבו חפץ, רוצה לומר דודאי כיון שלבם שחירים וכו' אי ערב בדבר שאינו חפץ מכאן ואילן בעבירה (ה"פ ט"ז) המסכת

[illegible]

ופניית בבקרה. שהוא חול המועד דלילו ביו"ט מחומין אסור: אין לה יום טובות כלל. אם לא הקריבם ביו"ט עוד אין להן תשלומין: אבל בהא. בעצרת שחל להיות בערב שבת אימא מרוד לביה ויקרבו ביו"ט דלא מחר שבת היא ולא קרבי וממוך שאתה מתייחס עיך: אתה לא תפשוש עוד: אבל תחריבם עוד:

דבתיב יופיית ברבר והלכח לאהליד חני

דכתבי יופנית בבקר והלכת לאהליך תנן
עצרת שחל להיות ערב שבת ב"ש אומרים
יום טובו אחר השבת וב"ה אומרים אין לה
יום טובו מאי לאו אין לה יום טובו כלל לא
שאינה צריכה יום טובו ומאי קמ"ל דמקריבין
ביומיה הא איפלגו בה חרא וזמנא דתנן
ב"ש אומרים מביאין שלמים ואין סומכין
עליהם אבל לא עולות וב"ה אומרים מביאין
שלמים ועולות וסומכין עליהם צריכא דאי
אשמעינן בהא בהא קא אמרי ב"ש משום
דאפשר למחר אבל (א) הכא אימא מודו להו
לכ"ה ואי אשמעינן בהא בהא קאמרי ב"ה
משום רלא אפשר למחר אבל בהא אימא
מודו לב"ש צריכא ת"ש מי שלא חג שבועת

של עצרת שוב אינו חוגג מאז
שמינה דחד יום טבוח אימא
תורה מנה ימים וקדש חדש
וצרם למנוייה מאז לאן ומר

תורה אור השלם

- ## הגהות הנ"ל

מוסף רש"י

מִנְהָ יָמִים. שְׁמֹרֶת
בְּמַדְבַּר (א) עַד דָּשׁ יָמִים,
קִדְשׁ חֹדֶשׁ. בְּקִרְבָּנֹת
דָּשׁ
רִבְעֵי הָאָה מִזֶּה חֲמִשִּׁי
לְמִנְיָו. קִדְשׁוֹ הָאֵל מִנְיָו
יָצִיט לֹאשׁ חֹדֶשׁ הוּא מִקְרִיבֵן,
וְעַתָּה הוֹקֵעַ לֵבָא חֹדֶשׁ מִן
יָמִים שֶׁהוּא נִמְנֵה עַד יֵסֵב,
אֵל עֲצֵת לְמִנְיָו.
נִבְחָל בְּקִרְבָּנֹתָיו נִבְחָל
לְמִנְיָו, וְהִרָּא הוּא נִמְנֵה
שְׁמֹרֶת שְׁבוּעִים. שְׁמֹרֶת
וְיִקְרָא (ב) שְׁבַע שְׁבוּעֹת
תְּחִלָּתָן הַיָּמִים (דָּשׁ חֹדֶשׁ)

אבל

אין דורשין פרק שני חגיגה

יח.

עין משפט
נר מצוה

בא א ב מ"י פ"ו מהל'
י"ע הלכה א טור
ש"ע א"ח סי' מקל וכו'
אלפס ר"מ מ"ק דף רע"ח.
ורמב"ם שם סי' א'
אנש"כ שם סי' מו
סעי' א':

גליון הש"ס

ר"מ ד"ה פה ל"ה וכו'
ה"ר ל"ה. ע"י משנת
מהר"י בן ל"ה סי' י"ג:

רבינו הגאון

ת"י את חג המצות
תשמוך לימד על חולו של
מועד שאמר בעשיית
מלאכה דברי ר' אישיה
כלומר אמרה תורה
ושמרתם את המצות עוד
את חג המצות תשמוך
למה לי אלא ללמדך שכל
שבת ימים צריכין
שמירה. ר' יוחנן [יגות]
אמר ק"ו ומה ראשון
ושבועי כו'. וביא אידך כל
מלאכה עבודה לא תעשו
לימד על חולו של מועד
שאמר בעשיית מלאכה
דברי ר' יוסי הגלילי. ר"ע
אמר [לא] אצטריך הרי
הוא אומר אלה מועדי ה'
מקראי קודש במה הכתוב
מדבר אי ביו"ט ראשון
הרי הוא אומר ביום
ראשון שבתון אי שבועי
הרי הוא אומר ביום
השני שבתון ה' ה'
הכתוב מדבר מועדי ה'
אלא בחולו של מועד
שאמר בעשיית מלאכה
ולא מסך הכתוב אלא
לחכמים לימד איזו
מלאכה אסורה [ונאזי]
מותרת [א] עצרת שהלה
להיות ע"ש ב"ח שמא
אומרים יום טוב לאחר
השבת וכו' אומרים אין
לה יום טוב ומדברים
שאם חלה ליהוה בשבת
כו'. ודו"ל פ"י ע"ש
שהלה להיות ע"ש ב"ח
אומרים יום טוב לאחר
השבת וכו' אומרים אין
לה יום טוב אלא ומה
היא טעמה. ואין כ"ג
מתלבש בכלי ומותרין
בהספד ובתענית שלא
לקיים דברי האומרים
עצרת אחר השבת. ומדברין
שאם חלה בשבת שיום
טוב לאחר השבת.
[ומדברים] שאם חלה
בשבת [ומותרין] בו ביום
בהספד ובתענית. אבל אם
חלה להיות באמצע שבת
אסורין בהספד ובתענית:

א' מהל' ע"י מהר"י וטעמן
לדים ש"ך לפ"י דף פ"א:

לא ידענא כמה קא משמע לן דרבי אלעזר
א"ר אושעיא ור"ש לקיש אמר יוחנן הקציר
איהו חג שאתה חוגג וקוצר בו הוא אומר זה
עצרת אימת אילימא ב"י"ט קצירה ב"י"ט מי
שרי אלא לאו לתשלומין א"ר יוחנן אלא
מעתה חג האסיפה אי זהו חג שיש בו אסיפה
הוא אומר זה חג הסוכות אימת אילימא ב"י"ט
מלאכה ב"י"ט מי שרי אלא בחולו של מועד
חולו של מועד מי שרי אלא חג הבא בזמן
אסיפה הכא נמי חג הבא בזמן קצירה מכלל
דתרוייהו סבירא להו דחולו של מועד אסור
בעשיית מלאכה מנהני מילי דתנו רבנן את
חג המצות תשמוך שבעת ימים לימד על
חולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה דברי
רבי יאשיה רבי יוחנן אומר אינו צריך קל
וחומר ומה ראשון ושביעי שאין קדושה
לפניהן ולאחריהן אסור בעשיית מלאכה חולו
של מועד שיש קדושה לפניהן ולאחריהן אינו
דין שיהא אסור בעשיית מלאכה ששת ימי
בראשית יוכיחו שיש קדושה לפניהן ולאחריהן
ומותרין בעשיית מלאכה מה לששת ימי
בראשית שאין בהן קרבן מוסף תאמר בחולו
של מועד שיש בו קרבן מוסף ראש חדש
יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית
מלאכה מה לראש חדש שאין קריו מקרא
קדש תאמר בחולו של מועד שקריו מקרא
קדש הואיל וקריו מקרא קדש דין הוא שאסור
בעשיית מלאכה תניא אידך כל מלאכה
עבודה לא תעשו לימד על חולו של מועד
שאסור בעשיית מלאכה דברי ר' יוסי הגלילי
רבי עקיבא אומר אינו צריך הרי הוא אומר
אלה מועדי ה' וגו' במה הכתוב מדבר אם
בראשון הרי כבר נאמר שבתון אם בשביעי
הרי כבר נאמר שבתון הא אין הכתוב מדבר
אלא בחולו של מועד ללמדך שאסור
בעשיית מלאכה תניא אידך ששת ימים
תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' מה שביעי עצרת לה' ששת ימים עצרתין
אי מה שביעי עצרת בכל מלאכה אף ששת ימים עצרתין בכל מלאכה ח"ל
וביום השביעי עצרת השביעי עצרת בכל מלאכה אלא לחכמים לומר לך אי זה יום
בכל מלאכה הא בלא מסר הכתוב אלא לחכמים לומר לך אי זה יום
אסור ואי זה יום מותר אי זה מלאכה אסורה ואי זה מלאכה מותרת:
ומותרין בהספד ותענית שלא לקיים את דברי האומרים עצרת אחר
השבת: (והאיתמר) מעשה ומת אלכסא בלוד ונכנסו כל ישראל
לסופרו ולא הניחם רבי טרפון מפני שיום טוב של עצרת היה יו"ט ס"ד
אי ביום טוב מי קאתו אלא אימא מפני שיום טוב היה לא קשיא
כאן ב"י"ט שחל להיות אחר השבת כאן ביום טוב שחל להיות בשבת:
מהנ'

דמועד מדרבנן ולא כפירוש רבינו שמואל שפירש בעצרו פסחים (פסחים דף ק"ח). גבי כל המצוה את המועדות כגון עושה מלאכה בחו"מ והא
לימא דמדרבנן הו' וכו' והא דלמרינן (ג) גבי כותים ומיפוק ליה משום לפי עור לא תמן מכשול במלאכה דחוש"מ משום דקמן (פסחים)
דקרא הו' והו' ליה דלוקין מודין בה: **מה** ראשון ושביעי ב' הו' מני למפקך מה להני שכן דבר האסור מיתסר אלא שאין זה ק"ו
גמור רק גלוי מילתא בעלמא לפי מה שפיר' דמלאכה לא מיתסר רק דרבנן: **ראש** חדש יוביא. דשרי בעשיית מלאכה שכן אינו
קרוי יו"ט (פ) צ"ג דמגילה (דף כג: וס) וגם אינו נאסר רק משום מנהג כדפרי' וכו' קאמר דר"ה (דף כג.) משום נטול מלאכה לעס' צ"י ימים
דר"ה של ראש השנה מיידי אי נמי משום נשים דנוהגות שלא לעשות מלאכה כדאיתא בפירקי דרבי אליעזר (יובן פס"י) במגילה (דף כג:):
מה ראש חודש שכן אינו קרוי מקרא קדש. * הו' מני למימר מה לחול המועד דאיכא תרתי מוסף וקדושה לפניו ולאחרי: קשא

לא ידענא כמה ימים יהיו לתשלומין. קמ"ל דרבי אלעזר מה חג
המצות שבעה אף כאלו שבעה: וחג סקירי ככורי מעשיך. כחג
שבעות כמי: ה"ג חג הבא בזמן קצירה. קאמר ולא חוגג וקוצר
בו אחל לאשמועינן: מכלל דתרוייהו
אסיפה בחולו של מועד מי שרי ולא
מחר ליה ריש לקיש אין מכלל
דתרוייהו סבירא להו אסור: אם חג
המצות ששמו שבעה ימים וגו'
לימד על חולו של מועד שאסור
בעשיית מלאכה. דרוש ביה את חג
המצות (תשמוך וכל תשמוך אזהרת
לא תעשה הוא שומריהו מן המלאכה:
שם שם ב' דרש"ס. ימי כל שבע
ושבע בין שתי שבתות הן יושבין הרי
קדושה לפניהן ולאחריהן: ראש חדש
יוכיח כו'. אף אמה אל תתמה על חולו
של מועד כו' (ב) כל מלאכה עבודה
לא תעשו וכו'. ומייד ליה שבעת
ימים תקריבו אשה: לימד על חולו
של מועד וכו'. והכי דרש ביה לא
תעשו שבעת ימים ונחג הסוכות
כמי ועליה קיימא הך ממתנת
בנותר כהנים: מקראי קדש. משמע
קדושה בעשיית מלאכה: עזר
מלאכה. כדכתיב ביה קרא גופיה
לא תעשה מלאכה: הרי לא
מסר הכתוב אלא לחכמים. כלומר
מאחר שאמר לך הכתוב שכן עזרין
ממלאכה ולא נזכר ולא פירש אי זה
המועד ואי זה אסור דע וראה שלא
מסר אלא לחכמים היודעים להבין על
אי זה להטיל ההיתר ועל אי זה להטיל
האסור והם יאמרו אי זה יו"ט על פי
קידוש הראיה ואסור בכל מלאכה ואי
זה חולו של מועד שאינו אסור בכל
מלאכה ועל חולו של מועד יגידו לך אי
זה מלאכה אסורה דבר שאינו אסור
ואינו מלאכה מותרת דבר האסור: ולא
הניח ר' טרפון. ומתני' תני שמותיהם
בהספד: ב"ט שחל להיות שבעת. שום
טעות אחר שבת מותר בהספד מפני
האומרים עצרת אחר שבת. והאי
דלכסא בלוד יו"ט שחל להיות בחול
הוא דאין יום טעות שלו ב' שבעת:
מתני'

תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' מה שביעי עצרת לה' ששת ימים עצרתין
אי מה שביעי עצרת בכל מלאכה אף ששת ימים עצרתין בכל מלאכה ח"ל
וביום השביעי עצרת השביעי עצרת בכל מלאכה אלא לחכמים לומר לך אי זה יום
בכל מלאכה הא בלא מסר הכתוב אלא לחכמים לומר לך אי זה יום
אסור ואי זה יום מותר אי זה מלאכה אסורה ואי זה מלאכה מותרת:
ומותרין בהספד ותענית שלא לקיים את דברי האומרים עצרת אחר
השבת: (והאיתמר) מעשה ומת אלכסא בלוד ונכנסו כל ישראל
לסופרו ולא הניחם רבי טרפון מפני שיום טוב של עצרת היה יו"ט ס"ד
אי ביום טוב מי קאתו אלא אימא מפני שיום טוב היה לא קשיא
כאן ב"י"ט שחל להיות אחר השבת כאן ביום טוב שחל להיות בשבת:
מהנ'

דמועד מדרבנן ולא כפירוש רבינו שמואל שפירש בעצרו פסחים (פסחים דף ק"ח). גבי כל המצוה את המועדות כגון עושה מלאכה בחו"מ והא
לימא דמדרבנן הו' וכו' והא דלמרינן (ג) גבי כותים ומיפוק ליה משום לפי עור לא תמן מכשול במלאכה דחוש"מ משום דקמן (פסחים)
דקרא הו' והו' ליה דלוקין מודין בה: **מה** ראשון ושביעי ב' הו' מני למפקך מה להני שכן דבר האסור מיתסר אלא שאין זה ק"ו
גמור רק גלוי מילתא בעלמא לפי מה שפיר' דמלאכה לא מיתסר רק דרבנן: **ראש** חדש יוביא. דשרי בעשיית מלאכה שכן אינו
קרוי יו"ט (פ) צ"ג דמגילה (דף כג: וס) וגם אינו נאסר רק משום מנהג כדפרי' וכו' קאמר דר"ה (דף כג.) משום נטול מלאכה לעס' צ"י ימים
דר"ה של ראש השנה מיידי אי נמי משום נשים דנוהגות שלא לעשות מלאכה כדאיתא בפירקי דרבי אליעזר (יובן פס"י) במגילה (דף כג:):
מה ראש חודש שכן אינו קרוי מקרא קדש. * הו' מני למימר מה לחול המועד דאיכא תרתי מוסף וקדושה לפניו ולאחרי: קשא

(א) [ג'ל א"ל]. (ב) [ג'ל א"ל]. (ג) [ג'ל א"ל].
מ"ק י"ב: ד"ה מנעו.
(א) [מנעו] ימיה קדוש
עמ"ס מ"ק ג' ד"ה
מקראי קדש
(ד) [מנעו] ימיה
(ה) [ג'ל א"ל]. (ו) [ג'ל א"ל].
נחמיה פ"ב (א) [מנעו]
שבעת ימי וכל תשמוך
כ"ל (א) [מנעו] פסח (ב)
(ח) [מנעו] (ט) [מנעו] (כ) [מנעו].
(י) [מנעו] (יא) [מנעו] (יב) [מנעו].
מסכת ל"ה (כ) [מנעו] (ל) [מנעו].

תורה אור השלם

1. חג הקציר ככורי
מקריבין אותו
כשדדו חג האסור בעצרת
השנה באספך את
מעשיך מן השדה:
שמות כג טו
2. את חג המצות תשמוך
שבעת ימים תאכל
מצות כאשר צויתך
למנוח דורש האב"ב כי
בן יצאק ממציאין ולא
קראו בני ירמיה:
שמות כג טו
3. ביום הראשון מקרא
קדש כל מלאכה עבודה
לא תעשו שבעת ימים
תקריבו אשה לוי ביום
השמיני מקרא קדש
יהיה לכם וחקרבהו
אשה לוי עצרת הוא כל
מלאכה עבודה לא
תעשו: וקראו בני ירמיה
4. אלה מועדי יי מקראי
קדש אשר תקראו אתם
במועדי: וקראו בני ירמיה
5. ששת ימים תאכל
מצות וביום השביעי
עצרת לוי אלדוד לא
תעשה מלאכה:
דברים טו ח

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה ראש חדש
והי' של מועד י' ה"ס"ד
ואת"כ מ"ד מקרא קדש
והי' ואת"כ ה"ס"ד ואת"כ
מה"ד כל מלאכה וכו' אשה
לימד וכו' מותרת כהנים
במועדי: וקראו בני ירמיה
מלאכה: (ב) ר"ה ד"ה
חולו וכו' כלל אסור
מלאכה בחו"מ אלא כמי
שהו אסורין ושותין
ויגעין נזכר וחס
אובלים ושותין ונזכרין
משמע לישא פ"ל:
(ג) בא"ר בעין דלורייתא
קאמר לפי שיש לו סמך
כדמשמע מהאי דרשה
אבל תימה אבל נמי
דאסור במלאכה קא
מסך לה מדברי קבלה
וכי' ודקאמר נמי הכא
אלא בחולו של מועד
חרש"מ מי שרי משמע
כ"ל ותינת איך נמחק:
(ד) בא"ר לא מיתסר
ליה: (ה) ד"ה ראש חדש
וכי' פ"ג דמגילה ר"ב פ"י
דנפ"ג דמגילה חן ב"ח
ובחש"מ קורין ארבעה ימי
זה הכלל כל שיש בו מוסף
ואינו יו"ט קורין ארבעה
אלמלא דר"ה אינו קרוי
יו"ט:

מסורת הש"ס

ידים מה שאין כן במעש
ידים מותר בחולין ובמעש
חכמים דפליגי על ר' מא
בנוגיה ולא באכילה (א) ר'
רוחנן להא שנויה הכי מו
אויסי' אבל אנטיג' דמע
הכל בעי נטילה. והא דק
דאמר בפרק כל הבשר א
טהורות לא נתחנן ידיו
אע"פ שלא נתחנן ידיו ט

היה מחטין וצינורות בראשו של ראשו של ראשון או גוד אסיק נמי אית ליה של מ' כדי להכשיר חרדלית של גשן אמרינן גוד אסיק מדקתני ר' יהודה כ

גליון הש"ס

מוסף רש"י

רבינו חננאל

(א) אולי צ"ל ואמר ליה עולה
והתניא וכו'.

הגהות הב"ח

(א) 'יום' ד"ה במחמטה
 וכו' היו חטור ואילו
 ממכת חטור פרק
 שמיני מן ויחיי לה וכו'
 שלם חלמט וכן משמע
 כפ' שני דגלס חמק
 שפ"ה. נ"ב חלס כפרק
 חמרה דמכתה ע"ו פ'
 נדרק חמק: (ב) בא"ד
 למשע חמק חכמה הדיא
 בעית דלעול מזה
 להענין וכו' נדרשני
 לחמק ולא קחמק דשמי
 חמס משום דאיכא חמק
 נ"ל ויחיות חכמה דלעול
 נחמק: (ג) בא"ד
 דבקחמק שפוט וכו' של

גבי המערה (י) יין נסך מחצית לבזר דלא חשיב לזקוק חיבור אלע"י
 דין אור וכי (ה) מציין התם) מגישתא ובה גישתא דלחא נכרי ידיה
 דלא דמי לרגליו של שני נענוות במים דהא יין שבחך הגישתא
 קא טעמין מיתניא לעיני השקה במת' טהרות (פ"ה מ"ט) דומיא
 דהכא לענין טבילה מהני נלוך קטטרס ואפי' ימי ביה מ"י סאה
 בה ור' יהודה היא א"י לאשמעינן דלפ"ה קמי בצפירה בתוספתא
 אין מטבילין ברחמונה והתם האררתי ולא שייך הכא כלל רק לקמן
 י"יש. דחיישינן שמה ישבה אשחז נדה עליה דלחיתא צ"פ' דחולין
 משמע שילה דחוקין (גיטין דף סא: וסא) דפריך וליחוש שמה חסוטס
 אינו טמא אלא מקום רגלי הגגצים אבל משכבות ומושבות וכלי
 ונזניהם (פ"ה מ"א) הדר עס ע"ה בצנזר וסכת כלים בצנזר אפי'
 נדע מדנקט לשון דדייה אך קשה דתמן קשה לעיל במיה (הה דף נ"ג)
 שאינו רואה הנכנסין והיוצאין אפי' מוצל אפי' כפות כלומר גידס
 מניח קמני לשון אקראי ועד מאי אפילו מוצל איזה רבנותא הוי
 אלא משום דערר ומוזיק וכי רואה את הנכנסין (ה) מרתת דנתפש
 והוי עס כלים טמאים מדרס משמע דמטמא מדרס ובמקור קאמר
 ין דחכמים גזרו עליהם להיות כוזבין לכל דבריהם אמאי (הה דף נ"ג)
 ורקי כדן משקו וזו וזה עוד מצני צפ' צנות כותים (הה דף נ"ג)
 לא טביל לא אלאה לא טביל מטמא מוזיק ומיקר ר"מ דרדלי
 אפי' שלעולם לא ימצאו אדם מעביר חבית ממקום למקום ואין גוזרין
 א) שאינו מטמא בהיסט הרי שהיו חמרי ופועליו טעונין טהרות
 נזא קיסא ומשני במטהר חמרי ופועליו לכך משמע דלא מוקי לה
 משום דקום ליה דלא מטמא וההיא דנדה בלא טבל מטמא ליה
 כותי דהכי קמני התם בצמתי' ומטמא משכב תחתון כעליון ואפי'
 משום דע"כ אצטרך לזאומי כטביל ב' היכי דלחיה ספק משפין ורין
 מפותטווי' את מפרס משום דנע"ה אינו מטמא כוזב אלא רק מטמא
 אשחז נדה וצינורא שלו טמא משום שנגעה בשפתיו וקשה דאמרין
 דלוקי בגדייו וקרב אכל אשחז כו' ופריך ותיפוק ליה משום צינורא
 על נדה * היה מטמא הוא ובגדיו בנושא רוקו של זו ואי משום צינורא
 משום בגדיו דלדריבה טומאת גופו חמירא לן ועוד קשה דכי מוקי
 אלא נושא המדרס הוי לא הוי אלא ראשון ואינו מטמא לא ויעד
 ויהסדיו ויתני טורל לחולין ועומא לתמויה ע"כ היה נראה לפרס
 חן דמטמא מוקמינן בתרומה חולין קפדרי בגיטין (דף סא:) וליחוש
 יסאק ליה נקט ואחאי ועוד דחייש לטומאה דלוריייתא ולא לשל
 נדה משום אינן נקטיה ורואה לדבריו מצני ירושלמי דקאמר
 ה כז אכל תרומה המצי והמנין התניח ע"ה בתוך ביתו לשמרו
 מוקפינן טורקין ואי תימא עשו גופו כוז אכל תרומה אפי' מוקפי
 יביעה ליה אלא פירוש אכל תרומה אכל ע"ה אכל תרומה פשטא ליה
 ימנינן אפי' מוצל אפי' כפות הכל עומא כלום יי"ה טמאים אלא משום
 היה אכל תרומה כלומר דלא שייך כלל רשות ע"ה אכל תרומה שמתמא
 לו הרי' דלמר שילה פ' הניזקין (גיטין סב:) אין עושין חלת ע"ה
 ימניה כדי חלה ומניחה כפיפשא או בלחמיתא ובשבא ע"ה נוטל
 היסט לתרומה הא קא מטמא לחלה וי"ל דהתם כיון שלא קרא לוי שם
 קטנ כדי חלה ולא חלה עדיין ואיזה במעמ מטמא ולהכי פריך דלחא נגע:

הכל ו' יהודה אומר בית הכז טבור דגמרה על טעמא דאלי העיל וזכר ו' טיהרם וכן
 ד' דמשו קנתה הכוז נעני כה דלמריקין בעלמא נ'י שגלום ו'י חליו מתחא ביהסר דתת
 ודקורין כגריי וקדם אל אשמו: (ב) באי' דתת חיליו אל עתק בעל אשמו מי'מ סמא
 וזכרין כה' אל חיליו אל עתק. ו'י קהא ד' חליוקין וקומה טענל כ'י חילי חליו פק
 כ'י סמא דיהא ו'י אל המעשבות והמזשבות וזכר מוקפים צמד פחיל טוריו ו'
 ו'י חיליו חליו סמא חליו קיינו ו'י לילס אמרו יחי טעמא ו'י אל פרוס אצל חרומה חילי
 ו'י וזכר פתח דתת דלחא נענ:

לאמך דרור חיבור וכו' נתינת
למחור וכו' הם גיטין
דקטפסר לען וכו' חיבור
דומיסקי לען וכו' אלא
למחור קר קשרא דלא
מיקן וכו' ע"מ להטעם
חיבור ולא הוא דלעולם
לא יצונו מעל בידאם
נמחק: (ד) בא"ד גבי
העצות חמית לנור וכו'
נתינת וכו' וכו' נסך נמחק:
העצות דלען וכו' הם
נמך שפיר דבאל גבי
ותבת הלא נמחק:
(ה) בא"ד דאע"פ שש
יצרעני וכו' לאן לא
שפיר דבא גבי דנשים
נתינת: (ו) א"ל גבי עס
עלמ וכו' דלא משה עס
אמון וכו' היצור וכו' אל
המחבורות והמחבורות
וכל נשים חתוקים צמוד
פחול טהורין אלמא דלא
מנחמא לל במחשבה וכו'
בדיקט וכו' קן וכו' וכו'
ואפילו תיבת מרובקים
נתינת פחול הדי אלא
עלמם הם וכו' המעט
לשאר דבר ברתו
עס מחבור בנות שרוא:
(ז) בא"ד וכו' רואה את
הנכנס והיציאן מרתם
דקטפסר נכב אל קשא ל
וכו' ע"מ קחילן (הנכנס)
ח"מ וכו' וכו' לא מנחמא לה
נתינת פחול פ"ת נות
אל הנכנס וכו' פ"ת יצא
שפון פ"ת שרואה וכו'
ספק תלמוד דמחור טועה
חבה הדין וכו' והעצות
המחבור בעצם מדע עשר
אל נתינתם לא תחורו של
ר"מ יאל בפי ה"ר ר' דמי
משה ונתינתל דבר דמי
ע"מ ע"מ של על וכו' וכו'
העלס עמחור מדע וכו' וכו'
וכי אלמא מוסר דהגדלן
עמחור ונתינתל מדע
ע"מ ר"מ וכו' וכו' וכו' וכו'
דקחאר ר' יוס' אלמא שפון
ע"מ בקחילן הכרסט כלומר
ועפ"מ מנחמא חמית
ועפ"מ יאל לעפן קן אלמא
ע"מ קן וכו' ע"מ של
נתינת מדע פ"ת שבר
נמחור העלס עמחור
עמחור ועפ"מ נמחור וכו'

אומר בית הדין טמא משום
יוסי כר"ת ק"ל אלא דסבר
ז' הרי שתי: (י) בא"י ואין
השום צנורא דע"ה ומה
בדמו בסמוך לפי חירוק ר"ת
טמאים משום היסט אמר
ממטמא וכו' וקשה לו הרי

רבי אלעזר ב"ר צדוק אומר הרי הוא בתרומה. הקשה רב ר' אבהו (י) לומרין כפרק תבארי דנדה (דף ע"א:) כדאשונה אין אומרים יושבת על דם טהור מעברה מים לפסח וקידק בגמי מעברה אין נוגע לא אלא חולין שנעשו על טהרה כקודם חולין דמי ונמליה דלמא דהוה כתרומה דטבול יום

אלה פוסל דלח הוי ליה אלה שלטי
 "ואין שלטי במרומה מטמא רביעי
 בקודש שאין המים עושין צו רביעי
 וקצת משמע קן מתוך פרש"י ור"ם:
שְׂמֹרֶתֶּיהָ מדבר המטמאה ולא
 מדרבן הפוסלה.
 והיה קשה להר"ר אלחנן במאי
 איפסלה הק מגריפה אי בראשון או
 בשני אין אדם וכלים מקבלין טומאה
 אלה מאב הטומאה ואי באב הטומאה
 האי פסול טמא היו ומירק שנפסלה
 במשקין דמשקין טמאין פוסלין בכלי
 כדמרינן אחריו כלים שטמא
 במשקין: **נימא** נפסקה אי
 וקשרתיה בפה. פרש"י קודם (ה) שלא
 הימה נאחגת שלא הימה ראויה
 לטומאה ולא מהרמי בה ולא הייתי
 טבולה לנידוטי ויש לחוש שמא
 כשארמתי בג' עדין הרוק כל
 צבגד ואב הטומאה היו לטמאות
 ורבותי הוו מפרשי מטעם צנורא
 דע"ה המטמאה כל זמן שהיא לחה
 ואין אומר ע"כ אשה זו חברה הימה
 מדקאחיא קמיה דר' ישמעאל לישראל
 ועוד מי מהימנא לומר ארצתיה
 בטורה כל זה פרש"י וצירושלמי
 מיימי כל הני עובדי על מחניתין דאידיך
 פרקין (ט) כללים הנגמרים בטורה
 צריכים טבילה לקודש וקאמר ליה
 רבי ישמעאל כמה גדולים מעשה
 חכמים דאמרי כלים הנגמרים בו
 משמע דבאשה חברה אורגת עסקינן
 וצני טבילה משום דמשמתי בהדיא
 קודם שנארג כולו כפרש"י והקשה
 הר"ר יוסף לפי' רש"י היה לו לומר
 נדה הייתי כמו נדה משנה באידיך
 עובדא ונראה לו לפרש דמתוך
 שקשרה בפה היה שם רוק לח ובשעה
 שארגה נגעה צרוק ויריד שניות וכן
 ובפרק במא דעירובין (דף נט. וס.)
 משמע דרוק ממשב משקה וחור הרוק
 ומטמא למפה דמתנ"י אחריו כלים
 שנטמאו במשקין אך לפי שיטת
 הירושלמי לדמיו לה כללים הנגמרים
 ("ומוקמה לך מקמי) משום צינורא דע"ה
 ומאי אירא משום הכי אפי' בצינורא
 דחבר נמי איכא למיחש מטעם מגע
 ידים ומיהו נוכל לומר דלא עיקר טעם
 נקט לקמן אלה חדרא מייבירו נקט:
 והתניא

הוא שחלף על פניו כשחזר מן המסע. ונפרק
המחשבות וההרהורים שבהם חסריו
היו יצחק בן ארי' יצחק בן ארי' יצחק בן ארי'
הוא שחלף על פניו כשחזר מן המסע. ונפרק
המחשבות וההרהורים שבהם חסריו
היו יצחק בן ארי' יצחק בן ארי' יצחק בן ארי'

הקדש על התרומה ומעלת החטאת על הקדש ומוקים לה לסיפא כרישא ודחני טבל לחולין אסור במעשר טבל למעשר אסור בתרומה טבל לתרומה אסור בקודש טבל לקודש אסור לחטאת וכולה רבנן, היא אמר רב מרי ש"מ חולין שנעשר על

בד א מ"י פ"ג מהל'
מטמא משכ ומשכ
הכלה ה'
א ב הכל במ"י פ"ג
מהל' אבות הטומאות
מהכלה א עד הכל ה'
ומהל' יא עד הל' טו:

מוסף רש"י

מאי שנא רישא ומאי
שנא סיפא. ה' ק' מהו
ל'ו דנגע. דקמי טעוין
טרוח, וזני ל'ו תיבת
ניחא שיהי טומאת ט"ו
ט"ו. במטהר חמור.
שטעילן ומנגן טהור (ש"ס)
על מגע חבירו. הפוגע
זו דרך ולא נעיר לך
(ש"ס). אי הכי רישא נמי
כיון שהפליג אינא למית
הי (ש"ס). בבא להם דרך
עקלתון. שבעה הית יול
לנא דרך עקלתון דמרת
השקא חמי (ש"ס).

הדרן עלך אין דורשין
הכלי מצרף מה
שבתוכו. עירבה ארובה
וכה אובלי קדש מכאן
ואובלי קדש מכאן ואין
נוגעין זה בזה ינגע טמא
באובלי שגורא חמור וכלי
לא נגע ואובלי אין טמא
כל אפילו מדרגתו. ואפילו
הכי האובלין שגורא לרשע
טמאים שכלי מדרגת
(פסחים י"א) א' ש' ש' נגע
טובל יום במקומו פסל את
טלו (ומחוה ד' ב').

רבינו הגאון

ירמיה באומר שמרתיה
מרבד המטמאה ולא
שמרתיה מדבר הפסלה
ושם דאיכא נטירותא
לפגמא ואסתרינא מן הכל
ומן המגרפה. ובמשנה
דשני נשים שאגרו
בטהרה ואמרו לא היה
בלבנו לשמור וטמאן ר'
ישמעאל. פשוטות הן:
הדרן עלך אין דורשין
בקריית

חומר בקדש ובחורמה
שמטבילין כלים בתוך
כלים לתרומה אבל לא

והתניא רב. אלמא אדם משמר מה שצד חבירו וצ"פ בפרא
דע"י (דף סט.) פרש"י גבי מאי שנא רישא ומאי שנא
סיפא דהא (ה) חזי ליה דנגע דקמי טעוין טהרות והני לא בחציות
מיירי שהיו טומאות אלא באובלין מיירי בלא חציות אך קשה להר"ר
אלחנן לוקמי בחציות ולא תקשה ליה

ועוד דהכא כי אקשי ור"ל שאדם
משמר מה שצד חבירו היכי מצי
משמר ליה כיון דאינו בחציות ומו
למה לי נתעלמו עיניו מהם לטמאותם
חיפוק ליה שהוא נוגע בזה ועוד
אפי' בלא סיפא נמי תיקשי ליה מ"ט
דרישא ופי' הר"י דהכא בחציות מיירי
ואמנם פתוחות הן דלי טומאות לא
יטמאו בהעלמת עין (ו) ועוד לא היה
נזק לאוקמי רישא במטהר לך
כיון שלא הודיעו שהוא מפליג ומיהו
זה יש לדחות דלגז דמיקי ליה הכא
משום שינוא דשני' ליה אוקמי' גס
הסם בע"י ופר"ך מינה מכה ההיא
דהכא דלי לא תימא הכי אלא אקשי
ליה מסבירא כי יש לחוש שמה נגעו
בהן גרישא א"כ הכא בשמעתין כי
פר"ך מ"ש רישא משום מה שצד
חבירו כו' בזה תיקשי ליה ליחוש
שמה יגע בזה אלא ודאי מסבירא
לא קשיא דלא נגעו דמרתמי כיון
שלא הודיעו שהוא מפליג ומיהו
היה מצי לאקשוי ולטעמין רישא
גופא ליחוש שמה נגע וכן נכמה
דוכתי ולא פר"ך ליה:

מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא
א"ר יצחק רישא במטהר
חמור ופועליו א"כ. קן כחז
בספרים רש"י פ"י כחז ולא גרסינן
ליה אן צ"פ' שלפני מלאמי כחז
ופירוט לעולם אין אדם משמר מה
שצד חבירו וכי תימא מאי שנא רישא
במטהר חמור ופועליו לך ולפי"ך
מרתמי וצ"פ יעניס כחז וכן מורי

דקוי כמו וליטעמין כלומר אלמוכחת מרישא דאדם משמר תיקשי
לסיפא והיינו מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא דלי אדם משמר
סיפא אמאי לא אלא במטהר לך:

בבא להם דרך עקלתון. ואפ"ה צענין שיעהרם לך כדי שיהו
מרתמים ינגע זו (ו) ואי לאו הכי לא מירתמי הואיל ומסרין
להם הטהרות ומחזיקים עצמם כטהורים ואפי' מוהירין אותן שלא
ליגע סבירי דלא קפדי אהך אכל נגכרי סגי דדרך עקלתון לחוד
לעולם יודע הוא שמקפיד על מגעו ומרתמי:

הדרן עלך אין דורשין

חומר בקדש. י"א מעלות חשיב לרצא ולרצי אילא י' מעלות והיה
קשה להר"ר אלחנן ליתני ההיא דלעיל (דף י"ח) נטעין
לדיים לחולין ולתורמה ולקדש מטבילין טבל והוחזק לתרומה לא
הוחזק לקדש ונראה למורי דלא קא חשיב במתני' אלא היכא דאיכא
דטומאה (ו) והכי נמי צ"ק דנדה (דף ג.) לא חשיב מעת לעת שצנדה משום דליכא דררא דטומאה ובגדי אובלי תרומה מדרס לקדש
איכא דררא דטומאה אף דאורייתא שמה יטעה עליהן אשתו נדה: ה' נושא את התרומה (ו) וכלכל
שלא יגע בה רק נושא את החצית וכי תניא בתורה כהנים הנושא את המדרס מטמא שנים ופוסל אחד פ"י מטמא שנים ופוסל אחד
דקוה אף הטומאה ועושה ראשון ושני בחולין ופוסל בתרומה הסם בנוגע בה ועל מה פרש"י נושא מדרס שנושא את התרומה בחציות
ואינו נוגע באיירה וקשה לפירושו דחשיב ליה להאי נושא אף הטומאה לעמא כלי כמו זו וא"כ ליטמא האי חצית ותורמה שצנכו
בהיסט מ' לא תניא משכב ומושב בך מאזנים ואובלין ומשקין בך שניה הכרע המשכב טמא האובלין ועוד תניא צנ"כ הנוגע
במשכבו יכנס בגדיו (ויקרא טו) אין לי אלא בגדים שהוא לבוש בגדים אחרים מנל ת"ל (ט) בגד בגדיו א"כ מה ת"ל בגדיו לפרט פ"י לפרט
אדם וכלי חרס אלמא דנושא המדרס לא יטמא כלי אפי' צנע נשאו את המדרס אלא ודאי אפי' יגע באיירה אין לחוש:

לא במדת התרומה מדרס הקדש. לפי שמפרש זו הרבה דיינים ציניה נקט האי לישנא: ה' מצרף מה שבתוכו. הקשה הרב רבי
אפרים דצ"ק דחולין (דף כד) וס' דרשין מכל אשר בתוכו יטמא לימד על כלי חרס שאפי' מלא חרדל טמא ומלא ליה דטעמא הכי
דלמא הסם מטעמא דצירוף ותיקן הר"י דלא מצינו צירוף לחולין (ו):

כלים הנגמרים וכו'. אומר הר"ר אלחנן דלהכי נקט נגמרים ולא נעשים משום דאין רגילות לשומרם בטרהה בזמן עשייתן
עד עת גומרם לפי שאין מקבלין טומאה עדיין אכל כי נגמרו שמקבלין טומאה וימנין לז' (ו) לכן לשומרם בטרהה:

חמור ופועליו. עמי הארץ: טעוין טהרות. כגון יין בחציות של
חרס והן אינן נוגעין בתוכן וכלי חרס אינו מיטמא מנגבו:
טהרות טהרות. ואין חוששין שמה נגעו דכיון דלא הודיען שהוא
מפליג כל שעתא סבירי השמא אחי. אלמא אדם משמר מה שצד
חבירו: מאי שנא רישא ומאי שנא

סיפא לא גרסי' ליה. ואי גרסי' הכי
פירושו ואי ס"ד אין אדם משמר מה
שצד חבירו מאי שנא רישא ומאי שנא
סיפא: א"ר יצחק במטהר חמור
ופועליו לך. לעולם אין אדם משמר
מה שצד חבירו והני אין לריבין
שימור דאי נמי נגעו לא איכפת להו
דכשהטבילין לך עסקינן: צנא לכן
דרך עקלתון. כשיכול לבוא להם פחמס
דרך עקלתון שלא יצינו הלך
דחלי מניה:

הדרן עלך אין דורשין

חומר בקדש ובחורמה כו'.
שמטבילין כלי בתוך כלי
שניהם (ד) טמאים: אכל לא לקדש.
בגמרא מפרש טעמא: אחרים וכו'
ובים הלכיה לתרומה. כלי הראוי
להשתמש בתוכו ומאחריו וצית
לציטתו כל משמשים ומשמשים שבו
חשוב כלי בפני עצמו לענין תרומה
שלא נטמא זה לא נטמא זה וצטומאות
דרבנן קאמר כדמפרש בגמ': אכל
לא לקדש. שם נטמא אחד מהן
כולו טמא לקדש: נושא את המדרס.
מנעל של זו: נושא את התרומה.
בחצית (ו) שאינו נוגע באיירה: אכל לא
אף הקדש. בגמרא (ז) מפרש טעמא:
לא כמדרס הקדש. בחצית טבילתו
מדת התרומה: שנקדש. אם יש
נגד טמא ובה להטבילו אם קשור
הוא ממיר את קשרו משום דמי
לחציה: ומנגב. אם לא הוא מנגבו
תחלה ואח"כ מטבילו וכל זה משום

דדמי לחציה הוא: ובתורמה. אם רצה לקשרו קשור ואח"כ
מטביל: כלים הנגמרים בטרהה. שמה בהן משכא סמוך לגמרן
שלא יין לקבל טומאה: לריבין טבילה לקדש. וצמח"ד מפרש
טעמא: הכלי מנרף את מה שצנכו. (ו) אובלין חתוכות הרבה
כלי אחד ונגע טמא בחד מהן הכלי מנרפן להיות כולו
חתיכה אחת וטמא כולו: אכל לא לתרומה. אלא אותה
שנגע בה היא ראשון והנוגעת בה היא שניה והנוגעת
בשניה שלשית והשאר טהורות: פסול. ואינו פוסל עוד
אחר: אם נטמא אחד מידיו. צטומאה דרבנן שאינה
מטמאה אלא ידיים ולא את הגוף: נגובין. שהיו נגובין מימיהן
שלא הוכשרו לטומאה מעולם: צידים מסואבות. שניות לתרומה דכיון
דלא הוכשרה לא מיפסלה: אכל לא לקדש. בגמ' (ט) מפרש טעמא:
האוק

דמאי שנא רישא ומאי שנא סיפא. ה' ק' מהו
ל'ו דנגע. דקמי טעוין
טרוח, וזני ל'ו תיבת
ניחא שיהי טומאת ט"ו
ט"ו. במטהר חמור.
שטעילן ומנגן טהור (ש"ס)
על מגע חבירו. הפוגע
זו דרך ולא נעיר לך
(ש"ס). אי הכי רישא נמי
כיון שהפליג אינא למית
הי (ש"ס). בבא להם דרך
עקלתון. שבעה הית יול
לנא דרך עקלתון דמרת
השקא חמי (ש"ס).

הדרן עלך אין דורשין
הכלי מצרף מה
שבתוכו. עירבה ארובה
וכה אובלי קדש מכאן
ואובלי קדש מכאן ואין
נוגעין זה בזה ינגע טמא
באובלי שגורא חמור וכלי
לא נגע ואובלי אין טמא
כל אפילו מדרגתו. ואפילו
הכי האובלין שגורא לרשע
טמאים שכלי מדרגת
(פסחים י"א) א' ש' ש' נגע
טובל יום במקומו פסל את
טלו (ומחוה ד' ב').

חומר בקדש ובחורמה
שמטבילין כלים בתוך
כלים לתרומה אבל לא

האוק

(א) [ומספחא דטהרות פ"ו]
ע"י ט"ז. פ"ח. (ב) פסחים
י"ז. [ומנחם דה' א.] (ג) [לקמן
כ"ג.] (ד) [לקמן כ"ג.]
(ה) [לקמן ד"ג.] (ו) ועי'
חומשית חולין ד' ד"ה
התורה]

הגרות הב"ח

(א) חוב' ד"ה והתניא וכו'
ומאי שנא סיפא דהא קא
חזי דנגעו דקמי:
(ב) בא"ר לא יטמא
בהעלמת עין אלא בבדי
שיטתו ורשתיו ויגור
כדתנן ב' בתרא
דמסכת ע"ז ועוד לא היה
נזק לאוקמי בפרק
בתרא דמסכת ע"ז רש"י
במטהר וכו' משום שיהא
רשני ליה אין אדם
משמר כו' אוקמה גס
הסם במסכת ע"ז וכו' כי
פר"ך מ"ש רישא משום
אין אדם משמר מה
שצד חבירו כי בלא הכי
תיקשי ליה ליחוש שמה
יגעו בזה וכו' שמה נגעו
ובן: (ג) ד"ה צנא וכו'
דאי לא הכי: (ד) רש"י
ד"ה חומר וכו' שניהם
טמאין. ר"ב ע"י בך כ"ב
בגמ' 'הס' בדי' מאי
איכא: (ה) ד"ה נושא את
המדרס בחצית כו' חרס
שאינו נגע: (ו) ד"ה הכלי
מנרף את מה שצנכו
החתיכות אובלין הרבה:
(ז) חוב' ד"ה חומר וכו'
ליכא כלל דררא דטומאה
והכי נמי לא חשיב מנע
לעת שבגדה משום
דליכא דררא דטומאה
בכל כדאמרינן בפרק
קמא דנדה ובגדי אובלי
תרומה: (ח) ד"ה הטמא
וכו' את התרומה בבלי
חרס וכלכל שלא יגע בה
וכו' את התרומה בחצית
של חרס ואינו נגע
באיירה קשה לפירושו
דכיון דחשיב ליה וכו'
לנטמא כלי חרס כמו זו
אם כן: (ט) בא"ר בגדים
אחרים מנלן תלמוד לומר
טמא אם כן מה ת"ל
בגדיו פרט לאדם וכלי
וכו' לא יטמא כלי חרס
אפילו כ"ל ותיבת לפרט
פ"י נמחק: (י) ד"ה כלים
וכו' נמחקין לג' עליהן
לשומרן:

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כא.

רבינו חננאל

(א) ונחמיה ט"ו, ב) [למן
כד: (א) (פסחים נח: פ"ט),
(ד) (דפיה פ"ג), (ה) (נ"ט) שם
במשנה ובירושלמי]

הנהגות הב"ח

(א) תר"ח ד"ה האונן וכו'
משמע לישנא טבילה אין
אלא וכו' משמע דלא בעי
הערב שמש וכו';
(ב) בא"ד אחר תמיד של
ערב תשפיר דמו לא
במחציתו כיוון דבתיב
עליה בבי עולה ומיהא:
(ג) בא"ד ודברא נקט
דאע"ב (ד) בא"ד משמח
שחרית כ"ל ותיבת דלם
תמק: (ה) בא"ד משמח
את הקדש וכו'; (ו) בא"ד
להשמש ברוך לזמן חולין
וכי' הערמה ערפא טפי
מאלו וכו' מציא הכי
סייעתא מהא דלמר וכו'
ולא תתמה מהחיה
דאמרינן: (ז) בא"ד מלמי
יעמא ויטול הא טעמא
רקאי ומלי קאמר כ"ל
ומיהא וקיימא ליה נמק:
(ח) בא"ד ולי ממלחין ליה
כדי הערב שמש וכו' אל
ודלי דלף בצינורא של
ע"ה לרץ הערב שמש
ועוד דקאמר לקמן שחי
ממלחין את הכהן השורף
וכי' כשיעורו של כדלקמן
הלך: (ט) בא"ד ואמר
הר"י דההיא דמטמאין
לברך השורף וכו' וכן
בההיא דאמר בצינורא
מיירי שטמא חולין וכו'
בגמרא ובההיא דהא וכו'
וגם כשפוסת החמירו
טפי וכו' לא משמע הכי
אלא בכל יו"ט מיירי:

גליון הש"ס

חוב' ר"ה האונן וכו'
וחבא' הר"ר אלחנן ספר
ובו: תחית טמא וכו' וה
תעיר זכרונ' ו"ל לית
השריפה ב' ה"א בנתיב
פ"ו דשקלים תשנ"ג דרבי
תוס' לנ"ט:

האונן ומחוסר כפורים צריבין טבילה אצל לא לתרומה. משמע לישנא טבילה (א) אלל הערב שמש לא כדדיק לקמן (דף כג).
בכלים הנגמרים והכי נמי משמע בזמנים ברים טבול יום (דף טז). דקא דייק על כך משנה היכי דמי אי לאסת דעתיה
מטמא שרץ טמא מעליא הי' אם כן משמע דלא הערב שמש בעי וגם רש"י פ"י כן התם דלא בעי הערב שמש והא דתנן התם טבול יום
ומחוסר כפורים אין חולקין בקדשים לאכול לערב משמע דמחוסר כפורים בעי הערב שמש איכא למימר משום טבול יום נקטיה אלל
קשה לר"י דלמר בעירובין בפרק
בכל מערבין (דף לז). האשה שהיתה
עליה לידה או ויצה מציאה מעות
ונותנת בשופר טובלת ואוכלת
בקדשים לערב והתם לא מני טבול
יום וי"ל דלערב דנקט מיירי שאינה
עומדת שם בשעת הקרבה אלל
קומתה לה על חוקת צ"ד אוכלת
לערב דחוקה אין צ"ד ממעלצין
וק"ל דלאחר חלות תשתי שכן מצינו
גבי עומר (מנחות דף סח). הרחוקים
מחלות ואלין מותרין לפי שאין צ"ד
ממעלצין ויש לחלק דהתם בקרבן
צבור ממנה טפי לעשות עד חלות
אלל קרבן יחיד ממחית כל היום
אלל טפי לא כדי שלא יכשל על ידם
וכי' תימא אחר תמיד של ערב תשתי

דמו לא תשתי (ו) כיון דכתיבה עליה העולה ומיהא ילפין (ז) עשה
דהשלמה דאין מקריבין אחרי עולת התמיד בין הערבים כלום ויש
לומר דאיכא למימר שפעמים מאחרין התמיד עד הערב שמש
לר"י ברים תמיד נשחט גבי מחוסר כפורים טבול ואוכל בקדשים לערב דלא נקט ערב משום הערב שמש אלל לפי שאינו עומד
לעולם על קרבנו כדפי' וקומן על חוקת כהנים וכן יס' לפרש ההיא דכריתות ברים פרק מחוסרי כפרה (דף מ: [גר] מעובר לאכול
בקדשים עד שיצא קנו ביצא אחת שחרית אוכל בקדשים לערב (א) דרבותא נקט ואע"ג דלם הביאות שחרית מריוהו לא יאכל עד
הערב היכא דקומן על חוקה כדפרי' אלל ליכא למימר התם משום הערב שמש דלא לרץ כדפרי' ועוד דלא מוכיר התם טבילה וגם
לא מצינו מחוסר כפרה לרץ טבילה רק מחוסר כפרה דטומאה אלל בגר לא מצינו לו וכן תנן (פרה פ"א מ"ה) כל הטעון ביאת
מים מדברי סופרים מטמא (ו) הקדש וכו' אחר ביאתו מותר בכולן משמע כל שהוא מדרבנן מותר מיד בלא הערב שמש ומההיא דפרישית
תירץ הר"ר שמואל מרא"ס הא דתניא בפ"ב דביצה (דף יח. יט. וס) גבי מתני' דכלי שנטמא בולד הטומאה מטבילין אותו צ"ע ואמאי
והא בעי הערב שמש ותיקן דכיון דולד טומאה דרבנן לא בעי הערב שמש והכי משמע בירושלמי דתרומות פ"ב גמרא המטביל לאו
בשבת וכו' מתקן מנא לנתחילה תני נפל כליו לתוך הכור מערים עליו ומטבילו כלומר ציוס טוב ובשבת מרי אמוראי חד אמר
בכלי שנטמא בצא הטומאה ומד אחר ככלי שנטמא בולד הטומאה מציא מאן דלמר בולד הטומאה למאן דלמר בצא הטומאה אפי'
בחול הא טעון הערב שמש כלומר התינה לדידי דאוקיימנא ליה בולד הטומאה שפיר דלא בעי הערב שמש אלל לדידך דמוקמית ליה
בצא הטומאה לרץ ליה הערב שמש ולא חזיא לאשתמושי ביה רק בחול א"כ הוה ליה מטביל משבת לחול ומוקין לה בדינא להשתמש(ט)
לזרץ חולין דטבול יום שרי בחולין בלא הערב שמש והשתא לדבריו מוקמי מתני' דביצה (ס) דאין מטבילין כלים שנטמאו בצא
הטומאה בכהן מיירי לאכול תרומה אי נמי באלל חולין על טהרה תרומה ולא שרי בטומאה דרבנן רק ע"י הערמה גם שמתמא
דביצה ע"י הערמה מיירי ובצא הטומאה אפילו על ידי הערמה לא וכו' שרי התם במתני' מדלין דלי טמא והוא טהור מאליו הק הערמה
עריפת שפיר מאליו החמירו ריקן ואותה גירסא שפיר מייתי לה בירושלמי גם בפ"ב דביצה [ג'] [ס] כתוב בשינוש בפרקים אלוהם העת
הגירסא כמו שפי' ועוד היה מציא הר"י סייעתא דלמר בפרק האשה (פסחים דף י:) אחר רב אין שומטין וזורקין על טמא שרץ דילמא
פשע ולא טביל ואלו במחוסר כפרה אחר התם שומטין וזורקין עליו ולא חיישין דילמא פשע דהואיל וטהור מעליא הוי מדאורייתא
לא העמידו חכמים דבריהם במקום כרה לפוטרו כבך מפסק ושפיר שומטין וזורקין עליו ואל תתמה דלמר בפרק הוצילו לו (יומא דף
מ.) גבי ר' ישמעאל בן קמחית כהן גדול שסיפר עם נכרי בשוק ונזהר ליטורא מפיו נכנס יצא ושימש תחתיו ואמאי ליזיל
ולטבול כיון דטומאה דרבנן הרי לא בעי הערב שמש התם י"ל כיון דחכמים שניהו לנכרים חזים לכל דבריהם החמירו בזה והלכיו
הערב שמש ובצינורא דע"ה משמע לקמן (דף כג). בההיא דשפוסת דבעי הערב שמש דקאמר אמאי יעמא ויטול הא טעמא (ו) וקיימא ליה
ומאי קאמר הא בטומאה קמייתא לא בעי הערב שמש וילכא היכירא ולי מטמאין (ז) בעי הערב שמש ושפיר איכא להכירא לזדקין אלל
ודאי דלף של ע"ה לרץ הערב שמש ועוד תנן (פרה פ"ג מ"ו) שהיו מטמאין כהן השורף את הפרה ומציא בתוספתא(ח) שהיו נוטעין
בו כדפירש לעיל דבגדי אוכלי קדש מדרס לחטאת ואיחא היכירא לזדקין איכא כיון דלא בעי הערב שמש כדפרי' ותיקן הר"ר שמעון
דעשאוהו כטמא מת כשיעורו שלו כדלעיל הלכך אף הערב שמש. בעי אף רש"י לא פירש הכי לקמן אלל פירש עשאוהו כטמא מת
בו' שלו למימני ביה ראשון ושיי ולא לענין הערב שמש והשתא קשה דמשמע דאיכא הערב שמש אף בטומאה דרבנן ואלו בההיא דכל
הטעון ביאת מים משמע דליכא הערב שמש ואמר הר"י (ט) דמטמא כהן השורף את הפרה מיירי כדי שיהיה טמא לטמא חולין במגעו וכן
בההיא [צינורא דע"ה] וצינורא דנכרי שנתהו מפיון שטמא חולין במגעו לפיכך בעי הערב שמש אף לישנא לא משמע שטמא חולין
במגעו בההיא דכהן השורף את הפרה וכן לקמן גבי שפוסת לא קאמר עשאוהו כטמא מת בו' שלו רק לענין הערב שמש ולא לענין
לטמאות חולין במגעו והא דבעי הערב שמש איכא למימר דכפרה החמירו וגם כשפוסת טפי מזכלים הנגמרים דסגי להו בטבילה בלא
הערב שמש היינו גבי חולין ותרומה לקדש ולא לחטאת וההיא דפסחים פרק אלו דברים (דף ע.) דלמר סקין שנמלא צ"ג שונה ומטביל
אותה צ"ד שוחט בה מיד כלומר דמקמא העבילה מאתמול כדי לעשות לה הערב שמש וכו' ליחוש דילמא טמא בטומאה דרבנן דלא בעי
הערב שמש וגמר ליה עד כפרא להטביל דהא הוה ספק דרבנן ולקולא ועוד דרגילות להטביל מאורחא דלמא מעריר כ"כ ולא טביל
כ"כ וליכא לאתמוהי האי סקין שנמלא היכא אי בירושלים אפי' צ"ג נמי ואי חוץ לירושלים אפי' צ"ד נמי לא כדאמרין התם בשליה פרק קמא
דפסחים (דף ע.) וי"ל דמיירי חוץ לירושלים אי נמי בירושלים ובצינורא שטמא חולין בפרק אלו דברים (דף ע.) דלמר כ"כ שונה ודלענא
שריא והקשה הר"ר אליהו לפסול האי סקין בהיסח הדעת כדאמר לעיל שליה פ"ב (דף כ.) דלמר לבי על הסל ולא על המגריפה ופסלינה
ליה בהיסח הדעת ותיקן הר"י דלא שייך היסח הדעת לפסול רק דומיא דהתם שהיו צידו ואסח דעתיה הימנה אלל היכא שאין צידו
כגון שאבד לא שייך התם היסח הדעת לפסול * והביא הר"ר אלחנן סעוד לדבריו מפרק ו' דשקלים מ"ג דלמר התם נמלא צנורה אברים
עולות חמיות טמאות ומשענה שעולה נקריבה וטמא (א) מאכל ולא מיפסלה בהיסח הדעת והקשה הר"ר אלחנן מאי האי דקאמר לישנא דשונה
ומטביל דמשמע שכבר הוטבל ותיקן לו הר"ר דאפי' הכי בה שהטבילה בעלים נמי מטבילין דלימא לא נשמרה בטורה הואיל ואינה ליה
סהות כולי יומא ובההיא דביצה דאמרין כלי שנטמא בולד הטומאה מטבילין ואקשינן הא בעי הערב שמש היה אומר הר"ר אלחנן דצ"ע
שאל להיות בע"ש עסקין דצ"ע מכן לשבת הלכך מטבילין אפילו יומא אחרתא אף לישנא דמתני' לא משמע ליה אלל בכל יו"ט מיירי:

דקטירא

לקדש בו. ואמרין מ"ט
דמתניתין א"ר אילא
משום חציצה פ"י חיישין
שמה כבדו של כלי
יש בו בקרקעית הכלי
החיצון ואין טבילה עולה
לו. וה"מ דחיישין כולי
האי לקדש אבל לתרומה
לא חיישין כולי האי.
ובמשני אי משום חציצה
הא קתני לה לקמן מדת
הקדש מחד מטביל ומגב
כו ופרקינן לעולם רישא
וסיפא משום חציצה
ואצטרף לתרומה דאי
תוא מטבילין כלים בחוץ
כלים בלבד היינו אומרים
שזה מפני כבדו של
כלי אבל תורת חבל
אין צורך ואלי תנא
מחד ומטביל בלבד היינו
אומרים משום שהקשר
במים ואין מים באים
לחכו אבל כלים בחוץ
כלים אימא המים מצפים
אותו ובאין עליו מכל
צד קמ"ל דחיישין תנא

ד' ג' מ"י שס' הלכה ו' קור
יש"ע שס' סעיף מ':

[illegible]

טבילה לקדש אבל לא לתרומה נמצאו מעלות הללו לר' אילא דמשי' להו

מחזי

עירוב מקראות. מקוה
חסר שצדד מקוה שלם
ומתעורבים המים דרך חרץ
ונקב ושיעור הנקב ללצרף
המקואות ולהשכיח החסר,
כשופרסר הנדר. קנה
שטחנים בני העד שיהא
שיעור חלל החרץ כעוביה
ויחללה על שופרסר. דליו
כשתא מצבעות חזרות
למקומן. מחפסות חלל
הנקב בריוח ירבות טו.)

טבילה לקדש אבל לא לתרומה נמצא מעלות הללו לר' אילא דמשוי להו

(א) וראה דל"ל לנעמיה דאמר דעשר מעלות שנו כאן ששם שתיקין וכו'. (ב) ל"ל ואחר זה כלים הנגמרים כו'.

(א) מִשְׁכַּב בְּיָמֵינוּ וְהִנֵּה כָּל יִגְרֻמָּנוּ לְעֵינֵינוּ יֵשׁ בָּהֶן כַּשְׁפִּיפֶרֶת הַנֶּחֱד וּמוֹחַר לַעֲבֹל בָּהֶם אִם הֵן טְהוֹרִין וְאִם רָשִׁי דְּהִי יְהִימ' וְל'ע.

סבילה עד שהיה
 מעורבים מה שבמקום
 עד המים שבחור הדלי
 כשפוטת הנור, ואם אין
 שם זה המעורר הליכי כיוון
 שהיה טהור חולק הדמים
 כיוון כותל בתוך הפתקה.
 נאמר לרוב אל
 ודרכה כנאמ. ומקשה
 מ"ט א מהטעמן לתרומה
 אלא מהטעמן ובקדש
 א מהטעמן גורמין
 בקדש כשאם טבול מומין
 ועוירות ככל שהנור
 שצוין כשפוטת הנור
 בתרומה נמי נגזר יריק
 רבא כ מהטעמן בתרומה
 ככל בתור כלי בתרומה
 לחברים מהטעמן ויריע
 הוא אתו אטבול ככל
 שאל אבוי מהטעמן
 קדש ומקשני א הכי
 הנור נגזר וינאי
 לחבר שניתי לוי יריק
 ולא אתי למשעט. ומקשני
 בקדש מהטעמן דלמא את
 ליה עם הארץ דטביל
 כל בתור לוי שפוי
 של בתור הנור. ומקשני
 תרומה נמי נגזר משום
 עומה הארץ. ומקשני כיון
 שאמר ע"ה את סבוליו
 בתרומה אף מקביל
 הינו לזכין לא אכפת
 לך. א הכי בקדש נמי לא
 נקבל מטייל תסור לוי
 תסבולות בתור לוי בקדש
 כמו שמהמין בתרומה.
 ופוקטן אלא נקבל
 מטייל הדרת לוי בקדש
 ופוקטן איבה על התחביון
 שפאסיו יבא וכן אן
 אנו מבני ישראל שאינם
 מאמינים אתנו. אי חישת
 משום אהבה ע"ה אפילו
 בתרומה נידוש. ופוקטן
 בתרומה אף חישתה
 אלא יקבל הכהן
 רבא ממנו דרך ונתנה
 לכהן כמחור אלה
 הקדש לא יכול למהביה
 אלא לחבר ועלתה משום
 איבה ע"ה א מהטעמן
 אפילו בתור לוי מטייל
 לזכור לחברים ד יוס
 הוא דחישת ישראל של
 יוס וכו' יוס מקבילין
 עדותה של ע"ה. ומקשני
 וחוב ויתחש לשללה
 דלאמ שאיל חבר ליה
 גמ'א לא שאיל. והא
 מהמנין ששקדוהא את
 הכלי שחרוהו לו ולו
 אלמא שאלו חברים כהם.
 ופוקטן יבא שאליו
 ויחבנה לרמוז ומטבילין

שטף ישמע שפיר ויטענול
 עפי מבאנולעס ומשקין ווא
 מאז אינא למימר הרי יכול
 ואי לגורכן למה יענול להו

לעצמו מטהרנו אבל נטהר את הכלי שמהרתו
 לך ולו תניא א"ר יהושע בושני מדבריהם
 ב"ש אפשר א"שה לשה בעריבה א"שה
 ועריבה טמאין שבעה ובצק טהור ל"לוגין
 מלא משקין [לוגין] טמא טומאת שבעה
 ומשקין טהורין נטפל לו תלמיד אחד
 מתלמידי ב"ש אמר לו אומר לך טעמן של
 ב"ש אמר לו אמור אמר לו כלי טמא חוצץ או
 אינו חוצץ א"ל אינו חוצץ כלי של עם הארץ
 אינו או מדיב טמא לו מימא נזה אפד טומא

טמא או טהור אמר לו טמא ואם אהרן אומר
לו טמא כלום משגיח עליך ולא עוד אלא
שאם אתה אומר לו טמא אומר לך שלי
טהור ושלך טמא וזהו טעמן של ב"ש מיד
הלך ר' יהושע ונשתטח על קברי ב"ש אמר
נעניתי לכם עצמות ב"ש ומה סתומות שלכם
כך מפורשות על אחת כמה וכמה אמרו כל
ימיו יהושעו שנינו מפני תעניתיו קתני
מיהת לך ולו אלמא שאלנין מנייהו ובי
שיילני מנייהו מטבלינן להו אי הכי ניהדרו
להו ב"ה לב"ש כי שאלנין מנייהו מטבלינן
להו הטמא מת בעי הזאה ג' וז' ומנא לז'
ומי לא מושלי אינשי ואטבילה לא מהימן
והתניא נאמנין עמי הארץ על טהרת טבילת
טמא מת אמר אבוי ל"ק הא כגופו הא
בכליו רבא אמר אידי ואידי בכליו ולא
קשיא הא דאמר מעולם לא הטבילתי כלי
בתוך כלי והא דאמר הטבילתי אבל לא
הטבילתי בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד
והתניא נאמן עם הארץ לומר פירות לא
הוכשרו אבל אינו נאמן לומר פירות
הוכשרו אבל לא נטמאו ואגופו מי מהימן
והתניא חבר שבא להוות מזין עליו מיד
עם הארץ שבא להוות אין מזין עליו עד

שעשה בפנינו שליש ורביע אלא אמר
אבי מתוך חומר שהחמרת עליו בתחילתו
הקלת עליו בסופו: ^אאחורים ותוך: מאי
אחורים ותוך כדתנן ^בכלי שנמא אחוריו
במשקין אחוריו טמאין תוכו אוגנו אוזנו וידיו
טהורין נטמא תוכו כולו טמא: ויהי הצביטה
וכו': מאי בית הצביטה א"ר ^גבית הצביטה אמר
שמואל מקום שצובטו וכן הוא אומר ויצבתי
לה קלי רבי ^דאסי א"ר ^היוחנן מקום שנקבי
הדעת ^וצובעין תני רב ביבי קמיה דר"נ כל
הכלים אין להם אחורים ותוך אחד קדשי
המקדש ואחד קדשי הגבול א"ל קדשי הגבול
ותוך ובית הצביטה לתרומה דלמא לחול
קאמרת אדכרתן מילתא דאמר רבה בר
שנו כאן שש ראשונות בין לקודש בין

הקדוש אחרונות קדוש אבל לא לחיות
הנושא את המדרס נושא את התרומה
מאי טעמא לא ימשום מעשה שהיה דא
מעשה באחד שהיה מעביר חבית של
קשים כדאמרין פרק אלו מומין (בבבא מצירא דף ל"ג. וס'):
ועה סביב ונמנין בתוך הקיבול מומין וחדל והקשה
ווצר לחמוק ולומר דכ"י פ"י הממני אחרים ומוק הצנ
נעמא אחריו א"כ לפירוט זה רב יהודה אמר שמואל ורבי

והא בבבא. והא דתניא נאמן כדאמר
זין כלי בתוך כלי הטבליהם והיה כפי
וכדתיא נאמן ע"ה לומר פירות הללו
אבל לא נטמאו הכא נמי נאמן לומר
פירות תודי נאמן אקשינן ואבדוהי
מדי. ע"ה שבא להוות אי מזין עליו
ושאי מזין עליו ע"ה שיעשה שליש

(א) וְתִסְפָּא לְהַלֵּית פִּיָּהּ (א)
 (ב) וְאִלְמִית פִּיָּה מִדָּךְ (א)
 (ג) וְשֶׁ בְּמַטְנֶה וְלִקְמֵן כֹּהֲנִי (א)
 (ד) וְיִירֵד נָכוֹן (ב) בְּחִסּוֹת נָכוֹן
 (ה) וְלִים פִּיָּה מִי נִדָּה יִזָּא
 (ו) מִכּוֹרֹת לֵאמֹר (ז) וְעֵי פִיָּה
 (ח) מִן עֲצִיר עֶרֶךְ בִּצְמָן (זכֵּן)
 (ט) וְדָף אֶחָד (ח) וְלַעֲלֵי כֹהֵן

הַגְהוֹת הַב"ח
 (א) רִשִׁי ד"ה אֵין לֵהס
 וְחִסּוֹרִים אֵין מִלּוֹק שֶׁל
 וְחִסּוֹרִים יִתְרוֹק לֵהס
 : 436

[illegible][illegible]

ואין דרך בני אדם ליגע בו
ואין שותין ממקום שכל
הכלים יש להם אחוריים
בם כשינה שישנים עליהן
ליהן. ותנן נמי כל הכלים
ות. ר' מאיר אומר לידיים
הכוס טמאין ואחיו כביה

[illegible]

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

בג.

עין משפט
נר מצוה

ב א מ"י פ"ב מהל' שאל
לכות המעלות ה"א:
בא ב מ"י פ"ב מהלכות
פרה ארומה ה"ב:
ג (מ"י) פ"ב מהלכות
כב ד מ"י פ"ב מהלכות
לכות המעלות
ה"ב:
כג ה ו ז ח מ"י פ"ב
ה"ב:
כד ט מ"י פ"ב מהלכות
פרה ארומה ה"ב:
כה י מ"י פ"ב מהלכות
ה"ב:

מוסף רש"י

ויעבירם
ובספינה משום מעשה
שהיה בירדן ובספינה
ועתה בלדמיון לקמן
וירדקם לצד
אחר. על הכר, דהיינו נמי
דומה דקפיהם שפוטין
בירדן על פי המים (שם).
ולא ירדקם ע"ג בהמה.
מקור ירדקם דהיינו נמי
דומה דקפיהם שפוטין
השפלה יושב במקומו
ויפוטין נטולו ופוטין
יפוטין פעמים שאל
נשקם ונגועת בקרקע
(שם). אלא אם כן היו
הגליון של ענין נוגע
במים בקרקע (שם). על גבי
הגשר. ללדמיון שפוטין
הוא והלכות המעלות
כל שנה בגליון ואלו דומה
לפניהם (שם). לא אסור
אלא בירדן ובספינה.
ולא שם אסור נטות.
דמורה גמורו מתחלה
אין להם גמור אלא מתן
המלכות (שם). תחוב
בקרקעיהם של ספינה.
והאסור להלך על מלכות
עליה ועלמא יבחרו (שם).

רבינו חננאל

והחטאת קדשי קדשים
אין כרן השניין בסוף
פרק של מעלה מה סוף
מעלה אחת הן חשבוין.
בג"י צ"ה ובג"י תפוחין
אכילת תרומה
כולן מדרש לקדש וכו'
וזהו: מעלה חמישית
שקדש מותר מטבול
ומגבד ואח"כ קדש
שחבל הקדש בכל
חיישין משום חצצה
לקדש אבל בחורמה קדש
ואח"כ מטבול. וקיי"ל
גיטא אחת קדשה חוצצת
שלש איין חוצצות שאין
הנדרות בקשירה והמים
באין בזה כיש חבל
שיאנו הדין כל כך חבלים
באין ולגבי קדש מעלה
בעלמא: מעלה שישת
כלים הנגמירין בטהרה
צריכין טבילה לקדש אבל
לא לתרומה אוקימנא כגון
נחתה ציטורה של רוק
מפי ע"ה קודם שיגמור
ונשאר אותו הדין לאחר
שיגמור. ואמאי אוקימנא
הכי (שם).
דקמי נסדית לא מקביל
טומאה ובתר גמירתה חב
מזה וזהו בהו לא נהנהו
ציטורה של רוק מפי
עליה ונשאר הדין עליה
לה. וצריכין טבילה ולא
בעי הערב שמש מולא
מפשי במתוהין הערב
שמש אלא טבילה בלבד.
ואמרין גיטא מהני' (ל)
דלא כר' יהושע דתנין
שפירת שחבתה למי
חטאת רבי אליעזר אומר
יטבול מיד. ר' יהושע

ונפסקה רצועה של סנדלו.
והוא רצועה לאו כלי הוא
מדלגה שרין ליה לנטול
בפרק אלו קשרים (שם דף ק"ב).
אזיזי (ק"א) חז"ל בתר רב יוסף
ומוכח דלדקור לנטולת אלמא לאו
מנא הוא לרין למימר כגון דנשתייר
בזה רצועה דלכא מנא לדקור
יכול להחזירו ומיהו בירושלמי מצינו
ונפסקה סנדלו:

לא ישא אדם מי חטאת. ופאילו
רצון דלא נעו כמעשה שהיה
מ"מ לא אחמר מיהא לקדש רק
לחטאת: מות החוב בקרקעיה
ש' ספינה. והא דלמר בפרק דס
חטאת (דף ק"ג). מי חטאת
שנעמלו מטריין שכן נדה מקבלת
הוא היינו בשאר טומאות אכל
בטומאת מת נפסלו:

לעולם דגמרינהו חב. הנהא
לכאול על הטרות קודש
משום ציטורא דע"ה איכא שאינו
אולכ על הטרות הקדש רק על הטרות
מחומה שטרותה טומאה היא אלא
הקדש ואי אין ציטורא דחבר טמא
מוקמיין ליה דע"ה ממש והיה קשה
למורי אלמא מוקמיין הכי לוקמי אפי'
בחדר עמנו ויטמא מחמת הציטורא
דמסקה נינהו ויטמא הכל מחמת
הדיס דשניתי הן * ונראה לו דידים
שניות הן אין להם דכר' דלדוריהם
רק דרצון וידים מטמא כלי ומסקה
דרצון והיה ליה מעלות דמצימא
ולא דמצימא:

טבילה אין הערב שמש א.
מדלגה מנא בדיחא וכי
תימא א"כ הייתי אומר לתרומה
טבילה מיהא צריך וי"ל דליכא לנטעי
דכתיב דא"כ לימא דכדא צריכין
טבילה לתרומה הערב שמש לקדש.

ה"ר אלחנן:
שפופרת שחבתה לחטאת.

והא דלמרי' (יומא ב).
כל מעשה היו נעשין ככלי גללים כלי
אזכנס כלי אדמה והכל שפופרת של
עץ הוא וכן תנא' ללוחית שהניחה
מגולה ומלאה מכוסה וסמס ללוחית
של חרס הסם דוקא דשעת מעשה
בתוך ו' ימים לפי שהיו מקילים
לעשותה' במעורבי שמש היו מחמירין
זה שאר חומרות דלא לזלזלו זה אכל
בשאר ימים אין לחוש:

מטמאין היו את הכהן השורף
את הפרה. פרש"י
נוגעים היו זו שרץ אף בתוספתא
לא משמע ליה רק בנגע עמנו
לחוד והכתיב תניא בתוספתא כל ו'
ימים היו אחיו הכהנים רגילין לפרש
הימנו וזיוס השמיני היו נוגעים בו
ומטמאין אותו וסחרין ומטבילין אותו
ונעשית בטבול יום ח"ל בתוספתא
מעשה בלדוקי הכהן שציקס לשורף
את הפרה והיה רואה לשורפה
במעורבי שמש ושמע רנן יומין בן
זכאי וסמן ידיו עליו ואמר לו אישי
כ"ג כמה נאה לך להיות כהן גדול
ידך וטבול כו' נהי שאין הלדוקין
הכל רואין לדברי חכמים שנגע ע"ה

עשאוה בטמא מת בו' ש"ה. כלומר
דמגילה דשמי טבילות יש אחת לפני
הואה ואחת לאחר הואה:

י"א

ונפסקה רצועה של סנדלו.
והוא רצועה לאו כלי הוא
מדלגה שרין ליה לנטול
בפרק אלו קשרים (שם דף ק"ב).
אזיזי (ק"א) חז"ל בתר רב יוסף
ומוכח דלדקור לנטולת אלמא לאו
מנא הוא לרין למימר כגון דנשתייר
בזה רצועה דלכא מנא לדקור
יכול להחזירו ומיהו בירושלמי מצינו
ונפסקה סנדלו:

לא ישא אדם מי חטאת. ופאילו
רצון דלא נעו כמעשה שהיה
מ"מ לא אחמר מיהא לקדש רק
לחטאת: מות החוב בקרקעיה
ש' ספינה. והא דלמר בפרק דס
חטאת (דף ק"ג). מי חטאת
שנעמלו מטריין שכן נדה מקבלת
הוא היינו בשאר טומאות אכל
בטומאת מת נפסלו:

לעולם דגמרינהו חב. הנהא
לכאול על הטרות קודש
משום ציטורא דע"ה איכא שאינו
אולכ על הטרות הקדש רק על הטרות
מחומה שטרותה טומאה היא אלא
הקדש ואי אין ציטורא דחבר טמא
מוקמיין ליה דע"ה ממש והיה קשה
למורי אלמא מוקמיין הכי לוקמי אפי'
בחדר עמנו ויטמא מחמת הציטורא
דמסקה נינהו ויטמא הכל מחמת
הדיס דשניתי הן * ונראה לו דידים
שניות הן אין להם דכר' דלדוריהם
רק דרצון וידים מטמא כלי ומסקה
דרצון והיה ליה מעלות דמצימא
ולא דמצימא:

טבילה אין הערב שמש א.
מדלגה מנא בדיחא וכי
תימא א"כ הייתי אומר לתרומה
טבילה מיהא צריך וי"ל דליכא לנטעי
דכתיב דא"כ לימא דכדא צריכין
טבילה לתרומה הערב שמש לקדש.

ה"ר אלחנן:
שפופרת שחבתה לחטאת.

והא דלמרי' (יומא ב).
כל מעשה היו נעשין ככלי גללים כלי
אזכנס כלי אדמה והכל שפופרת של
עץ הוא וכן תנא' ללוחית שהניחה
מגולה ומלאה מכוסה וסמס ללוחית
של חרס הסם דוקא דשעת מעשה
בתוך ו' ימים לפי שהיו מקילים
לעשותה' במעורבי שמש היו מחמירין
זה שאר חומרות דלא לזלזלו זה אכל
בשאר ימים אין לחוש:

מטמאין היו את הכהן השורף
את הפרה. פרש"י
נוגעים היו זו שרץ אף בתוספתא
לא משמע ליה רק בנגע עמנו
לחוד והכתיב תניא בתוספתא כל ו'
ימים היו אחיו הכהנים רגילין לפרש
הימנו וזיוס השמיני היו נוגעים בו
ומטמאין אותו וסחרין ומטבילין אותו
ונעשית בטבול יום ח"ל בתוספתא
מעשה בלדוקי הכהן שציקס לשורף
את הפרה והיה רואה לשורפה
במעורבי שמש ושמע רנן יומין בן
זכאי וסמן ידיו עליו ואמר לו אישי
כ"ג כמה נאה לך להיות כהן גדול
ידך וטבול כו' נהי שאין הלדוקין
הכל רואין לדברי חכמים שנגע ע"ה

ונפסקה רצועה של סנדלו.
והוא רצועה לאו כלי הוא
מדלגה שרין ליה לנטול
בפרק אלו קשרים (שם דף ק"ב).
אזיזי (ק"א) חז"ל בתר רב יוסף
ומוכח דלדקור לנטולת אלמא לאו
מנא הוא לרין למימר כגון דנשתייר
בזה רצועה דלכא מנא לדקור
יכול להחזירו ומיהו בירושלמי מצינו
ונפסקה סנדלו:

לא ישא אדם מי חטאת. ופאילו
רצון דלא נעו כמעשה שהיה
מ"מ לא אחמר מיהא לקדש רק
לחטאת: מות החוב בקרקעיה
ש' ספינה. והא דלמר בפרק דס
חטאת (דף ק"ג). מי חטאת
שנעמלו מטריין שכן נדה מקבלת
הוא היינו בשאר טומאות אכל
בטומאת מת נפסלו:

לעולם דגמרינהו חב. הנהא
לכאול על הטרות קודש
משום ציטורא דע"ה איכא שאינו
אולכ על הטרות הקדש רק על הטרות
מחומה שטרותה טומאה היא אלא
הקדש ואי אין ציטורא דחבר טמא
מוקמיין ליה דע"ה ממש והיה קשה
למורי אלמא מוקמיין הכי לוקמי אפי'
בחדר עמנו ויטמא מחמת הציטורא
דמסקה נינהו ויטמא הכל מחמת
הדיס דשניתי הן * ונראה לו דידים
שניות הן אין להם דכר' דלדוריהם
רק דרצון וידים מטמא כלי ומסקה
דרצון והיה ליה מעלות דמצימא
ולא דמצימא:

טבילה אין הערב שמש א.
מדלגה מנא בדיחא וכי
תימא א"כ הייתי אומר לתרומה
טבילה מיהא צריך וי"ל דליכא לנטעי
דכתיב דא"כ לימא דכדא צריכין
טבילה לתרומה הערב שמש לקדש.

ה"ר אלחנן:
שפופרת שחבתה לחטאת.

והא דלמרי' (יומא ב).
כל מעשה היו נעשין ככלי גללים כלי
אזכנס כלי אדמה והכל שפופרת של
עץ הוא וכן תנא' ללוחית שהניחה
מגולה ומלאה מכוסה וסמס ללוחית
של חרס הסם דוקא דשעת מעשה
בתוך ו' ימים לפי שהיו מקילים
לעשותה' במעורבי שמש היו מחמירין
זה שאר חומרות דלא לזלזלו זה אכל
בשאר ימים אין לחוש:

מטמאין היו את הכהן השורף
את הפרה. פרש"י
נוגעים היו זו שרץ אף בתוספתא
לא משמע ליה רק בנגע עמנו
לחוד והכתיב תניא בתוספתא כל ו'
ימים היו אחיו הכהנים רגילין לפרש
הימנו וזיוס השמיני היו נוגעים בו
ומטמאין אותו וסחרין ומטבילין אותו
ונעשית בטבול יום ח"ל בתוספתא
מעשה בלדוקי הכהן שציקס לשורף
את הפרה והיה רואה לשורפה
במעורבי שמש ושמע רנן יומין בן
זכאי וסמן ידיו עליו ואמר לו אישי
כ"ג כמה נאה לך להיות כהן גדול
ידך וטבול כו' נהי שאין הלדוקין
הכל רואין לדברי חכמים שנגע ע"ה

ונפסקה רצועה של סנדלו.
והוא רצועה לאו כלי הוא
מדלגה שרין ליה לנטול
בפרק אלו קשרים (שם דף ק"ב).
אזיזי (ק"א) חז"ל בתר רב יוסף
ומוכח דלדקור לנטולת אלמא לאו
מנא הוא לרין למימר כגון דנשתייר
בזה רצועה דלכא מנא לדקור
יכול להחזירו ומיהו בירושלמי מצינו
ונפסקה סנדלו:

לא ישא אדם מי חטאת. ופאילו
רצון דלא נעו כמעשה שהיה
מ"מ לא אחמר מיהא לקדש רק
לחטאת: מות החוב בקרקעיה
ש' ספינה. והא דלמר בפרק דס
חטאת (דף ק"ג). מי חטאת
שנעמלו מטריין שכן נדה מקבלת
הוא היינו בשאר טומאות אכל
בטומאת מת נפסלו:

לעולם דגמרינהו חב. הנהא
לכאול על הטרות קודש
משום ציטורא דע"ה איכא שאינו
אולכ על הטרות הקדש רק על הטרות
מחומה שטרותה טומאה היא אלא
הקדש ואי אין ציטורא דחבר טמא
מוקמיין ליה דע"ה ממש והיה קשה
למורי אלמא מוקמיין הכי לוקמי אפי'
בחדר עמנו ויטמא מחמת הציטורא
דמסקה נינהו ויטמא הכל מחמת
הדיס דשניתי הן * ונראה לו דידים
שניות הן אין להם דכר' דלדוריהם
רק דרצון וידים מטמא כלי ומסקה
דרצון והיה ליה מעלות דמצימא
ולא דמצימא:

טבילה אין הערב שמש א.
מדלגה מנא בדיחא וכי
תימא א"כ הייתי אומר לתרומה
טבילה מיהא צריך וי"ל דליכא לנטעי
דכתיב דא"כ לימא דכדא צריכין
טבילה לתרומה הערב שמש לקדש.

ה"ר אלחנן:
שפופרת שחבתה לחטאת.

והא דלמרי' (יומא ב).
כל מעשה היו נעשין ככלי גללים כלי
אזכנס כלי אדמה והכל שפופרת של
עץ הוא וכן תנא' ללוחית שהניחה
מגולה ומלאה מכוסה וסמס ללוחית
של חרס הסם דוקא דשעת מעשה
בתוך ו' ימים לפי שהיו מקילים
לעשותה' במעורבי שמש היו מחמירין
זה שאר חומרות דלא לזלזלו זה אכל
בשאר ימים אין לחוש:

מטמאין היו את הכהן השורף
את הפרה. פרש"י
נוגעים היו זו שרץ אף בתוספתא
לא משמע ליה רק בנגע עמנו
לחוד והכתיב תניא בתוספתא כל ו'
ימים היו אחיו הכהנים רגילין לפרש
הימנו וזיוס השמיני היו נוגעים בו
ומטמאין אותו וסחרין ומטבילין אותו
ונעשית בטבול יום ח"ל בתוספתא
מעשה בלדוקי הכהן שציקס לשורף
את הפרה והיה רואה לשורפה
במעורבי שמש ושמע רנן יומין בן
זכאי וסמן ידיו עליו ואמר לו אישי
כ"ג כמה נאה לך להיות כהן גדול
ידך וטבול כו' נהי שאין הלדוקין
הכל רואין לדברי חכמים שנגע ע"ה

ונפסקה רצועה של סנדלו.
והוא רצועה לאו כלי הוא
מדלגה שרין ליה לנטול
בפרק אלו קשרים (שם דף ק"ב).
אזיזי (ק"א) חז"ל בתר רב יוסף
ומוכח דלדקור לנטולת אלמא לאו
מנא הוא לרין למימר כגון דנשתייר
בזה רצועה דלכא מנא לדקור
יכול להחזירו ומיהו בירושלמי מצינו
ונפסקה סנדלו:

לא ישא אדם מי חטאת. ופאילו
רצון דלא נעו כמעשה שהיה
מ"מ לא אחמר מיהא לקדש רק
לחטאת: מות החוב בקרקעיה
ש' ספינה. והא דלמר בפרק דס
חטאת (דף ק"ג). מי חטאת
שנעמלו מטריין שכן נדה מקבלת
הוא היינו בשאר טומאות אכל
בטומאת מת נפסלו:

לעולם דגמרינהו חב. הנהא
לכאול על הטרות קודש
משום ציטורא דע"ה איכא שאינו
אולכ על הטרות הקדש רק על הטרות
מחומה שטרותה טומאה היא אלא
הקדש ואי אין ציטורא דחבר טמא
מוקמיין ליה דע"ה ממש והיה קשה
למורי אלמא מוקמיין הכי לוקמי אפי'
בחדר עמנו ויטמא מחמת הציטורא
דמסקה נינהו ויטמא הכל מחמת
הדיס דשניתי הן * ונראה לו דידים
שניות הן אין להם דכר' דלדוריהם
רק דרצון וידים מטמא כלי ומסקה
דרצון והיה ליה מעלות דמצימא
ולא דמצימא:

טבילה אין הערב שמש א.
מדלגה מנא בדיחא וכי
תימא א"כ הייתי אומר לתרומה
טבילה מיהא צריך וי"ל דליכא לנטעי
דכתיב דא"כ לימא דכדא צריכין
טבילה לתרומה הערב שמש לקדש.

ה"ר אלחנן:
שפופרת שחבתה לחטאת.

והא דלמרי' (יומא ב).
כל מעשה היו נעשין ככלי גללים כלי
אזכנס כלי אדמה והכל שפופרת של
עץ הוא וכן תנא' ללוחית שהניחה
מגולה ומלאה מכוסה וסמס ללוחית
של חרס הסם דוקא דשעת מעשה
בתוך ו' ימים לפי שהיו מקילים
לעשותה' במעורבי שמש היו מחמירין
זה שאר חומרות דלא לזלזלו זה אכל
בשאר ימים אין לחוש:

מטמאין היו את הכהן השורף
את הפרה. פרש"י
נוגעים היו זו שרץ אף בתוספתא
לא משמע ליה רק בנגע עמנו
לחוד והכתיב תניא בתוספתא כל ו'
ימים היו אחיו הכהנים רגילין לפרש
הימנו וזיוס השמיני היו נוגעים בו
ומטמאין אותו וסחרין ומטבילין אותו
ונעשית בטבול יום ח"ל בתוספתא
מעשה בלדוקי הכהן שציקס לשורף
את הפרה והיה רואה לשורפה
במעורבי שמש ושמע רנן יומין בן
זכאי וסמן ידיו עליו ואמר לו אישי
כ"ג כמה נאה לך להיות כהן גדול
ידך וטבול כו' נהי שאין הלדוקין
הכל רואין לדברי חכמים שנגע ע"ה

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה כד.

עין משפט
גר מצוה

אָנװײַ פֿינף מהלכות אבות
הטומאות ה' (ח)
ל ב ג מײַ פֿינף מהל'
שאר אבות הטומאות ה'':
לא ד מײַ שס ה' יא
ופינף הלכה ד:
לב ה ו מײַ שס פינף
הלכה ד:
לג ז ח מײַ שס פֿינף
הלכה י"ג ופס"ח שס
הלכה ז:
הלכה ז:

תורה אור השלם

ו. והבשר אשר יגע בכל
טמא לא יאכל בָּאֵשׁ
יִשְׂרָאֵל וְהַבָּשָׂר כֹּל טָהוֹר
יֵאָכֵל בָּשָׂר: ויקרא ו' יט

רבינו חננאל
טמא במקצתו שטימא
את כולו וקחני הוסיף
ר' עקיבא אלמא צירוף
דרבנן הוא ופריך ר"ל
אליבא דרבי חנין לעולם
צירוף דאורייתא ור'
עקיבא שירי מנחות אתא
לאשמעינן דמדאורייתא
דבר הצריך לכלי כלי
מצופו שצריך צורך לכלי
עצמו וכלי עומקו וכלי חנו

חטאת מדרבנן דאינו קודש אלא חול כדמוכח בהתכלת (מנחות דף נב. וסע) שאין מועלין בפרה וקטני הוסיף ר"ע דמשמע דהוי דרבנן כמו רישא כדדייק הכא והשתא מתקומא דרשה דמייתי בכולי הש"ס והבשר לרבות עזים ולבונה כר"י דפרק המנחות והנסיס (סג.

דף קכ: וסס) דל"י לרצנן הא משמע
אף בשר בשר שמיטת ים לה פדיון
ומיהו יכילנא לאוקומי כרצנן
ובהקדשו ככלי וכדמוקמין לה בפסח'
אף איכא לדחות דלא קאי רק אלכונה
ולא אעצין קמי בריש המנחות והאכסים
פ"י בשם ה"ר' דעיקר קרא לא קאי
רק אלכונה אצל אעצין לא הוי רק
אסמכתא בעלמא יהתם הארכמי ולא
שיך הכא ואין להביא ראיה מהא
דלא חשיב עצין בפירק שני דמעילה
(דף טו.) כי חשיב איין הוכשר ליפסל
בטבול יום וכמוחסי כפרה משים דלא
שיך שני פירול קרי בכולהו ובהקטרה
דלא קרנן גמור הוא"ל)

דאורייתא י"ח תוך מצרף.
הקסה הר"ר אלממן
אמאי לא קאמר כגון שצברו בכלי חול
דאורייתא כלי שרת מנזק ואל של
חול דעצמן דומיא דקף ואע"פ שיש
לו תוך וצ"ע:

מנין לרביעי בקדש שהוא פסול.
פס"ו ולמ"ד דיו הני מעלות
דרבנן ניתבו ולא לאורייתא והאי
דקאמר ולמדנו שלשי מן התורה
מילתא בעלמא הוא ולא קאלמא נמי
מקי' אלא מלמא בעלמא הוא ונפק'
דפסחים (דף יט.) פ' רש"י גבי היא
דר' יוסי ור' שמעון דלזן משקה
מטמא בחולל ואין טומאה עושה
כיוצא בה היכי אשכחן רביעי בקדש
אלמא ודאי דרבנן הוא ונמיא דליה
דמילתין חשיב גבי מעלות דרבנן
במרייתא וקשה לר"י לר' חנין דלית
ליה צירוף כלי לאורייתא וקמשיב
ליה גבי מעלות דרבנן ולר' יוחנן דלית

לֵאמֹר לִירוֹף דִּרְבָּנָן הוּא הָא מוֹקִי לָהּ כִּרְ עֻקְבָּא וּרְעַ עֻקְבָּא שְׁלִישִׁי
 וְכַחֲזוּלִין לְדֹאֲרִייתָא וְאִי רִבְעִי בְּקֶדֶשׁ נִמְי לְדֹאֲרִייתָא קְרִי כֹאן וְהַבְּשָׁר
 יִגַּע כָּל טַמֵּא לֹא יֵאָכֵל דְּמִי לֹא עֲסָקִין דְּנֶגַע וְכו' וְחִיזָן
 הַדְרָא דְקָרִי לְהוּ דִּרְבָּנָן מִשּׁוּם דְּלֹא מִשְׁכַּח לֵה לְחֻלִּין שְׁנַעְשׂוּ עַל
 עֲטֻהֶתּוֹת הַקֶּדֶשׁ [דְּהוּ לְדֹאֲרִייתָא] וְכֵן אִרְתָּא דְּמִשְׁכַּחַת לֵה לְרִבְעִי בְּקֶדֶשׁ
 [לְדֹאֲרִייתָא] ע"י עֲשִׂים וּלְבִנְיָה דְּטַמְאִין ע"י חִיבַת הַקֶּדֶשׁ וְכִי מִיבְעִי
 לֵאמֹר לְרַ"ל בְּצִרְדִּי שֶׁל מִנְחֹת (מִנְחֹת דָּף קכ:) אִי מוֹנִין בּו רִאשׁוֹן
 וְשֵׁנִי אִי לֹא דְאִי מִהֵי חִיבַת הַקֶּדֶשׁ לְמִנְחֹת בּו רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי לְמִ"ד
 אֵלֶּיךָ אוֹכֵל מִטַּמֵּא אוֹכֵל פְּשִׁעָא לֵה הֵא הֵא קֶשֶׁה לְהִרְרִי אֲלֻמָּן
 וְלַפְּרִיחִי דְּמוֹקִי ע"י עֲשִׂים וּלְבִנְיָה וְכִי עֵיפִישׁ מֵאוֹכֵל גְּמוּר דְּלֹא
 אֵהֵי חִיבַת הַקֶּדֶשׁ לְמִימֵי בֵּיה רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי:

בחיבוריו שנו פרש"י שנשעה שחיד טעמא נוגעת לטעורה
היתה טעורה נוגעת לקדש וקשה לפי דל"כ השניה
מחנה טעמא כלל והקדש טעמא מחמת גזרה שמה יגע בראשונה
וידע"ה"ק הא טעמא ידו אחת חבירתה טעורה ובקדש בחבילותו
ידו יד אחת נוגעת בספר והפסלה יד האחרת הנוגעת בה תדון
טעמא חבירתה ועושה אותה שניה נוגעת מוקמינן לה בשמעתין הכי
אמרינן טעם לא תהיה שלשית אלא דחיל דגזרינן שמה נגעה בספר
וסתפח המטביל את ידו אחת מהן כל טהרות שעשה בטעורה עד
ע דנלא נגיעה מטעמה לה והשתא יתכן דהוי מעלה לה יוסי
ותר משלישי לכן אינה מטעמה רק קדש דעושה רביעי וליה ליה יד
אחא לחנון אמאי חשיב האי מעלה קדשי? האי הוה בכלל רביעי בקדש
ו לחין גופו נעמא אלא מאז מטעמה גס ידו נמי לא קמ"ל:

לא מטמאה אף בחיבורין לא נחית לכו רבותא אלא רבותא דקדש:
י לנו בך אם יפסל אבל לרש לקיש דאמר דוקא ידו מוקי
ימי ידיו טמאה מטמאה קדש דשניה היא אף טעורה נמי וכן
לטמא משמע דמטיקרא סבירא ליה לטמא בשם רבינו שמואל:
דמנ

לא נגמרה טהרתה וכמא יא לתרומה הא כתיב ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדש. התרומה שגם היא נקראת קדשים. אלא לאו כטהרת קדשים הכתוב מדבר עכשיו שלשיתשיעשה רביעי בקדש וזו היא מעלת הקדש על התרומה: מעלה שמינית יהיה מטמא לא. ומוחבב אביי עלה יד נגובה מטמאה לחברתה לקדש וכו'. ואע"ג דלא פריך רב

גַּלְגַּל נִזְרָא. לְהֵא שְׂדוֹת ד'ר' עֵקִיבָא דַּמְדַּרְבְּנָן אֲלֵא לְסוּלֵת שַׁל שִׁירִי מִנְחָה: דְּאֵלּוּ מְדַארוּיִיחָא הַלְרִיךְ לְכָל. דּוּמִיֵּא דְקִטְוִירֵת שִׁבְכָּא דְאִירִי צֶה קָרָא כְּלִי מִזְרָסוֹ וּשְׁאִינּוֹ צִיךְ לְכָל כְּגוֹן שִׁירִי מִנְחָה שְׁהֵן אֲרִילֵת כְּהֵן אֵין הַכְּלִי מִזְרָסֵן: מֵאִי אִיכָא לְמִימֵר. הִרִי צִיבִין

לכלי: קרטבלא. עור שלק: ופלינא
הא דר' תנין. דאמר לעיל צירוף
דאורייתא דא"ר חייא בר אבא:
מחובר כפורים נשר לתרומה ופסול
לעקדש. ציננות ילפינן לה מתפלה
בפרק הערל (דף עז:): שלשי
שפסול בתרומה. כדנפקא לן ק"ו
במשכת סוטה (דף כט. ע.) ומה טעם
שום שמומר במעשר אקור בתרומה
דיו שפסול במעשר אינו דין שיעשה
שלשי בתרומה (ה): אינו דין שיעשה
לרביעי לקדש. וא"ת דיו לצא מן
הדין להיות כנדון אי"כ ק"ו לא תריך
שפיר למדנו שלשי לקדש מן הפסיה
ההיא והיה לרביעי ק"ו לא אמרין דיו
לצא מן הדין להיות כנדון דאמרין
בנבא המא (דף סה. ע.) ומה"נ נמי

בקרש שלישי שפסד
שיעשה רביעי לקרש
מן התורה ורביעי ב
התורה 'מנין דכתיב
בכל טמא לא יאכל
בשני וקאמר רחמנא
וחומר הא דאמרן: 'ו
כו': אמר רב שזיב
שלא בחיבורין לא
גובה מטמא חבירות
לא לתרומה דברי רב
אומר 'לפסול אבל
בשלמא שלא בחי
דגובה אלא אי אמר
בחיבורין לא מאי רב
נמי אמר ריש לקי

שלא בחיבורין. שלאחר שפירשה מן הטעורה חזרה טעורה ונגעה בקדש טהור ואין יד מטמאה חזירתה לעשותה אפי' עשיתי לפסול: דנבזה. אפי' שאין בה משקין: למאז אה הקדש. לעשות כדביע: ר' יוסי ור' יהודה אומר. חזירתה פוסלת את הקדש וצריך לה למטמאה: אי אמרה בטלמא שלא בחיבורין. קאמר דמטמאה היינו רבותא דנגובה (ד) ואע"ג דנגובה היא כשנגעה בזה ואין לחוש שמה נגעה יד הטעורה במשקין שבעממה שהן ראשונים לכל הפסול את התרומה מטעם משקין להיות מחילה והורא לה הך דד נמי שניה מחמת המשקין כמו חזירתה אפילו הכי מטמאה למעלה דרבנן היא שהיד מטמאה את חזירתה להעשות שניה ממותה לקדש אלא אי אמרת אחרין אלא בחיבורין וטעמא דלמא נגע טמא לקדש מאי רבותא דנגובה אטו יד מקמייתא לא מטמיה לה לקדש בלא משקין אלא שניה היא:

[illegible]

מי לא עסקינן דבגז בשני. מי לא מצינן למישמע מינה דאפילו נגע בשני נמי קאמר לא
 מי איקרי טמא, דכתיב כל אשר בתוכו יטמא, והאי בגזר שלמים כתיב, דקדש ויטהר (ספוטו שם).
 ובורח שנו. פי' כגון שחיבר ידו לידו האחרת אבל אם לא חיבר היד הטמאה לטהרה

(א) [מנחות כד.] (ב) פסחים
 (ג) [פסחים יח:] (ד) [פסחים
 כט:] (ה) [פסחים כט:] (ו) [פסחים
 כט:] (ז) [פסחים כט:] (ח) [פסחים
 כט:] (ט) [פסחים כט:] (י) [פסחים
 כט:] (יא) [פסחים כט:] (יב) [פסחים
 כט:] (יג) [פסחים כט:] (יד) [פסחים
 כט:] (טו) [פסחים כט:] (טז) [פסחים
 כט:] (יז) [פסחים כט:] (יח) [פסחים
 כט:] (יט) [פסחים כט:] (כ) [פסחים
 כט:] (כא) [פסחים כט:] (כב) [פסחים
 כט:] (כג) [פסחים כט:] (כד) [פסחים
 כט:] (כה) [פסחים כט:] (כו) [פסחים
 כט:] (כז) [פסחים כט:] (כח) [פסחים
 כט:] (כט) [פסחים כט:] (ל) [פסחים
 כט:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שליש וכו' שני שפסול נמנעו אינו דין שיעשה שליש בתרומה ובכין דשלישי פסול לתרומה דין הוא שיעשה רביעי בקדש: (ב) ד"ה דנענע נשני וכו' ככל טמא אפילו נשני ויהא ליה בשור שליש: (ג) ד"ה בחציונות וכו' ולמ"ד לקנות פסול לפסול: (ד) ד"ה לא חזרת וכו' דאף על גב דנעניה:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
 א] גמ' אחתמר נמי אחמר
 ריש לקיש. נ"ב עי' בספר
 טורי אבן מהי האחתמר
 נמי:

מוסף רש"י

מַעֲדוֹתָיו. ע"י
פְּסוּחֵי שָׁמַיָא. מִמֶּנּוּ עֲלִיָּה
בְּקִרְבָּה שְׁתֵּי אֲסוּרָה. וְלֵאמֹר
אֲמִרְתִּי שְׁתֵּי הֵם כְּתוּבִים
שְׁמוֹתָם. וְזֶה מִחוּסֵי
פְּסוּחֵי. וְעֲלִיָּה
הַלְּבָבוֹת קִרְבֵּן, כִּנּוּן וְזֶה
יִלְוֵהוּ. וְעֲלִיָּה
שְׁמוֹתָם. בְּהִרְבֵּה
כְּלִיפִין נִימְנֵם מִקַּח הַעֲרֵל
(עַד). תִּקְרֵי עֲלֵה יִעֲלֵה
אֲדָמָה, נִמְנֵם. הַעֲרֵי שְׁמוֹ
אֲדָמָה. נִמְנֵם. כְּלִיפִין וְזֶה
הַשְּׁמָה יִעֲלֵה וְאֲדָמָה יִכְלֵן
יִפְסוּחֵי. וְעֲלִיָּה
פְּסוּחֵי בְּקִרְבָּה. אֲקִרְבָּה
כְּלִיפִין. כִּנּוּן מִחוּסֵי עֲלִיָּה
הַכֵּן וְהִיא. מִלֵּל שְׁמוֹ
נִמְנֵם עַד כְּשֵׁי יִפְסוּ.
וְעֲלִיָּה
שְׁמוֹתָם

בתרומה. לרצון דלען
האל קען ער נאך אן
ווארע מענטש ווען
ענוט יום דלמחר
האל בתרומה, ער
שפילט אלע דעם
שטעטל בתרומה, תבסס
שטעט פארם שטעט
ניקאן (נע). ויקודע
אל ערשט דעם דריטן
ווארע תמחול פסור
פסח יאנו דעם
עווערש רביע ויקודע.
אל ווארע ללע אן
לעווע נאך ווארע
האל שפילט בתרומה
אל שטעט פארם
ענוט יום דלמחר
האל בתרומה, ער
שפילט אלע דעם
שטעטל בתרומה, תבסס
שטעט פארם שטעט
ניקאן (נע). ויקודע
אל ערשט דעם דריטן
ווארע תמחול פסור
פסח יאנו דעם
עווערש רביע ויקודע.

ב"ר לא אמרין דיו ופסחיס
יאכל, דהא בכל טמא כתיב,
בחרומה אמר רב שיזבי

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

מסורת הש"ס

(א) ידים פ"ג מ"ב,
(ב) וחספתא פ"ג, (ג) ועי'
חספות וחסים פח. ד"ה מן
חספות חסין לה: ד"ה
חסם, (ד) חסין: ע"א.
(ה) ויקרא כ"ג, (ו) גוריון ליה
ההכל כ"ל, (ז) בתרומה כ"ל
מהרש"א, (ח) חסם ד"ה
מסגרתו, (ט) ויכ קדשי מאי
הוי משום דאקדש' כ"ל.

הגהות הב"ח

(א) יש"י ד"ה ודלמא וכו'
לפיכך יד מטמא כז"ל
ומיבט אין נמחק:

הגהות מהר"ב
הנשבורג

א | רש"י ד"ה לענין
תרומה וכו' וא"ת דמסיק
מלתא בנגובים שמעולם לא
הוכשרו. נ"ב וכן פרש"י
במנחתין ע"ש:

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]

אבל יד חברו. אם נגעה ביד חברו לא עימאמה: **באזהה יד.** אם נגע ביד הראשונה ביד חברו אבל השנייה אינה מטמאה יד חברו: **ולפסול.** אם הקדש הוא דלחם יד מטמא חבירתה אבל לא לטמא: **הא חנא ליה רישא.** ולהקדש מצבילין שניהו: **אין שני עושה שני.**

אין יד שהיא שניה עושה את חצירתה שניה. מכלל דשמעי' לר' יהושע דאמר ה"ד מטמא את חצירתה להיות כמותה: ודלמא לא שני ולא שלישי. דלית להו הך מעלה דמתני' אבל מאן דאית ליה אפי' לטמא אית ליה מהאי קאמר ידיס לעולם שניות הן לפירי (כ) אין יד מטמא את חצירתה: וכי יש גבוה בקדש והלא סיבס הקדש מכשרת. אלא אין גבוה זו לומר כלא הוכשרו אלא כשהוכשרו לטומאה ועכשיו הן גבוהין וטומאה הן מקבלין ולא הוצרכו משנתנו לדבר באוכלי קדש גבוהין אלא באוכלי חולין גבוהין ואוכלי קדש: סתם לו שברו. בדיד: סתירות הוה האוכל ידיו מקואדס: או סתהבן הוה עלמו כקוש או בכרכר. שהן פשוטי כלי

עַן וְאִין מַקְבְּלִין טוּמְאָה: וּבִיקֵשׁ לֵאכּוֹל לָנוּן אִו בָּלָל שֶׁל חוּלִין עִמָּהֶן. שְׂאִין יָדִים מִטְּמֵאוֹת אֶת הַחוּלִין וְאִשָּׁה גִזְרֵי רֶבֶן שָׁלָה יֵאָכְלֵם עִם הַקֶּדֶשׁ פֶּן תִּגַּע יָדוֹ מִסּוּאֹחַת בְּאוֹכְלֵי קֶדֶשׁ שֶׁכִּפּוּי: לַעֲנִין לַחֲרֹמָה. אַעֲשֶׂה שְׂהִיד מִסּוּאֹחַת פּוֹסְתָהּ עַל עֵשׂוּ מַעֲלָה אֲלֵא אֲמַרְיִין וְהִירֵי וְלֹא נִגַּע וְהִ"ק מִתְּנִיתִין אוֹכְלִין חוּלִין בְּיָדִים מִסּוּאֹחַת עִם הַחֲרֹמָה אֲבָל לֹא עִם הַקֶּדֶשׁ. וְלִהְיֵי נֶקֶט נִגְזֵינִין שְׂאִילוֹ עֲבָשׂוּ הִיוּ מִשְׁקֵין עֲלֵיהֶם הִיוּ מִשְׁקֵין נַעֲשִׂין לְרֹאשׁוֹנִים מַחֲמַת הַיָּדִים יְעוֹשִׂין אֶת הַחוּלִין שְׂנִיִּים וְכַטּוּגָעִין בְּחֲרֹמָה שֶׁכִּפּוּי פּוֹסְלִין אוֹתָם. אִי וְאִית דַּמְסִיק מִלְתָּא בְּגִזְבִּין שֶׁמַּעֲשֶׂה לֹא הוֹכְשָׁר וְקִשְׁיָא לִי בְּחוּלִין מֵה לִי הוֹכְשָׁר מֵה לִי לֹא הוֹכְשָׁר הֵלֵךְ אִין יָדִים מוֹעִילוֹת כְּלוֹם לַחוּלִין: כִּיֵּן דַּעַר הַאֲדִינָא אִסִּירִי. לְמַחֲסֵר כְּפוּרִים מוֹתֵר בְּחֲרֹמָה וְאֶסְרֵר בְּקֶדֶשׁ וְכֵן אֲזִין וְאִשָּׁפִי שְׂאִמְרִים בְּחֲרֹמָה שֶׁי מוֹתְרִין בְּחֲרֹמָה כְּלִמְרִינִין בְּמַסְכַּת יְצִמּוֹת (ז)

מִכֹּל זֶה יִימְרָה זְרוֹת אֶסְתֵּר לֶךְ וְלֹא אֲנִיּוֹת: **מִתְנַי' שְׂבִיחַה**
נֶאֱמָנִין. עַמִּי הָאָרֶץ: **עַל טַהֲרָה יִין וְשִׁמֶן.** שֶׁל קֹדֶשׁ אִם
הַקְדִּישׁוּהוּ לְמוֹצָא בִשְׁעַת הַגִּיטוֹת וְהַדִּים נֶאֱמָנִין עַל שְׁמִירַתָּן כֹּל
יָמֵי הַשָּׁנָה, וּבְגָמ' מִפְּרָשׁ מֵאִי שֶׁנָּא יְהוּדָה דִּקְטָ: **וּבִשְׁעַת בְּרִיטוֹת**
וְהַדִּים. הַכֹּל מִטְהַרְיָן אֶת כְּלֵיהֶם: **וְהִבְיָאוּ לוֹ.** עַמִּי הָאָרֶץ לִכְתּוֹ
חֶבֶר: **אֲבָל מִנִּיחָה.** עִם הָאָרֶץ לְגַת הַבָּהָה וְאִי יִתְנַה לִכְתּוֹ:
רַבִּיעִית לֹו שֶׁמֶן נֶאֱמָן. דְּמִינֹו דְנֶאֱמָן אֶקְדֵּשׁ נֶאֱמָן אֶתְרוּמָה:
הַמְדַּמְיוֹת

וְגַלְיָהוּ אֵילָנוֹ דָּבָר שְׂבוּחַ וְיִצְחָק בְּזֶה טַעַם וְזֶה טַעַם הַדָּא הִיא מַעֲלָה
 הַזֶּה בְּדַבָּר הַחֲלָיו בִּצְרוּתוֹ:
 וַיִּשְׁנֶה דַּהֲשָׁם מִיָּהוּ בְּתוֹסַפְתָּה גִּרְסִין לִיה ר' חֲנִינָה בֶן אֲנִיגְמוֹס
 הָיָה בְּכֹחַ אוֹ בְּקִיָּם וְאוֹכַל עֲמֵה זֵית אוֹ בָּלָל וְשָׁל תְּרוּמָה וְלֹהֲבִי
 חֲנִין לֹא מִקְבְּלִי טוּמָאָה פְּשׁוּטִים קָטָנִים וְדוּמָה לוֹ הִהִיא דְּרִישׁ חוֹלִין
 פְּשׁוּטִי כָּל עֵץ דִּלָּא מִקְבֵּל טוּמָאָה וְכִי אֲמַרְיִין בְּהַמּוֹכֵר אֵת [הַצִּיַּת]
 הַתָּם טוּמָא מִשּׁוּם מִשְׁמַשׁ אִדָּם וּמִשְׁמַחֲמַשׁ מִמִּשְׁמַשֵּׁי אִדָּם וְכֵן הִהִיא
 דְּמִסְתַּבְּרָה לְמַטָּה הִיאָה אַע"ג דִּלָּא מִסְתַּבְּרָה לְטַבְּלָא כְּדַשְׁמַע בְּרִישׁ
 וְיִי אֲחֵת אֲבִידָא בְּת"כ בְּזִרְסִים סִיכָה"י פִּירְשָׁתִּי:
 פִּירְס רִשִׁי וְעוֹד הֵייוּ יוֹלָם לְפָרֵשׁ דְּלִמָּא גַּע בְּרוּק פִּיו דַּחֲשִׁיב
 פִּירְס מְסוּאָבוֹת:

וְקִדְּשׁוּ לַיהוָה לְחֻלִּין וְנִטְמָא בְּטוֹמְאוֹת ע"ה (ש"י קדש עליו משום דאקדשה' קדש שדעו לנו שחולין הן שידון הן אקדשה' איכא למימר שאימת קדש דע"ה מניח תרומה של כל ימות השנה לשנה הבאה בשעת הגיעות ופ' חבצר עלמו משמע בגמרא שיהיה לשנה הבאה:

שרצוּעָה

דַּתְנֵן בַּל הַפּוֹסֵף אֶת הַתְּרוּמָה בּוֹ, קָשָׁה לִרְ"י לְהַמְרִיץ צַ"ק
 דַּשְׁנָת (דַּף ד. י. וַס) אָף הַיָּדִים הַבָּחוּת מִמֶּחֶמֶת סָפֵר פּוֹסְלוֹת
 אֶת הַתְּרוּמָה מִשּׁוּם דַּר' פִּירֵךְ לְהַמְרִיץ וְכִי' מֵאִי קֹאמֶר אִפְי' כֹּל מִיָּלִי
 מִמֵּי דַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה מִטְּמֵא יָדִים דַּתְנֵן הֵבֵא וְיָלֵל דַּסְפֵּר נִגְזָרָה

לדאָן וואָס"ל של שאר מילי ועוד יס
לומר לזרענאן אַלגעריק העס דפּליג
עליה דרבי יושע ומהו טפי נראה
לומר דאָך ר' יהושע לא קאמך רק
לקדש כדמשמע כולה שמעתין אַל
לאתרומה אַל וי קאמך בסיפא דמנתי
אמך לטס דבי יושע ועל ואלא דמנתי
הקדש שנים מטמאין את הידים
ואמאך ליה אין למדין דברי תורה כו'
ומאך קא מקשי לכו הא איכו מורה
לדמנתי דאמך מיירי אַל לתרומה
והיהיא דכל הפוסל את התרומה דוקא
לדמנתי העס לאו קושאיה היא אַל
סימוא דמלתא קמסיק צא לימן טעם
על דבריו למה שני עושה שני דה"נ
מנינו בתרומה כ"ס לקדש אַל קשה
להררי אַלחנן מנח סייעתא מייתי
למליחיה מכחיה הקדש שאני העס
מסוס דר' פירק כל האוחז סמ'
וערס כו' ויתריק הררי דכפער נמי
היכא דלא שייך דר' פירק קאמך ליה

כגון רצועות של חפילין עם התפילין
אכל אכמי היה קשה לה"ר אלחנן
בפ"ב דחולין (דף נד.) מצינו לשי
עושה שני ע"י משקין ופירך מחילה
וגמי הוה ואמאי לא קאמר ביד
שעטממאה אז חתירהם כי הכא י"ל
לדאילו קאמר ליה בנמ' ידים לך
לא חס להביא קיעתא ממה שאמר
יחיה וגם ע"י ספר לא צעי למימר
מצינו שני עושה שני דהם טעמא
רבה איכא משום דר' פלגן ומימי
הם לא צעי למימר שני עושה שני
משום גורא דשעת ד"ח דבר לקארין
לדמא שדי משקין דתרומה לפיו כי
אכלי לזכילן טמאים דהם נמי ידע
הא טעמא אלא קתממה כיון שלא
מצינו טמאה כהאי גוונא דהם
דקארין א"ל הכא ויחיה היכי
דקארין שליש שני לקדש ולא לתרומה
דחולין שעשו עשה"ה והשא אחאי לא

חשבי לה גבי מעלות הבא וי"ל להם מפרש טעמא שאני תרומה שטרתה טמאה היא אכל הקדש א"כ לאו משום מעלה היא הר"ר אלחנן וימיה למאן דלית ליה התם דלהדר ליה הכי ר"א לר' יהושע ולא קמסיק אף אני לא אמרתי דקאמר התם אמוראי יטוה ואליבא דר' יוחנן א"כ אחמי לא חשבי ליה וי"ל דליכא למימר דתרומה לא גזור משום דזרזיון גבי תרומה אכל לא גבי קדש הלכך לא שייך למימר בהן מעלה ודוגמתו מזינו בריש פירקין צירושמי גבי חומר בקדש ר' חייא בשם ר' יוחנן מפני שאוכלי תרומה ורזין בהן ואוכלי קדש אינן ורזין א"ר טעמא קומי ר' מנא דהא היא

לא צריכא שתתב לוי חברו בפני או שתתב בוי' משמע דהוי
אומר ובי ים נגובה בקודש אלף תחב ליה חזריה או שמחב
נקט כוס דהווי ליה פשוטי כלי עץ ללא מקבלי טומאה ואפי' מד
(דף ג. וסג) כגון שניק קרוומית של קנה ושחט בה משום דהווי
(ביב' דף סו.) דף של מתחמוץ טמא אע"ג דליה ליה בית קבול כל
דעבולא המתהפכת טמאה דבפרק שמי הלחם (ומחוט דף נז.) אף ל
סוכה (דף ה.) אלף מטעם שמשמי שחט הוי וי
לקדש גזור רבנן. שמא יגע צידוי שניות לקדש שחט פיו וכן
משמע בפירא במרל ענייניו (דף עט. וסג) גבי חלל דגילה

לד א מיי פירצ מהל
אבות העומדות
הלכה יב:
לה ב מיי פירצ שם הלי
צ סמג עשין רמז:
לו ג ד מיי שם פירצ
הלכה יג:
לז ה ו מיי שם הלי טו:
לח ז ח ט מיי פירצ
מהלי מטמא משכב
ומושב הלכה יד:
לט י מיי שם הלכה יב:
מ ב מיי שם הלכה ד:

מִזֶּסֶר רַע"י

[illegible]

רבינו חננאל

אחד ירו ואחד ירו של
אחד לפסול אחד לא
לשמה ש"מ מאשר לו
לליו ליה חבירו בחבירו
סבא ירו רב רב שבי
דאי לא תזמנה ירו
בחיבורן של בחבירו
אסיראסירא ליה לימור
לדא מטמאה אלא לאו
בחבירו סבא ליה.
ור"ל נמי סבא ירו ואמר
כרבי יוחנן. ואסקנא
לפסול אבל לא לשמה
ותנאי אר רהנאי ד
גנובה מטמאה לחברה
לשמה אבל לא
לחברה דכרי ירו רבי
יוסי ביר יהודה אמר
אוחא ביר לפסול אלא
לא לשמה. מעלה שפיע
אובלן אובלים גנובין
בביתם תהיה לחברה
אובל לא לקדש כיון
בדתיא אמר רחמנא גו
ליו מים על דא ונפל
מגבלתם עליי. מ"א
היהשוה האובלן שטמאין
ואם לא היהשוך אין
מטמאין ושטנן שטמא
אובלן אובלים גנובין.
מ"ב יבישין שולא היהשו
ואע"ג שהאובלן הללו
היו תורה אובלן אובל
בדים מטמאין שכן
כשהיה הושעין אר קפלין
טמאה ויהי נזיל לתורה
אבל קדש עשו בו מעלה
שאע"פ שהם גנובין
לא יבול לאדם עור
בדים מטמאין. ומחמה
היו חתנין בן אנטנין
ויוכי יש גנובה לקדש
והלא חתנין במהרה.
כלומר חיבת קדש משה.
לאובלן גנובין כאלו
היהשו ונתנו
בדים מטמאין דאי
שימוא בן כמורשין ירו
והיהשו למה לא חתני
ויפקדון דאי לנוע בדים
מטמאין אובלן קדש
ואע"פ שהיו גנובין לא

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כה.

עין משפט
נר מצוה

א מ"י מ"א מהל'
טומאת מה ה' ה'
ב מ"י מ"ד מהל'
פרה אדומה ה' ה'
ג מ"י מ"ה מהל'
ד מ"י מ"ז מהל'
ה מ"י מ"ח מהל'
ו מ"י מ"ט מהל'
ז מ"י מ"י מהל'

רבינו חננאל

מקדמי ביהודה נאמנין
מכלל דבגליל אין נאמנין
מ"י אמר ר"ל מפני
שמשפחת ביניהם מורו
הכותים ויכין שצריך
לעבור בתוכם יחששון
שלא מטמא טומאת ארץ
העמים ומקשינן ויתנה
להרוא חבית בשירה
חובה או כבולד דהא
לא נטמא טומאת ארץ
העמים ופרקינן מחני' רבי
היה דאמר אהל זרוק לא
הוי אהל דנתיב הנכנס
בארץ העמים כשירה
חובה ומגדל ר' מטמא
ור' יוסי כ"י יהודה מטהר
וכבר פירשוהו בעירובין
חוב ככל מערבין ומקשינן
תוב ולייתנה בכלי חרש
המקדש צמיד פתיל
ופרכין אי' אלעזר שונין
אין קדש ניצל בצמיד
פתיל אי' והנתיב [אין]
חטאת ניצלה בצמיד
פתיל ומקדמי' הכי אין
מי חטאת ניצלה בצמיד
פתיל א' מים
שאין מקדשין ניצולין
בצמיד פתיל חוב מקשינן
וכי לא מצו לאתויי
יין ושכר בגליל מפני
מורו הכותים שעובדין
בתוכם דהא' עולא
חבראי מדכו בגלילא פי'
חבריו מטהרין האוכלין
והמשקין בגליל' ודחי'
מניחין אותם ואם יבא
אליהו וירדע שלא נטמא
אע"פ שהיה ממשפחת
אותה שנה מטהרה ל'
ובשעת הגיתות והבדים
נאמנים אף על התרומה
ורמינהו הגומר יחזיו
ישיר קופה אחת ויתנה
לעני כהן' ואי מהימן הוא
למי לא לעני כהן' ופריך
מחניחין בחיפ' והא'
דקמי' לעני כהן ככלל הן
שאין נאמנין באפלי שכבר
עברו הגיתות והבדים
ואבותיו של רב נחמן הוי
לחן הרבה והוי מתאחרין
הרבה אחרי כל אדם
ובא רב יוסף לאוקומה
הא דתנא יתנה לעני
כהן בגליל שאינם נאמנים
לעילם ומוחבינן עליה
והא [נתיב] עבר הירדן
בגליל הרי הן כיהודה
נאמנין על היין בשעת
היין כו' ואסיקנא אלא
מחזורותא באפלי: עברו
הגיתות והבדים הביאו לו
חבית של יין של תרומה
לא יקבולו כו' הא דבעו
מרב ששת עבר וקיבל
מחו שניינה לגת הבאה
אם לאו פשטי ליה מהא

שרצועה של בותים שפסקת. הקשה הר"ר אלחנן היאך
היו מניחין אפר פרה לגליל דל"א לעשות אלא
בירושלים וא"כ נטמא בהנחת דרך ארץ העמים ושמה דנשבל קטן
איכא להביא דרך שם אכל להביא יין ושמן לנכסים צבי שציל גדול
א' אכל צ"ע היאך עולין לרגל מן הגליל

ב' כיון דלפסקיה ליה לרועה נטמא
וצבי הוא ג' ח' דלמחר פ' כ"ג
צמיר (דף נד.) הקשה הר"ר אלחנן
דמנא דתוספתא (א) ארץ העמים טמאה
מקוואותיה ושביליהן טמאין ארץ
הכותים טהורה ומקוואותיהן טהורין
ושביליהן טהורים כו' ונראה למורי'
דהתם נשית קודם שקלקלו לדמות
יונה דלתיא פ"ק דחולין (דף ו.)
והכי משמע בירושלמי דע"ז פ"ב
צבו כותאי קומי רבי אבהו אבותיכם
היו מסתפקין משלנו מפני מה אין
אחם מסתפקין משלנו אמר להם
אבותיכם לא קלקלו מעשים אלא
קלקלם מעשים דמנין תמן א"י
טהורה מקוואותיה טהורים כו'
ולאחר שנתקלקלו שאף רבי מאיר
מצינו שגזר עליהן כפ"ק דחולין:
אהל זרוק לאו שמה אהל' צפרק
כ"ג צמיר (דף נה.) ושם אמר
כתנאי הנכנס לארץ העמים צדיה
חיבה ומגדל רבי מטמא ורבי יוסי
זר יהודה מטהר מאי לאו דרבי סבר
משום אירא גזרו ורבי יוסי סבר
לא גזרו משום אירא לא דכ"ע
משום גזא גזרו משום אירא לא
גזרו מר סבר אהל זרוק לא שמה
אהל ומר סבר שמה אהל והתניא
רבי יוסי זר יהודה אומר חיבה
מלאה (ספרי) וזרקת על פני המת
צאה טמאה וכו' וקשה מאי קאמר
כיון דס"ל שמה אהל אלא זרק

ואח"כ דמסיק דמסיק קדמא וכו' בעית אימא
גרי' דכ"ע לא שמה אהל ומר סבר דלא שמה ולא גזרו ציה רבנן והקשה הר"ר אלחנן דבשעתין משמע
דפליגי אי שמה אהל בזרוק אי לא והכי נמי צ"ל בכל מערבין (עירובין דף ל.) ושם דוחק הוא לומר דנקט הכא ליטא דאהל זרוק משום
דמעיקרא צבי למימר ליה ולפי המסקנא אינו ועוד קשה להכ"י דהתם נמי צ"ל לרבי יוסי זר יהודה דשמה אהל כי מוקי פלוגתא בשמא
יוא' ראשו ורובו ולית ליה טעמא דאירא לא שמה ואמאי מטהר רבי יוסי אם לא מטעם דאהל זרוק שמה אהל ותהדר קושין לדוכתא
מחיבה מלאה ספרים אמאי מטמא ומירץ ר"י דלעולם אמת הוא דפליגי בזהל זרוק שמה אהל ודוקא כגון שירה חיבה ומגדל שהולכים
אהל זרק חיבה לא הוי אהל וכן משמע ממסכת אהלות (פ"ח מה) עוף הפורח או הקופץ וספינה המטרפת לא הוי אהל ומייתי סיעתא
מזרק חיבה מלאה ספרים מדקאמר ואם היתה מונחת טהורה והיינו שהולכת בנחת והיינו זרוק דרישא לא חשיב אהל
זרוק דוסיא דעוף הפורח: **ש"נ** אין הקדש ניצול בצמיד פתיל' צ"ע אמאי לא חשיב ליה גזי מעלות דתרומה מלאה בשלילה
הנחין (גיטין דף סא.) ושם דניצלת בזה דלמחר מפקדין תרומה אלא ע"ה צמיר צמיד פתיל הר"ר אלחנן ויש להקשות על הא דלמחר
צפ"ק דנדה (דף ה.) ושם ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל הניצול בזהל המת אינו מניל צמעת לעת שצנדה ומאי קאמר במאי מניל צמח
היינו בתרומה ולא בקדש דלתיא הכא בזהל מניל נמי צמעת לעת שצנדה דקאמר התם צמעת לעת שצנדה לקדש אכל לא לתרומה וי"ל
דבהא לא שייך הלאה אי לא מטמא לה וה"ק ומה כלי חרס המניל בזהל המת צמח צמעתא לה כגון לתרומה אינו מניל צמעת לעת
במאי שטמא דהיינו לקדש דוקא: **יתננה** לעני כהן' פרש"י ויראה שלא הוכשרו הימים משמע מהכא דנענין הכשר צייתים ולא
מכשר ליה בשעת מסיקה ודלא כפר"ם שפירש צפ"ק דשבת (דף י.) אם אהל מקניטני גחריני על המסיקה וסוד גור לא הוי משמע
בכולה תוספתא דטהרות פרק ג' דמי דנענין צייתים הכשר ויש טעם נכון לדבר דכפ"י ר"י שמסקה וצייתים אינו אלא מוהל בעלמא
ולא חשיב משקה. לעני כהן גר' וכן גרס רש"י והכי איתא בצדק המשנה דטהרות הגומר ויחיו יתנה לעני כהן דכרי רבי מאיר רבי
יהודה אומר ימקור לו מפתח ומאן דגרס לעני כהן שצוה הוא בדיו:

בגלילא שנו. שיש להם רוב שמן ומאחרים צבדים צביו שכן שיש להם לעשות והכי נמי אמר פרק כירה (שם דף מו.) ושם גבי
מטלטלין כנוא' אגב קיטמא כלומר מחתה אגב קיטמא דלעיל מינה מחתה אגב אפרה וכן פירש בערוך ועדיף טפי מכללה
ואכן שבתוכה ואותו ליה ושון שאם יש זה שרי פחילה שאסור לטלטלה שצטל הכלי והשמן אגב הפחילה ומקו ליה בגלילא שנו כלומר
שעשירים הוו מרוב שמן ולא קפדי עליה בטיל ליה אגב פחילה דווגמא לדבר ההוא דצפ"ק דסנהדרין (דף יא.) טול אגרתא וכתוב לאחנא
בני בגלילא עילאי ומתאי כו' לאפרושי מעשרא ממעטנא דיתא וצמיר פ' ב"ש (דף לא.) בגלילא שנו דחמרא עדיף ממשאח ויין היה
מזוי להם הרבה ורוב שחיתין בכך דמשמע דהמזויא יין (שם דף עח.) דקמי' מים כדי לשוף את הקילור דחשיב משום דשכיח לרפואה
טפי משמיה שלא היו שוחין רק יין מתוך עושרם בגליל ואפ"ה היה עדיף להם היין מן השמן משמע שהיה להם רוב שמן בזול דכפרי'
ומהו פירש רש"י בגלילא שנו דפרק כירה (שם דף מ.) שהיו עניים ולא היו להם פחילות מצייתים ובהמזויא (שם דף עח.) פירש מתוך שהיו
עניים לא היו עושין רפואה רק ממים ולא מין ולא משמע כן דל"כ גם שחית מים שחית טפי כיון שלא היה להם יין פורתא לשפות
הקילור והיה להם לשער בשמיה ועוד מצינו בחולין צ"ל אותו ואת בנו (דף פ.) ועבר יום הכפורים בגליל משמע שהיו עשירים ומרבים
בסעודות ועוד להם שפי' דלא היו פחילות מצייתים הא אמרינן בשלילה צבא קמא (דף קח.) מקבלין מן הנשים דבר מועט כלי פשתן
בגליל אלאה שמאי פשתן צייתים וכו' קאמר ליטא דאסור לטלטלה דמשמע דקאי אפחילה דשייך בה לשון נקבה דהא נר לשון זכר
דאיכא למימר דקאי אקערה דמייתי לה לעיל מותר השמן שצנר ושצקערה מותר וגם מצינו לשון נקבה אגב נר חנוכה ככתב אין
זקוק לה (שם דף נה.) כל זה פי' הר"י וגם רבינו מאיר פירש כן ועוד הוסיף כי מרוב יין היה להם כאב עינים וטוב המים לרפואה:

חבר

המדומעוס. מפרש בגמרא. והשתא משמע של טבל תרומה וחולין
משורבין: **שבעים יום.** מקדמין לטהר את הכלים. גיתות של יין
בדים של שמן: **גמ' רועה.** של ארץ העמים מפסקת בין גליל
ליהודה וירושלים ביהודה היא וא"א להביא לירושלים בטהרה לפי
שגזרו חכמים טומאה על ארץ העמים
ואפילו של חכרים שמגליל אינו בא
לנכסים: **אהל זרוק.** אהל המטלטל
ומזרק לאו שמה אהל להיות מפסיק
בין אירה של ארץ העמים והם גזרו
על אירה: **שונין.** תנאים שונין
ברייחא שאין הקודש ניצל צמיר
פחיל: **אין חטא.** מי אפר פרה:
שאינן מקדשין. שלא ניתן האפר
עליהן עדיין: **ניצולין.** וכשירין לקדשן
אחר כך: **מדכן.** מטהרין יין ושמן
למזבח. ואי רועה מפסקת למה
מטהרין: **שמה יבא אליהו.** ויראה
לכן שציל צה שאינו מארץ העמים:
הגומר אה ויסיף. עם הארץ צבא
לגמור את ידיו: **ישיר קופה אחת.**
לזורק תרומותיו: **ויסננה לעני כהן.**
ויראה שלא הוכשרו הימים והכנה
יעשה בטהרה. אלאה בשעת הגיתות
הבדים אין נאמנים: **באפלי.** שכבר
עבר זמן הגיתות לרובא דעלמא קאמר
דלא מהימן: **כש בית אביך.** אפלי הוי:
בגלילא שנו. ומתני' דקא תני דמהימני
ביהודה קאי דקמי' רישא שביהודה
נאמנין על טהרות יין ושמן ועלה קאי
ובשעת הגיתות והבדים אף על התרומה:
יכול

אלא מחזורותא ברשנין מעיקרא: עברו הגיתות והבדים והביאו לו חבית
של יין לא יקבלנה הימנו אבל מניחה לגת הבאה: בעו מיניה
מרב ששת עבר וקיבלה מהו שניינה לגת הבאה אמר להו תניחוה
חבר

על פני המת טמאה אהל זרוק הוא וחוצץ וי"מ והתניא לשון קושיא הוי יוסי פריך דכפרשין וחוצץ

גרי' דכ"ע לא שמה אהל וגרס דכ"ע משום אירא ומר סבר דלא שמה ולא גזרו ציה רבנן והקשה הר"ר אלחנן דבשעתין משמע
דפליגי אי שמה אהל בזרוק אי לא והכי נמי צ"ל בכל מערבין (עירובין דף ל.) ושם דוחק הוא לומר דנקט הכא ליטא דאהל זרוק משום
דמעיקרא צבי למימר ליה ולפי המסקנא אינו ועוד קשה להכ"י דהתם נמי צ"ל לרבי יוסי זר יהודה דשמה אהל כי מוקי פלוגתא בשמא
יוא' ראשו ורובו ולית ליה טעמא דאירא לא שמה ואמאי מטהר רבי יוסי אם לא מטעם דאהל זרוק שמה אהל ותהדר קושין לדוכתא
מחיבה מלאה ספרים אמאי מטמא ומירץ ר"י דלעולם אמת הוא דפליגי בזהל זרוק שמה אהל ודוקא כגון שירה חיבה ומגדל שהולכים
אהל זרק חיבה לא הוי אהל וכן משמע ממסכת אהלות (פ"ח מה) עוף הפורח או הקופץ וספינה המטרפת לא הוי אהל ומייתי סיעתא
מזרק חיבה מלאה ספרים מדקאמר ואם היתה מונחת טהורה והיינו שהולכת בנחת והיינו זרוק דרישא לא חשיב אהל
זרוק דוסיא דעוף הפורח: **ש"נ** אין הקדש ניצול בצמיד פתיל' צ"ע אמאי לא חשיב ליה גזי מעלות דתרומה מלאה בשלילה
הנחין (גיטין דף סא.) ושם דניצלת בזה דלמחר מפקדין תרומה אלא ע"ה צמיר צמיד פתיל הר"ר אלחנן ויש להקשות על הא דלמחר
צפ"ק דנדה (דף ה.) ושם ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל הניצול בזהל המת אינו מניל צמעת לעת שצנדה ומאי קאמר במאי מניל צמח
היינו בתרומה ולא בקדש דלתיא הכא בזהל מניל נמי צמעת לעת שצנדה דקאמר התם צמעת לעת שצנדה לקדש אכל לא לתרומה וי"ל
דבהא לא שייך הלאה אי לא מטמא לה וה"ק ומה כלי חרס המניל בזהל המת צמח צמעתא לה כגון לתרומה אינו מניל צמעת לעת
במאי שטמא דהיינו לקדש דוקא: **יתננה** לעני כהן' פרש"י ויראה שלא הוכשרו הימים משמע מהכא דנענין הכשר צייתים ולא
מכשר ליה בשעת מסיקה ודלא כפר"ם שפירש צפ"ק דשבת (דף י.) אם אהל מקניטני גחריני על המסיקה וסוד גור לא הוי משמע
בכולה תוספתא דטהרות פרק ג' דמי דנענין צייתים הכשר ויש טעם נכון לדבר דכפ"י ר"י שמסקה וצייתים אינו אלא מוהל בעלמא
ולא חשיב משקה. לעני כהן גר' וכן גרס רש"י והכי איתא בצדק המשנה דטהרות הגומר ויחיו יתנה לעני כהן דכרי רבי מאיר רבי
יהודה אומר ימקור לו מפתח ומאן דגרס לעני כהן שצוה הוא בדיו:

בגלילא שנו. שיש להם רוב שמן ומאחרים צבדים צביו שכן שיש להם לעשות והכי נמי אמר פרק כירה (שם דף מו.) ושם גבי
מטלטלין כנוא' אגב קיטמא כלומר מחתה אגב קיטמא דלעיל מינה מחתה אגב אפרה וכן פירש בערוך ועדיף טפי מכללה
ואכן שבתוכה ואותו ליה ושון שאם יש זה שרי פחילה שאסור לטלטלה שצטל הכלי והשמן אגב הפחילה ומקו ליה בגלילא שנו כלומר
שעשירים הוו מרוב שמן ולא קפדי עליה בטיל ליה אגב פחילה דווגמא לדבר ההוא דצפ"ק דסנהדרין (דף יא.) טול אגרתא וכתוב לאחנא
בני בגלילא עילאי ומתאי כו' לאפרושי מעשרא ממעטנא דיתא וצמיר פ' ב"ש (דף לא.) בגלילא שנו דחמרא עדיף ממשאח ויין היה
מזוי להם הרבה ורוב שחיתין בכך דמשמע דהמזויא יין (שם דף עח.) דקמי' מים כדי לשוף את הקילור דחשיב משום דשכיח לרפואה
טפי משמיה שלא היו שוחין רק יין מתוך עושרם בגליל ואפ"ה היה עדיף להם היין מן השמן משמע שהיה להם רוב שמן בזול דכפרי'
ומהו פירש רש"י בגלילא שנו דפרק כירה (שם דף מ.) שהיו עניים ולא היו להם פחילות מצייתים ובהמזויא (שם דף עח.) פירש מתוך שהיו
עניים לא היו עושין רפואה רק ממים ולא מין ולא משמע כן דל"כ גם שחית מים שחית טפי כיון שלא היה להם יין פורתא לשפות
הקילור והיה להם לשער בשמיה ועוד מצינו בחולין צ"ל אותו ואת בנו (דף פ.) ועבר יום הכפורים בגליל משמע שהיו עשירים ומרבים
בסעודות ועוד להם שפי' דלא היו פחילות מצייתים הא אמרינן בשלילה צבא קמא (דף קח.) מקבלין מן הנשים דבר מועט כלי פשתן
בגליל אלאה שמאי פשתן צייתים וכו' קאמר ליטא דאסור לטלטלה דמשמע דקאי אפחילה דשייך בה לשון נקבה דהא נר לשון זכר
דאיכא למימר דקאי אקערה דמייתי לה לעיל מותר השמן שצנר ושצקערה מותר וגם מצינו לשון נקבה אגב נר חנוכה ככתב אין
זקוק לה (שם דף נה.) כל זה פי' הר"י וגם רבינו מאיר פירש כן ועוד הוסיף כי מרוב יין היה להם כאב עינים וטוב המים לרפואה:

(א) גיטין ח' עירובין ל' דבר
טה' (ב) גיטין (ג) אהל (ד) פרה
פירא מהל' (ה) מה ו' א'
טטהרות פ"ט מ"ד (ו) ג' צ"ל
לעני ע"י חוס' וכן גרס
הערך ערך עין ו'
בתוספתא פ"י טטהרות,
(ז) תוספתא פ"ב
(ח) דמחולות פ"א
(ט) ג' צ"ל כלים.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שרצועה וכו'
אבל צ"ע האידן עולין
לרגל. עין מ' שער אפרים
ס' ל'.

הגהות מהר"ב

רנשבורג

(א) תוס' ד"ה שרצועה וכו'
אכל צ"ע אף עולין לרגל
מן הגליל מ' ר"ב ונלע"ד
שזו עולין ע"י שורשים
וע"ז דלמות דהוי אהל
מפסיק לביע כח"ס חוס'
בעירובין דף לא ע"ה דריש'
ומר סבר וכו' ומה שלא
המיר גם הנה ע"כ כמי
שהקשה בפער טור' אכן
י"ל כח"ס שם הרש"א
בעירובין גמול' הג"ל
משום דלא שכת לא המירו
אכל לענין עילת רגל דהוי
עשה דלורייתא שפיר
המירו דהייק' (ב) שם
גל"ד כיון דלפסקיה ליה
לרועה נטמא וצבי הוא ג'
ח' וכו' י"ב עין שם חתם
מ"ש כהן:

מוסף רש"י

אהל זרוק לאו שמה
אהל' אהל המטלטל אינו
אהל בשעת טלטול. הלכך
מלאה דקא מפסיק היא אהל
כיון לארץ ארץ העמים לאו
חלילה הוא (גיטין ח.) וכל
שאר אהל אינו מניל
(עירובין ל.) בשירה.
מרכבת נשים. עגלה עשירה
קפוסתא (שם) מגדל.
מטטרי' (שם) ונשאלת אהל
דאיר (גיטין ח.) חברייא
מדכן בגלילא. חכרים
שמגליל מטהרים יום
לנכסים ושמן למנחות. שמה
יבנה כהמ"ק צייתים ונדח

(א) נראה דהתם כהן וי"ל הא
קדש ניצל בצמיד פתיל
ומתעני אה מים וכו'.
(ב) אולי צ"ל שמה יראה שמה
שהיא טהורה ע"י רש"י וי"ע.

(א) גי' רבינו היא להיפך מגי' רילן דנמשקין הן טהורין אף לר"ל ובידקתו מוכרחת מהר"ה שהביא רבה מלגין ודוק. (ב) דברי רבינו אלו עד יאמנה שירים לפיל דף כ"ה ע"ב.

מסורת הש"ס

שְׁלֵא תגעו בשלחן. צבאיים עמי הארץ ההולכי להיכל להשחטת קאמר דליו ישראל לא היו ראוי לילך אף בין אולם למזבח וכן פירש רש"י: **מְנוּחָה** א כתיב בה תמיד. פי' רש"י תמיד דכתיב בה לא דמי לתמיד דשלתן דהאי תמיד מלילה ללילה וכן כמו עולם תמיד האמור בתבחינו ונבחינו כ"ג אצל ציוס לא היה דולק דמערב ועד צוקר כתיב תתן לה מדה מערב עד צוקר הלכך כל היום יכול ללקח אצל תמיד האמור בשלתן כל היום וכל הלילה להלחם וצוקר וילוי מזהב אצל

חמיד (דף ל:) משמע דנר מערב
דולק כל היום שממנה היה מליק
ובנה היה מסיים ומסתמח מתמיד
גפאק איה קשה להר"ר אבן עזר
להכיל דהא כתיב מערב עד חלק
שיערו חכמים מדתה לחצי לוג'
י"ז (א) דמ"מ לא היה זה טפי
מנשאר נרות ומ"מ ממילא מחמת
הגס דולק כל היום ובשעה שלא היה
הגס היו דולקין אותה בנר כדי
להלכה ממנה האחרות:

הוא כדר"ל^א דאמר
השלחן הטהור מכל
כלי עץ העשוי לנחת
אלא למלמד שמגביו
רגלים לחם הפנים ואין
לפני המקום סילוקו
בן לוי גם גדול נעשה
כך סילוקו שנאמר^ב
הלקחו ותיפוק לי
השלחן והדולפקי^ג
בשייש ושייר בהם ממ
ר' יהודה אומר מקום
תימא שאני עצי שמ

הניחא לר"ל דאמר
אכסלגים הבאין ממ
מסמים לא בטלי ע
דאמר ואפילו בכל
מאי איכא למימר ו
עומד כאן בציפוי ע
מיניה ר"ל מרבי יוחנן

שאינו עומד בחופה
חופה את לבזבזיו ו
עומד ולא שנא בצ
שנא בחופה את לבז
חופה את לבזבזיו

היה עומד שלש שולחנות היו
שלחן ודולבקי דשייט עב וחזו
היה דק וקלוש ובלא עץ לא מל

יש להקשות מזה נמי איך
ב העץ אלא העץ בטל ועוד
מא טעמא משום דהנפוי בטל
של עץ מתרגם יהונתן פתורא
ך למוזה מדאפקי' בלשון מוזח
ללא קשה מידי דמתן במתני
מעשה לי מוזח הזהב דכתיב

אֵלֶּה אֲךָ נֶרְדֵּךְ עֵינֶיךָ הֵאֵל קִרְא דַּמַּ

ימים להם ראו חיבתכם
 סידורו "דא"ר יהושע
 בלחם הפנים כסידורו
 לשום לחם חום ביום
 משום ציפוי דהתנן
 שנפחתו או שחיפן
 הנחת כוסות טמא
 הנחת החתיכות וכי
 דחשיבי ולא בטלי
 שנו אלא בכלי
 הים אבל בכלי
 אלא לרבי יוחנן
 מסמיים נמי בטלי
 תימא כאן בציפוי
 יאנו עומד הא בעא
 ציפוי עומד או בציפוי
 לזבזבו או בשאינו
 לא שנה בציפוי
 שאינו עומד לא
 ולא שנה בשאינו
 אלא שאני שלחן
 דרחמנא

תורה אור השלם

- ## המקור: הב"ח

(א) תוב' ד"ה מנורה וכו'
ויש' לומר דנר מערבי לא
היה זה שמן טעמי:

מוסף רע"י

[illegible]

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כו.

עין משפט
נר מצוה

(א) נרטיס נה. מנחם לו.
(ב) ע"ש. (ג) עירובין יט.
(ד) [פסחדין לו. נרטיס לו.
מנילה לו. (ד) (י"ל דלא
מנשק ליה. (ה) (ו) ע"ש
עדות פ"ב מ"ה].

תורה אור השלם

1. המזבח עץ שלוש אמות גבה וארכו שתיים אמות ומקצעותיו לו וארכו וקירותיו עץ ודבר אלי זה השלחן אשר לפני יי. יחזקאל מא כב 2. מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עלי את עלתיך ואת שלמיך את צאנך ואת בקרך בכל המקום אשר אביר את שמי אבוא אליך וברכתיו: שמות כ כ 3. ומשמרתם הארץ והשלחן: וזמננה וזמנותיה וכלי הקדש אשר ישרתו: קדש וזמנן וכל עבדותיה: במדבר ג לא 4. הלא זה דבר כאש נאם יי ובפסיו יפצץ סלע: ירמיהו כג כט 5. כחוש השני ששתתיר ומדקדך נאזה כפלה הדמון רקתך מביד לצמחך: שיר השירים ג 2

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה פושעי וכו' חזן מבידעל כותית דמשכה ליה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה סלמנדרא ויהי הנביא וכו'. עין חילן ד' קמ ע"ה נרטיס ד"ה וסלמנדרא:

מוסף רש"י

ומקצעותיו לו. שהיה מרובע (ומחות 12). שלחנו של אדם מכפר עליה. דעתן פוסק (לאורחם) (שם) ובשם: דע"ה. הדרן ע"ה מסכת חגיגה

רחמנא קרייה עץ. אף כשהוא מנופה: שולחנו מכפר עליו. בהכנסת אורחין: הכי גרסינן מונח הנחשה דכסיב מונח אדמה הכחוב קראו אדמה. למונח שמעלין עליו העולות והשלמים והיו מונח הנחשה: אדרבה משום דמלופין נינהו נעמא. דאי לא מנופה יש להם לטהרם משום כלי עץ העשוי לנחת: מאי דעסיך. דילפת טעמא מדקרינהו אדמה הא לאו הכי טמאין אע"ג דעשין לנחת: מפני שכן מלופין. ובעי למימר שהצפוי מנעלן והיו להו ככלי ממוכות: מיכטל בטיל ציפויין לגבייהו. דרחמנא קרא עץ לטולו וכלאו האי קרא נמי לא מקביל טומאה: סלמנדרא. * מיה הנכרחת מן האור כשנוערין אש נמקוס אחד שבע שנים תמיד כלי הפסק: כעובי דינר וכו'. דבר מועט. לא חסר וזהו דנעשה זו נס:

הדרן ע"ה חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

דרחמנא קרייה עץ * דכתיב יהמזבח עץ שלש אמות גבוה וארכו שתיים אמות ומקצעותיו לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה' פתח במזבח וסיים בשלחן רבי יוחנן וריש לקיש דאמרי דרבייהו דאמין שבית המקדש קיים מונח מכפר על אדם עכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו: כל הכלים שבמקדש יש להם שניים כו': מזבח הנחשת דכתיב יהמזבח אדמה תעשה לי מזבח הזהב דכתיב יהמנורה והמזבחות איתקוש מזבחות זה לזה: וחכמים אומרים מפני שהן מצופין: אדרבה כיון דמצופין נינהו מיטמאו אימא וחכמים ממבאין מפני שהן מצופין ואב"א רבנן לר"א קאמרי מאי דעתך משום דמצופין * מיבטל בטיל צפויין גבייהו א"ר אבהו אמר ר"א ת"ח אין אור של גיהנם שולטת בהן ק"ו מסלמנדרא ומה סלמנדרא שתולדת אש היא הסך מדמה אין אור שולטת בו ת"ח שכל גופן אש דכתיב יהלא כה דברי כאש נאם ה' על אחת כמה וכמה * אמר ריש לקיש אין אור של גיהנם שולטת בפושעי ישראל קל וחומר ממזבח הזהב מה מזבח הזהב שאין עליו אלא כעובי דינר זהב כמה שנים אין האור שולטת בו פושעי ישראל שמלאין מצות כרמון דכתיב כפלה הרמון רקתך * אל תקרי רקתך אלא רקנין שבך על אחת כמה וכמה:

הדרן ע"ה חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

שלחנו ש' אדם מכפר. דגדול כח הלגימא כדאיתא בהגדת חלק (פסחדין דף קו): מזבח אדמה תעשה לי. וכי מוקמי לה בנחשים פרק דקשי קדשים (דף נח. וס) גבי מונח אבנים להאי קרא דמונח אדמה אמר הר"ר אלחנן דקאי לתרבייהו ולמורי נראה לפי שהיה מונח של משה במקום מונח של אבנים של בית עולמים וכו' האי גיונא דריש התם (דף נח.) כי מונח הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכל ודריש ליה מונח אבנים במקום מונח דנחשת: ואיבעית אימא רבנן לר"א כו'. וקשה דאמרי לה השלחן הסהור מכלל שהיה טמא חיפוק ליה משום ציפוי דאף במונחות נמי היה מטמא [ר"א] משום ציפוי אי לאו טעמא דכקרקע נינהו ללישנא לאו טעמא דכקרקע נינהו עץ כתרסא אע"פ דרחמנא קרינהו עץ אש כן השלחן נמי טמא אע"פ דאיכרי עץ משום ציפוי וללישנא קמא דמוקי לה כרבנן דמטמא ולא בטל הציפוי לגבי עץ ומיך הר"ר אלחנן דליצטרך שפיר קרא דהשלחן דאף במונחות נמי לא דעיין ליה שהיה בטל לגבי הציפוי אלא משום דליף משלחן דאף על גב דמיקרי עץ הסהור טמאמו משום ציפוי ורבנן דאמרי מנעיל בטיל לגבי ציפוי לגבייהו אמרי מדליצטרך לרביי שלחן דהא מסבירא טמא משום ציפוי אלא ודאי לאשמועינן דאע"ג שיש לו ציפוי לריך קרא לרביי דמקביל טומאה ואי לאו הרביי הציפוי בטל א"כ ממיילא גבי מונח דליכא רבו הצפי בטל ללישנא כתרסא:

אין אור ש' גיהנם כו'. נראה לי דלאו בפושעי ישראל בגופן גיהנם כלה והם אינם כלים אלא בפושעי קל קאמר ומשום דמסיק להו אצרה לטולו חזן מצועלי הכותית (א) (דמנשק ליה) ערלתיה כדאמר בריש עושין פסין (עירובין דף יט.) וכי אמרינן כסוף הזהב (ב"מ דף נח.) הכל יורדין ועולין חזן משלשה לאו גיהנם מיידי אלא במקום אחד לידון הן יורדין ואף הנידון לאחר שיש עשר חדש עולין ואין נידוין יותר משנה תמימה (א): שאין בו אלא עובי דינר. בתנחומא יש שהיה משה תמיה על זה אי אפשר שלא ישרף העץ ואמר לו המקום כך דרכי כאש של מעלה אש אוכלת אש ואינו מכלה דכתיב והסנה אינה אוכלת עץ (שמות ג):

הדרן ע"ה חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

שנינו כל הכלים טעונין טבילה ואפי' המזבח. איך אלעזר תלמיד חכמים אין אור של גיהנם שולטת בהן ק"ו מסלמנדרא ומה סלמנדרא שהוא תולדת אש הסך דרמו אין אור שולט בו. ת"ח (שמשמשינן) שכל גופן אש כדכתיב הלא כה דברי כאש עכ"ה. אמר ר"ל אפי' פושעי ישראל אין אור של גיהנם שולטת בהן ק"ו ממזבח הזהב ומה מזבח הזהב שאין צפוי אלא כעובי דינר היה כמה שנים ואין אור שולט בו פושעי ישראל שהן מליאין מצות כרמון. שנאמר כפלה הרמון רקתך. אפי' ריקנין שבך מלאין מצות כרמון עכ"ה: הדרן ע"ה חומר בקודש וסליקא ליה מסכת חגיגה. האל יסיר סכנו אף ורוננו וחימה ותנוגה.

(א) נראה שג"ל בלוי יו"ט ובתוספתא הגי' שהטבילו המנורה כיו"ט ואפשר שלפי רבינו היה הני בלוי יו"ט וירושלמי איתא פסח העבילו את המנורה וגי' התוספתא שביא רבינו נראה עיקר דיוק. (ב) כלאורה משמע דהכמים נמי ק"ל ללא בני עובדי ולא פלגי רק כשעמל דברי רבינו כ"ע.

סד א מיי מ"ה מהל
מאמא משכנ ומושכ
הלכה יא ונתי מה שכתב
זוה הכיט כפיד מהל
כלס הל' ד:]

רבינו חננאל

הוא איקרי עץ שנאמר המזבח עץ שלש אמות גבוה וארכו שתיים אמות ומקצעותיו לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה' אלמא דמיקרי עץ ומושכ הכי בעינן להוירטו מוטל מלא וריקס זו החלכה כולה ענין השלחן שצפוי אינו מבטיל העץ שלו היא במסכת מנחות בפרק שתי הלחם ומפורשת שם כאשר פירשנו והרבה טעו בה דכתיב על השלחן הטהור מכלל דיומנין הוא טמא ומנחתו ששתי כלי עץ הוא ומנחתו למטה היתה. וחביא (בחו"ס) שניטא מסבילין אהון כומנו אפי' בשבת. משום דמטלטל ומעשה שלחן המנורה כלילי יום כ"ה. חזן ממזבח הזהב ומזבח הנחשת שהן כקרקע. דכתיב מזבח אדמה וכו' המנורה [אתקוש ומבחות] להרדי דלהו כולוהו כדאמרי דלא מקבילי טומאה. וחכמים מטמאין מפני שהן מצופין. אי בעי חימא לרי אלעזר קאמרי ליה דקאמר טעמא מפני שהן כקרקע דלא מטמו. והא לאו הכי הוה מטמא. והא פשוטי כלי עץ (ששטין) נינהו ולא מטמו. וכי חימא משום דמצופין. דברי חכמים לרי אלעזר דמטמו משום צפוי מיכטל בטיל ציפיהו והוה להו כלי עץ. אלא כין משום שהן מצופין כין משום שהן כקרקע אפי' הכי טעונין טבילה לפי

(א) נראה שג"ל בלוי יו"ט ובתוספתא הגי' שהטבילו המנורה כיו"ט ואפשר שלפי רבינו היה הני בלוי יו"ט וירושלמי איתא פסח העבילו את המנורה וגי' התוספתא שביא רבינו נראה עיקר דיוק. (ב) כלאורה משמע דהכמים נמי ק"ל ללא בני עובדי ולא פלגי רק כשעמל דברי רבינו כ"ע.